

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASÁRNAP, május 15.

132. 123. szám

Telefon: Kladohivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Joviu trg 3. szám (Minerva-palota)
Kladohivatal: Subotica, Zmaj Jovan trg. 3. (Minerva-palota)

A munka jegyében

A Vukicsevics-kormány sikeresen állotta ki a pénzügyi bizottság előtt az első parlamenti próbát — minden valószínűség szerint az utolsót a jelenlegi parlamenttel szemben. A pénzügyi bizottság nagy többséggel fogadta el a kormány javaslatát a költségvetés technikai beosztásáról, az állami bizottság felállításáról és a vasutépítési programról s ezzel a költségvetésbe foglalt felhatalmazásokat formálisan is átruházta az Uzunovics-kormány utódjára. A miniszterelnök most már teljes gőzzel hozzáláthat missziója végrehajtásához, amiben nem csekély morális erőfölényt jelent az a tudat, hogy háta mögött áll a parlament többsége.

A pénzügyi bizottság magatartása, különösen pedig az a körülmény, hogy a radikális párt egységesen szavazott az előterjesztett javaslatok mellett, sok tekintetben támpontot nyújt a kormány még mindig bizonyos homállyal borított rendeltetésének megítélésére. Kétségtelen ugyanis, hogy a radikális pártnak azok a frakciói, amelyek ambícióit a kabinet összetétele nem elégítette ki, valamelyes kelletlenséggel tekintettek a kormány működése elé. Ebből a helyzetből vonták le egyesek azt a következtetést, hogy a kormányt a pénzügyi bizottságban a leszavaztatás veszélye fenyegeti. Ez a jóslat azonban nem teljesült, mert a pénzügyi bizottság radikális tagjai egytől-egyig a kormány mellé állottak. Mivel magyarázható ez az egyhangúság, holott tudvalevő, hogy sem a Pasics-csoportnak, sem a centrumnak nincs oka a hiánytalan elégedettségre? Azt hisszük, nem tévedünk, ha a radikális párt szinte meglepetésszerűen összhangzó egyértelműségét annak az úrrá vált megfontolatlanság tulajdonítjuk, hogy a Vukicsevics-kormány pozíciója sokkal szilárdabb és programja sokkal messzebbmenő, semmint azt egy pénzügyi bizottsági ülés kimenetele döntő módon befolyásolhatná. Ha remény lett volna arra, hogy a Vukicsevics-kormány leszavazása után más posszibilis többségi kormány alakulhat, bizonyára ennek a számításnak megfelelően formálódott volna ki a frakciók állásfoglalása. Mint-hogy azonban mindenki tudta, hogy a pénzügyi bizottság vétője csak a parlament feloszlását siettetné, opportunusnak látszott a többségi pártok csoportjai részéről a kormány munkájának megkönnyítése. A pénzügyi bizottság legutóbbi két ülésén megnyilvánult impozáns kormánytöbbség tehát annak a jele, hogy immár a szkeptikusok sem kételkednek a Vukicsevics-kormány megbízhatóságának az egész politikai élet regenerálására kiterjedő jellegében.

Egyelőre még pusztán kombinációkra vagyunk utalva, hogy mikor írják ki a választásokat és mikor történnek meg a kilátásba helyezett lépések a közigazgatási apparátus felújítására. Annyi azonban bizonyosra vehető, hogy mindez rövid idő kérdése. A közvélemény úgy a választások, mint a közigazgatás terén kontemplált reformok hírét optimizmussal fogadja és a közéleti atmoszféra villamos feszültségének jótékony enyhülését várja tőlük.

A nép bizik benne, hogy a választások

rendet fognak teremteni abban a káoszban, amelyet az öncélú pártoskodás kavart fel az alkotó munkához fűződő érdekek mérhetetlen kárára. Az országnak munkaképes és dolgozni akaró parlamentre van szüksége és minthogy a jelenlegi parlament a ráháruló feladatokat nem tudja elvégezni, nincs más hátra, mint apellálni a szabad választásokon kibontakozó népakarathoz.

Elénk várakozást kelte az országban a közigazgatás tervbevett reor-

ganizálása is. A közigazgatási anomáliákkal annyiszor foglalkoztunk, hogy azok felsorolása már peonazmusszámba megy. A hatalmukkal visszaélő, képzettség nélküli, rossz tisztviselők eltávolítása nemcsak a polgárság javára szolgál, hanem magának a tisztviselői karnak is, amelynek hitelét rongják és tekintélyét ássák alá a közéjük nem való elemek. A törvények uralmába vett hitet csak úgy lehet megmenteni, a hatósági közegek elleni atrocit-

ásokban kirobbanó destruktív szellemet csak úgy lehet elfojtani, ha elsősorban a tisztviselők adnak példát a törvények tiszteletére. Vukicsevics miniszterelnök-bellügyminiszternek a tartományi főispánokhoz intézett körrendelete arra vall, hogy a kormány nagy súlyt helyez a közigazgatás szanálására és az ország reméli, hogy a körrendeletben kifejtett elvek fognak megvalósulni a különböző álló közigazgatási reformokban.

Franciaország és Anglia között újabb szövetség jön létre

Chamberlain csak ellenérték fejében támogatja Franciaországot

Londonból jelentik: Doumergue francia köztársasági elnök és Briand külügyminiszter külsőben álló londoni látogatásával kapcsolatban a *Daily Herald* azt írja, hogy e látogatásnak távolról sem lesz pusztán formalitási jellege.

Az európai politikai helyzet alakulása

Franciaországot most egyenesen kényszeríti arra, hogy visszaállítsa a régi francia-angol szövetséget.

Franciaország teljesen izolálva van és diplomáciai támogatásra csak Anglia részéről számíthat.

Az érdekes cikk végül megállapítja, hogy

Chamberlain természetesen csak abban az esetben adhat valamit Franciaországnak, ha kellő ellenértéket kap Briandtól és csak ellenszolgáltatások ellenében hajlandó újabb megállapodást kötni Franciaországgal.

Vukicsevics Velja a királynál

A miniszterelnök nem nyilatkozott audienciája céljáról — Hír szerint fontos kinevezési és nyugdíjazási ukázokat terjeszt Őfelsége elé

Szerdán választják meg az állami bizottság tagjait

Beogradból jelentik: Vukicsevics Velja szombat reggel Vrnyacska-Banjára utazott, hogy kihallgatáson jelenjen meg Őfelsége előtt. A miniszterelnök utához politikai körökben a legmesszebbmenő kommentárokat fűzik, azonban maga a miniszterelnök elutazása előtt semmiféle nyilatkozatot nem tett audienciája céljáról.

Az egyik verzió szerint

a miniszterelnök a szombati audiencián tisztázni fogja a parlament feloszlásának és a kormány kiegészítésének kérdését.

Ezzel szemben sokan úgy tudják, hogy a miniszterelnök ilyen fontos ügyekben nem tesz döntő lépést Marinkovics Voja távollétében. Nincs azonban kizárva, hogy a két főkérdésre nézve még Marinkovics elutazása előtt létrejött a megegyezés a két kormányzópárt között. Eppen ezért nem volna meglepetés, ha Vukicsevics Velja miniszterelnök a kormány feloszlásáról és a kormány kiegészítéséről szóló ukázokkal a zsebében térne vissza Vrnyacska-Banjáról.

Egy másik verzió szerint a miniszterelnök audienciája valamivel kisebb jelentőségű. Eszerint Vukicsevics Velja beszámol Őfelségének a pénzügyi bizottság döntéseiről, amelyekkel a kormány megvalósította a pénzügyi törvényben kapott széleskörű felhatalmazásokat. Együttal

előterjeszti a miniszterelnök azoknak a személyeknek a névsorát, akiket a kormány mint kinevezett tagokat küldene az állami bizottságba.

Azonkívül mint belügyminiszter különösen fontos

kinevezési, áthelyezési és nyugdíjazási ukázokat terjeszt Őfelsége elé a miniszterelnök aláírás végett.

A Pribicsevics-párti *Recs* szerint tizenkét főispán áll nyugdíjazás előtt. A pénzügyi bizottság szerdán tart legközelebbi ülést, amelyen meg fogja választani a pénzügyi bizottság tagjai közül az állami bizottság tizennégy tagját.

Ez lesz a kormány utolsó erőpróbiája a pénzügyi bizottságban

és kormánykörökben azt hiszik, hogy ez a választás is olyan simán fog lefolyni, amilyen simán sikerült eddig elfogadtatni a kormány javaslatát a pénzügyi bizottsággal. A szerdai napot fontos dátumnak tartják, mert

az állami bizottság megválasztása után a kormányknak teljesen szabad keze lesz a jelenlegi parlamenttel szemben és még inkább függetlenítheti magát az egyes parlamenti csoportok befolyásától.

Valószínű, hogy szerdától kezdve gyorsabb tempót vesznek a kormány intézkedései.

A Pasics-csoport a választások időpontjának kitolását kívánja

A radikális pártban, bár a kedélyek lassankint kezdenek megnyugodni, még mindig meglehetősen élénk mozgalmak mutatkoznak. Különösen aktívek a Pasics-csoport tagjai, akik sűrűn tartanak konferen-

ciát. A csoport akciója főleg arra irányul, hogy a magasabb pártfórumok átszervezésénél megtartsa, sőt kiszélesítse eddigi pozícióit és

biztosítsa Trifkovic Márkónak a radikális párt új vezérévé való választását.

Ez a csoport a választások időpontját is igyekszik minél messzebbre kitolni, ez azonban bajosan fog sikerülni, minthogy a választások mielőbbi kiírását belejezett ténynek tekintik.

Nem enyhültek az ellentétek a boszniai radikálisok és a muzulmánok között

A boszniai radikálisok és a muzulmánok között a már kétszer megkezdett és meghiúsult tárgyalások még semmiféle pozitív eredményt nem mutatnak. *Srskics* és *Spaho* már három napja nem ültek össze, amit azzal magyaráznak, hogy súlyos, különösen személyi természetű nehézségek merültek fel. A boszniai radikálisok abba már belemennének, hogy a hat boszniai főispánság közül hármat a muzulmánok kapjanak, de a nagyobb városok kormánybiztosainak kérdésében nem engednek. Végül is nem marad más hátra, mint hogy a kormány minisztertanácsi ülésen rendezze a vitás boszniai kérdéseket.

Pribicsevics agitációja a Vajdaságban

Pribicsevics Szvetozár folytatja agitációs körútját a Vajdaságban. Vasárnap délután Sztaribecsejen tart népgyűlést, ahova elkíséri Zsivanyovics Voja nyugalmazott tábornok is.

Leányszöktetők avádlottak padján

Nyolc havi börtönre ítélték egy szerelmes szerbeleméri legényt

Becskerekéről jelentik: A becskerei törvényszék szombaton érdekes leányszöktetési ügyet tárgyalt.

Sztankov Szreta szerbeleméri legény lárom társával: Miatov Csedomírral, Kolics Gyuróval és Szekulics Csedomírral még 1925 nyarán kocsival megjelentek Kumán községben és eluszkocsiztatták Matics Grozdena nevű lányt. A legények a déli korzóról vitték el a fiatal Grozdenát, aki ellentáit ugyan és segítségért kiáltott, a közelben levők mégsem siettek segítségére, mert általában az a szokás, hogy az eluszkocsiztatott lány — küssé ellenkezik. Sztankov Szerbeleméren egy rokonánál helyezte el Matics Grozdenát, aki még ugyanaznap apjával visszatért Kumánra, mert édesapja semmiképp sem egyezett bele, hogy Sztankovval házasságot kössön.

A vádlottak azzal védekeztek, hogy a leány előzetesen beleegyezett a szökésbe. A tanúk egyrésze a vádlottak mellett, többen viszont ellenük vallottak. A bíróság büntetésnek mondotta ki őket leányszöktetésben és Sztankov Szretdt nyolc havi börtönre, Miatov Csedomírt hat havi, Kolics Gyurót két havi, Szekulics Radovánt pedig egy havi fogházra ítélte. A legények felebbeztek az ítélet ellen.

Elfogták

a sziszaiki rablóvezért

Sziszakról jelentik: A Sziszak melletti Brezovica erdőben már hónapok óta egy veszedelmes rablóbanda rejtőzött, mely legutóbb az erdőn keresztülhaladó mézdárosoktól közel százezer dínárt rabolt el.

A csendőrség nyomozása megállapította, hogy a banda vezetője Prpics Mali néven ismert hírhedt utonálló, aki annak idején tagja volt Csaruga bandájának. A bandavezér pénteken véletlenül szembe találkozott egy csendőrijárral, mely felismerte és letartóztatta. Prpics először tagadta, hogy azonos a rablóvezérrel, a Sziszakon lakó bátyjával való szembesítés után azonban megtört és részletes vallomást tett.

Az elfogott rablóvezért Oszijekre szállították.

Luzzatti-anekdóták

Luzzatti, az elhunyt olasz politikus egyike volt az olasz közélet legérdekesebb embereinek.

Egy napon a szocialisták vezére, Turati elfogta őt a parlament folyosóján, ezt kérdezte tőle:

— Mondd, te csakugyan azt mondtad, hogy én fellegekbe járok?

— Szó sincs róla — válaszolt Luzzatti.

— Pedig többektől hallottam.

— Azt, hogy fellegekbe jársz, nem mondtam.

— Akkor azt mondtad, hogy fantaszta vagyok.

— Azt se mondtam. Ha akarod, idehívom barátaimat, ezeknek állandóan hajtogatom, hogy te tulajdonképpen realista vagy...

Turati arca már fölragyogott, mikor Luzzatti lélekzetet vett s befejezte mondatát:

— Olyan realista, aki semmit se realizál.

*

A háború alatt egy képviselő azon panaszkodott neki, hogy a választók se-hogy sincsenek megelégedve a képviselőkkel.

— Ha a képviselő a frontra megy, so-pánkodnak, hogy nincs közöttük. Ha kö-zöttük van, akkor azt lobbantják szemé-re, hogy miért nem vonul be. Ha a lövés-zárókban van, azt nehezményezik, hogy miért nem sebesült meg. Ha meg-sebesült, azt veszik rossz néven tőle, hogy miért nem halt meg.

— Ha pedig meghalt — szolt Luzzatti — akkor azért haragszanak rá, hogy,

miért nem felel a leveleikre.

Amikor a fasiszták Róma ellen vonul-tak, Luzzatti már Mussolini pártján volt. Treves így szolt hozzá:

— Nem látod, hogy Mussolini el akar-ja foglalni a Capitolumot?

— Igen — mondta Luzzatti — és ti szocialisták azért gáogtok.

*

Egyébként meglehetősen hiu ember volt. Megszokta, hogy a közönség jobb-

ra-balra üdvözli, szerette a tömjénezést. Egy napon háza előtt, a kapuban meg-pillantott egy jól öltözött urat, aki nem köszönt neki. Luzzatti ezen rendkívül el-csodálkozott. Közeledett az ismeretlen urhoz, de az akkor se mozdult. Erre ő üdvözölte őt. Az ismeretlen ur nem vi-szonozta üdvözlését.

— Vak szegény — mormogta magá-ban Luzzatti — teljesen vak — és fejét csóválva bement a házába.

Manojlovics Dusánt kinevezték Szubotica város főispánjának

Dr. Sztipics Károlyt polgármesterré nevezték ki

Vukicsevics Velja miniszterelnök előterjesztésére Ófelsége szombaton Vrnjacska-Banjan ukázt írt alá, mellyel Manojlovics Dusánt Szubotica város főispánjává, dr. Sztipics Károlyt pedig polgármesterré ne-vezte ki.

A kinevezést már napok óta vár-ják Szuboticán és annak híre általá-nos megnyugvást kelt.

Gyilkosság politikából

Egy csendőr agyonlőtte az őrmesterét

Noviszadról jelentik: Megrendítő gyil-kosság történt szerda délután Csurogon. Olujevics Iván csendőrkáplár szolgálati fegyverével lelőtte őrmesterét, Himics Lázárt. Olujevics, aki Radics-párti volt, folyton civakodott Himics Lázár őrmes-terrel, aki Prribicsevicsnek volt a hive. Olujevics, hogy bosszút álljon őrmeste-rén, gyakran teit feljelentést ellene. Legutóbb azonban Olujevics szabályta-lanságot követett el, mire az őrmester feljelentette. Olujevics annyira elkesere-dett, hogy napokon keresztül ivott. Szom-baton délután a csendőrkáplár a lakta-

nyában az ablaknál ült, amikor elhaladt előtte Himics őrmester. Olujevics fel-kapta fegyverét, arcához emelte és az ablakon keresztül rálőtt az őrmesterre, akit a golyó az állkapcsán talált el. A golyó szétrocsolta a fogsort és megsér-tette a nyelöcsövet is. A véres bosszu után Olujevics megszökött, de rövid ül-dőzés után a csendőrök Csurog határá-ban elfogták és letartóztatták.

Himics Lázár állapota súlyos, úgyhogy autón szállították a noviszadi közkör-házba, ahol műtétet hajtottak végre rajta.

Dobrovoljácok harca

a sztarakanisai rendőrség ellen

A dobrovoljácok vezére bizalmatlansági indítványt tett a városi közgyűlésen Vukov Gligorije rendőrfő apitány ellen — A szubotica-i törvényszék szabadlábrahelyezte az alkaptányt támadóit

Sztarakanisáról jelentik: A sztarakani-sai rendőrség és a telepések közötti ellentétek, amelyek legutóbb az egyik rendőrkáplány elleni támadásban robbantak ki, a támadás óta még jobban kiéleződtek. A dobrovoljácok most már Vukov Gligorije főkapitány ellen fordul-tak és a telepések vezére a város szom-bati közgyűlésen bizalmatlansági indít-ványt nyújtott be a főkapitány ellen.

Vukov Gligorije főkapitány ugyanis elhatározta, hogy a kanizsai közállapo-tokban erélyesen rendet teremt és nem fogja megengedni, hogy akár a telepe-sek, akár mások erőszakos eszközöket használjanak. Emiatt a főkapitány nagy rendőri készségeket vezetett ki, hogy a szombati városi közgyűlés sima lefo-lyását biztosítsa és különösen, hogy megakadályozza, hogy a közgyűlés ha-tározathozatalában a kiszélesített ta-nácsához nem tartozó elemek befolyásol-ják. A szombati közgyűlésnek ugyanis legfontosabb tárgya a dobrovoljácoknak az a kérelme volt, hogy az agrárreform úján nekik juttatott városi földeket a várostól örök áron megvehessék. Maga az a kérdés alkalmasnak látszott arra, hogy a közgyűlésen nagy vitát idézzen elő és taranni lehetett attól is, hogy eset-leg egyes csoportok uccai felvonulással akarják a közgyűlést határozathozatalá-ban befolyásolni. Az izgatottságot még jobban fokozta a csütörtöki támadás, a melynek hullámai még egyáltalán nem simultak el. Mindezek folytán Vukov főkapitány jónak látta, hogy a város-háza előtti rendőrségeket megerősítse és a közgyűlési terem előtt is erős ké-szsétséget helyezzen el.

A dobrovoljácok a főkapitány intéz-kedéseit sérelmesnek találták és a köz-gyűlésen a napirend előtt Knyezsevics Luka, a telepések vezére élesen kikelt a rendőri intézkedések ellen és bizalmatlansági javaslatot nyújtott be Vukov fő-kapitány ellen. A javaslatot a közgyűlés nagy szótöbbséggel elvetette és Knye-

zsevics indítványára csak három szava-zat esett. A javaslat elvetése után arány-lag nyugodt mederben folyt le a köz-gyűlés és a dobrovoljácoknak azt a ké-relmét, hogy az agrárreformtól kapott földeket örökáron megvehessék, a ki-szélesített tanács elfogadta.

A Léh Ferenc elleni támadás ügyében egyébként a sztarakanisai rendőrség tovább folytatja a nyomozást és meg-állapította, hogy a támadásban a föld-kérdésnek nem volt semmi szerepe és azt kizárólag az idézte elő, hogy az alkaptánynak hivatalos funkciója teljesí-tése közben eljárást kellett lefolytatnia egy dobrovoljác ellen. Ez a dobrovoljác Petrovics Iljja, a sztarakanisai polgári iskola iskolaszolgálója. Amikor néhány hét lőtt az intézetben ismeretlen tettesek lopást követtek el, a gyanu Petrovicsra irányult. Az alkaptány kötelességéhez híven lefolytatta az eljárást Petrovics ellen. Petrovics bűnössége nem bizonyo-sodott be és az eljárást meg is szün-tették ellene.

Petrovics emiatt haragudott Léh Fe-rencre és csütörtök délelőtt alig néhány lépésre a városháza kapujától Petrovics megállította az alkaptányt és telelő-ségre vonta. Hamarosan még vagy tíz telepes jött oda és általános verekedés keletkezett, amelyben néhányan ütötték az alkaptányt, mások pedig vissza akarták tartani társaikat a verekedéstől. A verekedésnek Vukov Gligorije vezeté-sével kivonult rendőri készség vé-tett véget.

Léh Ferenc állapota szombaton javult és valószínű, hogy sérülései tízenegy napon belül teljesen begyógyulnak. A verekedés előidézésében bűnös dobrovo-ljácokat, Petrovics Ilját és Cseremovics Makszimot a kanizsai rendőrség át-szállította a szubotica-i ügyészség fog-lházába, de a vádtanács szombaton mind-kettőjüket szabadlábra helyezte, miután megállapította, hogy csak véltérségről van szó.

**Dr. OETKER féle
"BACKIN"
SÜTŐPORRAL SÜT!**

104 receptet tartalmazó könyvet kivá-
rat a ingyen és bérmentve megküldi:
Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

Országos kiállítást rendeznek a noviszadi Matica centennáriumnán

Noviszadról jelentik: A Srpszka Ma-tica fennállásának százéves jubileumá-nak rendezésére alakult bizottság szom-bat délelőtt a Matica helyiségében ülést tartott Az ülésen Aranicki Sztankó tábla-i tanácselnök elnökölt Az ülésen el-határozták, hogy a centenáriumi ün-nepségek során, június elsején nagy képkiallítást rendeznek. Ez lesz a hatodik országos képkiallítás Jugoszláviá-ban, amelyet eredetileg Ljubljánában kel-lett volna rendezni, de Petrov Níkoła festőművész közbenjárására a kiállítást rendezését átengedték Noviszadnak.

A kiállítás külön része lesz a vajda-sági történelmi tárgyú festmények ki-állítására, amelyen Vujics Joca, szentai muzeumának nagyjértékű képeit és Ra-dovics és Dániel festményeit állítják ki. A kiállítást a Futaki-uccai új gimná-zium helyiségében tartják meg és azon résztvesznek valamennyi művészcsoport-hoz tartozó jugoszláv festők és a cso-portokon kívül állók is.

A kiállítás négy, vagy hat hétig tart és szerb, magyar és német nyelvű ka-talógust adnak ki.

Viharosnak ígérkezik

a Bunyevác Matica közgyűlése

A szubotica-i Bunyevác Matica vásár-nap délelőtt rendkívüli közgyűlést tart, amelyet a kultúregyesület tagjai körén kívül is nagy érdeklődés előz meg. Na-pokkal előbb elterjedt már ugyanis az a hír, hogy a Matica vasárnapi közgyűlé-sén éles összecútközésben robbannak ki ugyanazok az ellentétek, amelyek a leg-utóbbi időben a szubotica-i városháza közigazgatási vezetőállásában jelentős változásokat idéztek elő és a radikális párt helyi szervezetében is elmérgesítet-ték a harcokat.

Hivatalosan a rendkívüli közgyűlés napirendjére a Matica alapítótársai pon-tos létszámának megállapítását tűzték ki. Az alapítótársok hozzájárulásának cí-mén eddig négyezerharmincezer dínár folyt be az egyesület pénztárába a gyűj-tés során jegyzett ötszázharmincezer dínárból, tehát kilencvenezer dínárral ke-vesebb az alapítótársok tényleges befize-tése, mint amennyit eredetileg figyelem-bevettek. Ehhez képest kívánja szabá-lyozni a vezetőség a kivételes jogokkal bíró alapítótársok számát.

Ezzel a belső adminisztratív kérdéssel kapcsolatban a Matica viszonyainak ismerői nem tartják kizártnak, hogy a va-sárnapi közgyűlés igen viharos jelenetek színhelye lesz és ebben az ismeretes el-ientétek játszanak döntő szerepet. Olyan akció befejezésére számítanak, amelyet a vezetőség nagy része és hveik a ve-zetőség egyik-másik tagja ellen folytat-nak. A Matica közgyűlése délelőtt tíz órakor kezdődik.

A londoni rendőrség erőszakkal nyitotta fel a szovjet kereskedelmi delegáció páncélszekrényeit

Furógépekkel nyitották ki a páncélszekrényeket — A rendőrség az angol kémkedési törvény alapján hajtott végre a házkutatást az Arcosnál — A szovjet delegáció helyiségében fegyvereket is találtak

Az angol hadügyminiszteriumból eltűntek a titkos parancsok

Londonból jelentik: Az Arcos helyiségeiben folytatott házkutatásnak egyik eredménye az, hogy

a falban rejtett páncélszekrényeket ledőztek fel, amelyeknek rendeltetéséről az Arcos igazgatói nem voltak hajlandók felvilágosítást adni és azt állították, hogy a három páncélszekrény az orosz kereskedelmi delegáció tulajdona. A londoni rendőrség felszólította az Arcos igazgatóit, hogy adják ki a páncélszekrények kulcsait, mert különben kénytelenek lesznek erőszakot alkalmazni.

Az oroszok azt válaszolták, hogy a páncélszekrényekben nincs semmi gyanús, azonban még sem adják ki a kulcsokat.

mert azok nem az Arcos tulajdonában vannak, hanem bérbeadták őket az orosz kereskedelmi delegációnak. A rendőrfőnök erre attól a cégtől, amely a szekrényeket a falba építette, szakértő munkásokat hoztatott, hogy azokkal kinyitassák a páncélszekrényeket. Este két teherautón hozták a legválogatottabb furógépeket, közel három tonna súlyú szerszámot raktak le és

tizenhat képzett vasmunkás megkezdte a páncélszekrények kinyitását.

Az erőfeszítő munka este kilenc órától éjjelig tartott. Ezalatt az Arcos épülete körül óriási tömeg gyűlt össze, amelyet rendőrkordon tartott távol az épülettől.

A páncélszekrény kinyitása után magasrangú tisztviselők hozzáláttak a szekrényekben talált okmányok átvizsgálásához.

A házkutatásban és a páncélszekrények tartalmának átvizsgálásában állítólag polgári ruhás katonatisztek is résztvettek.

A rendőrség az angol kémkedési törvény alapján hajtott végre a házkutatást, mert állítólag tudomást szerzett arról, hogy

a brit hadügyminiszteriumból fontos okmányok tűntek el, amelyeket titkosságuknál fogva csak a kormány tagjai ismertek.

Amikor az aktalopás kiderült és a nyomozás szálai az Arcoshoz vezettek, a belügyminiszter elrendelte a házkutatást.

Miután a házkutatás nem járt a várt eredménnyel elrendelték a titkos páncélszekrények felnyitását is.

Az eltérő hírek szerint az eltűnt okmányok az angol hadügyminiszterium titkos parancsait és utasításait tartalmazzák.

Angol parlamenti körökben az a meggyőződés alakult ki, hogy az angol kormány ezzel a szigorú fellépéssel szavánál akarja fogni az orosz kormányt, amelynek genfi képviselői éppen most jelentették ki, hogy a szovjetkormány nem folytatja tovább a kommunista propagandát a nyugati államokban. Politikai körökben igazolva látják a házkutatás eredménye alapján azt az évek óta fennálló gyanút, hogy

az angol-orosz kereskedelmi társaság súlyosan vétett az angol törvények ellen.

Már régebben feltűnt, hogy az a kereskedelmi társaság, amely üzletmenetét ötven alkalmazottal is kényelmesen le tudta volna bonyolítani, körülbelül

ezer alkalmazottat tartott, akiket mindonüzt ott lehetett látni, ahol sztrájkbizottságok tárgyaltak, vagy a szakszervezetek üléseit tartották.

Az angol hatóságok kétségbeesetten tartják, hogy az Arcos semmiesetre sem volt jóhiszemű kereskedelmi társaság, hanem orosz összeesküvők központja,

amely állandóan veszélyezteti Anglia biztonságát.

A rendőrség az Arcos helyiségében fegyvereket is talált, köztük a legújabb típusú Mauser-puskákat. A szovjetkormány nyilatkozatot tett közbe a lapokban, amelyben cáfolja azt, hogy titkos fegyverraktárt találtak a kereskedelmi delegáció helyiségében és azt állítja, hogy

csupán műtörténelmi és muzeális értékű fegyvereket koboztak el, a

melyek használatra teljesen alkalmatlanok

és amelyeket Kraszín, az elhunyt orosz nagykövet kapott ajándékba barátától. A londoni sajtó szinte kommentár nélkül közli a rendőrségi hivatalos közleményt az Arcosnál történekről, csak itt-ott hallatszanak olyan hangok, hogy a brit hatóságok baklövést követtek el.

A Daily News sajnálja a történeteket, mert attól fél, hogy az angol-orosz ke-

reskedelmi kapcsolat szenvedni fog miatta. A munkáspárt lapja, a Daily Herald

a befügymínisztert okolja a tulkapásért.

a Morning Post és a Daily Mail pedig természetesen az angol munkáspártot támadja, amelynek olyan vezérférfia, mint Henderson, nem átalotta a kormányt felelősségre vonni, amikor tisztán áll az egész világ előtt, hogy a szovjet-orosz kereskedelmi delegáció ügynökei politikai aknamunkát folytatnak.

Az orosz ügynökök bujtogatják az angol munkásságot és fel akarják legyerezni.

Genfi jelentés szerint a londoni orosz kereskedelmi delegáció helyiségeiben tartott házkutatás híre a genfi szovjetdelegáció körében óriási izgalmat keltett.

A szovjetdelegáció az angol hatóságok eljárásában az angol-orosz megállapodások súlyos megsértését látják.

Később valamivel megnyúlt a genfi szovjetdelegáció körében a hangulat.

A labradori partokon keresik az eltűnt francia pilótákat

Poincaré és Briand köszönetet mondtak Amerikának a Nungesserék felkutatására irányuló támogatásáért — Az amerikai pilóták még nem indultak el

Az elhamarkodott indulás okozta Nungesserék tragédiáját

Newyorkból jelentik: A lapok közlik Poincaré francia miniszterelnök táviratát, amelyben

Poincaré köszönetet mond Amerikának azért, hogy a tengeren és a levegőben hivatalosan támogatja a Nungesser és Coli felkutatására irányuló fáradozásokat.

Egyidejűleg közlik a lapok Briand külügyminiszter táviratát is, amely megcáfolja azt a híresztelést, hogy Franciaországban barátságosan a hangulat Amerika irányában

és hangsúlyozza, hogy Franciaország annál nagyobb lelkesedéssel fogja köszönteni az amerikai repülőket, miután Nungesserék tragikus sorsából világosan láthatja, hogy az Atlanti-óceán átrepülése milyen nagy veszedelemmel jár.

Az Atlanti-óceán északi partvidékéről sorra érkeznek vissza Newyorkba az amerikai haditengerészet torpedó gőzsei és

a hadihajók kapitányainak egybehangzó jelentései szerint Nungessernek és Colinak teljesen nyoma veszett. A tengerészeti miniszterium a kutatásokat most már egészen a labradori partokig akarja kiegészíteni

és a Los Angeles, Amerika legnagyobb kormányozható léghajója, a mely péntek reggel indult a francia pilóták felkutatására, utasítást kapott, hogy haladjon egyenesen Labrador felé, miután abban az esetben, ha a francia pilóták tényleg elérték az amerikai partokat, minden valószínűség szerint a labradori partok közelében szálltak le.

Az amerikai repülők elhalasztották a startot

Newyorkból jelentik: Az amerikai óceánrepülők

a rossz időjárás miatt megint legalább két nappal kénytelenek elhalasztani indulásukat.

Az időjelző állomások mindenfelől szikrajelentéseket adtak, hogy a tenger felett viharok dühnek és zuhog a zápor. Chamberlain és Berteaud azonban fél attól, hogy Lindberg kapitány megelőzi őket és mind a hárman félnek, hogy Byrd északsarki repülő titokban előbb elindul.

Mihelyt akármelyikük startol, nyomban utba indul a másik kettő is.

vagyis igazi versenyrepülés lesz.

Long Islandon óriási tömeg nézi állandóan a messze egymástól fekvő hangárokból álló indulásra felszerelt gépeket.

Chamberlain gépe látszik a legtekélyesebbnek és szikratávíró készüléke is van.

amely hatszázás hullámhosszon fog hirt adni, de ez az apparátus olyan, hogy önműködően más hullámhosszra is beállítódik, tehát bármely óceánjáró hajó rádióállomása érintkezésbe léphet majd Chamberlain repülőgépeivel.

Nungesser vesztének oka

Párisból jelentik: Miután már a leghalványabb remény sincs arra, hogy Nungesser és Coli megmenekülhessenek, a lapok részleteket kö-

zölnek vállalkozásukról. Most bontakozik ki, hogy mennyire vakmerő, sőt istenkísértő volt már indulásuk is.

Levasseur, a repülőgép építője, aki igen nagy összeggel volt érdekelve az oceán átrepülésében akkor, amikor híre jött Newyorkból, hogy az amerikai repülők indulásra készen állnak, fejevesztetten sietette Nungessert, hogy azonnal induljon.

Csak most derült ki, hogy a francia gép motorja tulajdonképp nem is volt kipróbálva, hanem mindössze negyven perces próbautat tett a végzetes indulás előtt. Az elhamarkodott indulás miatt történt, hogy Nungesser nem vitt magával összehajtható csónakot, sem ejtőernyőt, sőt az élelmiszerek legnagyobb részét is hátra kellett hagynia, csak hogy ne terhelje meg tulságosan a repülőgépet.

Lelőtte rágalalmazóját egy beogradi fiatalasszony

A gyilkos nő kihallgatás közben elájult

Beogradból jelentik: Borzalmas gyilkosság történt Beogradban a Dunaparton. Koszics Kalina tizenkilencéves beogradi fiatalasszony kicsalta a Dunapart egyik elhagyott részébe Sztankovics Mária ötvenéves beogradi uriaszonyt, Sztankovics Dobrivoj halkereskedő feleségét és revolverrel lelőtte. A gyilkosság pénteken a déli órákban történt és a közelben csak két gimnazista tartózkodott, akik a lövés zajára a part felé szaladtak és abban a percben értek oda, amikor Sztankovicsné elterült a kövezeten és látták, amint a gyilkos fiatalasszony futva menekül a véres tett színhelyéről.

A revolver golyója, amely a szerencsétlen áldozat hátán hatolt be, átszúrta a szív főtüdőterét, úgyhogy Sztankovicsné azonnal meghalt. A járőrök üldözébe vették a gyilkos asszonyt, aki, mikor látta, hogy nem menekülhet, megállt az út közepén és azt mondta a hozzá lépő csendőrnek:

— Vigyetek! En öltem meg azt az asszonyt.

A rendőrségen kiderült, hogy a gyil-

kos fiatalasszony Dimitrievics Zsárkó dúsgazdag beogradi borkereskedőnek és kávéháztulajdonosnak a leánya és csak nem régen ment férjhez Koszics Bogoljubhoz. Megállapították, hogy a két asszony régebben jó viszonyban állt és egyideig szomszédok is voltak.

A rendőrség szombaton kihallgatta a gyilkos asszonyt, aki részletesen elmesélte, hogy Sztankovicsné egyszer meghívta őt magához, hogy majd későmunkáznak, de helyett egy fiatalembert talált Sztankovicsné lakásában, akivel egyedül hagyta a fiatalasszonyt és rájuk zárta az ajtót. Sztankovicsné ezután értesítette Koszics Bogoljubot, hogy felesége megcsalja. A férj ettől kezdve elhidegült feleségétől. Koszicsné elhatározta, hogy megöli rágalalmazóját. Pénteken összetalálkoztak és Sztankovicsné a Dunaparra és amikor Sztankovicsné előre ment — hátulról lelőtte.

A kihallgatás folyamán a tizenkilencéves gyilkos többször eszméletét veszítette. A beogradi rendőrség a fiatalasszonyt letartóztatta és átkísérték a városi bírósághoz.

„Zsidó nem lehet magyar”

A kolozsvári sziguranca eljárását indítottak ellen a zsidók ellen, akik magyarnak vallották magukat

Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi magyar párt, mint annakidején megirtuk, országos katasztert akart készíteni a romániai magyarokról. A kataszter fölvetését egyes városokban, így többek közt Kolozsváron is megkezdték, amikor a belügyminiszter váratlanul közbelépett és a további munkát betiltotta azzal az indoklással, hogy politikai pártnak nem lehet népszámlálást végezni. A kolozsvári sziguranca ezzel egyidejűleg a magyar párt központi irodájában lefoglalta az összeíró-íveket, melyek alapján eljárást indítottak mindazon zsidók ellen, akik az összeírást végző magyar párti hivatalnokok előtt magyarnak vallották magukat. A sziguranca sorra beidézte a kolozsvári zsidó polgárokat és jegyzőkönyvet vett föl, melyben arra kellett felelni, miért tartják magukat magyarnak és nem zsidónak. A szokatlan rendőri eljárásról, mely Kolozsváron nagy megütközést keltett, Osvald polgármester így nyilatkozott a sajtó képviselői előtt:

— A sziguranca teljesen jogosan járt el és semmi rendkívüli nem történt. A népszámlálás — a nép megszámlálását jelenti, népi eredet szerint és a belügyminiszteri rendelet szigorító intézkedéseket helyezett kilátásba mindazokra az esetekre, amelyek félreértésekre adhatnak tudatos alkalmat. A népszámlálási rendelet szerint zsidó nem lehet magyar népi származás — ha egyszer zsidó — valamint nem lehet más népi származás sem.

A szenátusban Sándor József magyar szenátor interpellációt jegyzett be a belügyminiszterhez. Az interpellációban utalt arra, hogy egyes erdélyi rendőrhatalóságok eljárást indítottak magyar polgárok ellen, mert nem voltak hajlandók nemzetiségüket letagadni.

— Az országos népszámlálás alkalmával — folytatja Sándor József — az összeírók teljesen önkényesen és nem az érdekelt fél szabad kijelentése és bevallása szerint állapították meg a nemzetiséget. Már pedig a nemzetiség szabad választása olyan polgárijog, mely az egész civilizált világ által el van ismerve. Ezeket köz- és magánjog szempontjából nem hagyhatjuk tisztázás nél-

kül és nem nézhetünk el attól, hogy ezt a kérdést nyílt parlamenti tárgyalás alá ne vegyük, hogy megnyugtassuk az érdekelteket. A cél minél alaposabb elérése végett kérem, adassék nekem alkal-

lom, hogy betekintést nyerhessek és számbavételek eszközölhessek az állami központi statisztikaihivatalhoz a lakosság nemzetiségére vonatkozólag beérkezett anyagba.

Ujabb nyolc várost üritettek ki a Mississippi mentén

Százezer hektár cukorültetvény áll víz alatt Louisianában

Newyorkból jelentik: New-Orleansből érkező jelentés szerint a Mississippi ujabb gátszakadása folytán Cottonport városát végpusztulás fenyegeti.

A louisianai cukorültetvények legnagyobb része most már teljesen víz alatt áll. A gátak megerősítésén Louisiana államban tízezer ember

dolgozik, fáradozásuk azonban teljesen hiábavalónak bizonyult.

Péntek délután százezer hektár cukorültetvény állt víz alatt és ujabb nyolc várost kellett kiüríteni.

ugy hogy ezzel a hajléktalanok száma ismét jelentékenyen emelkedett.

Jugoszláv-német baráti szerződés

Egyre fokozódik a német szimpátia Beogradban

Beogradból jelentik: A jugoszláv sajtóban nap-nap után olvashatók olyan nyilatkozatok, amelyek a Németországhoz való közeledést hangsúlyozzák. Marinkovics Voja külügyminiszter intim barátja, Jovanovics Jován, a földműves párt elnöke, volt londoni és bécsi követ a napokban a következőket írta:

»Németország ma az egyetlen kontinentális nagyhatalom, amelynek az az érdeke, hogy Jugoszlávia a jelenlegi helyzetben megerősödjön. Ezért természetes volna, ha Németország és Jugoszlávia között megegyezés jönne létre. Ennek a megegyezésnek kézen fekszenek az alapjai, de a megegyezés kiépítését Franciaországgal egyetértésben kell elvégeznünk. Egy ilyen megegyezés alapján egészen új kontinentális politikát lehetne teremteni. A kelet-európai politikát ma az ezekben a kérdésekben teljesen járhatlan Churchill lehetetlen helyzet elé állította.»

A Politika című lapban Franciaországról, Németországról és Jugoszláviáról, mint a világ béke háromszögéről írnak. A gazdasági szaklapok pedig szinte naponta követelik a Németországgal való intímabb gazdasági kapcsolat felvételét.

Ma Beogradban nemcsak irnak, hanem beszélnek is a Németországhoz való közeledés kérdéséről, anélkül, hogy ez ellen még eddig bárki is szót emelt volna.

A bizantológiai kongresszus tanácskozásai alkalmával a német tudósokat tüntetett ünnepségekben részesítették, a Reinhardt színészek beogradi vendégszerelését is nagy lelkesedés kísérte.

Az érzelmi momentumoktól eltekintve Jugoszláviát és Németországot a gazdasági érdekek is egymásra utalják. Jugoszlávia majdnem minden ipari szükségletét a külföldön szerzi be, viszont Jugoszlávia a külföldre viszi az agrárterményeit. Eddig Olaszország vitte a vezető szerepet a jugoszláv gazdasági életben, de az olasz-jugoszláv gazdasági kapcsolatok a politikai viszony elmérgesedésével megromlottak. Magyarország, Ausztria ipara pedig nem elégséges a jugoszláv piac ellátására.

Az utóbbi esztendőben a német turisták ezrei keresték fel a jugoszláv tengerpartot. 1926-ban ötvétezer turista közül tízezer német és tizenötezer osztrák látogatta Dalmáciát.

Jugoszláviában Németországgal szemben csak agrár részről hallani panasz-

kat, még pedig azért, mert a német hatóságok egészségügyi okokból nem engedik be a jugoszláv sertésszállítmányokat. A jugoszláv mezőgazdasági érdekvékörelekek emiatt rendkívül sokat panaszkodtak és remélni lehet, hogy a közeljövőben, ezen a Jugoszláviára néző sérelmes intézkedésen, változás fog történni.

A német sajtóban a barátság jeléül a jugoszláviai német kisebbségi kérdés megértőbb kezelését óhajtják és akkor szerintük semmi akadálya sem lesz a jugoszláv-német barátsági szerződés megkötésének.

A lelkiismeret szava

Önként jelentkezett Budapestén egy asszony, aki március végén megölte a gyermekét

Budapestről jelentik: A hetedik kerületi rendőrkapitányságon szombat délelőtt egy fekete-fejkendős asszony jelentkezett és arra kérte az ügyeletes rendőrkapitányt, hogy tartóztassa le, mert megölte gyermekét. A kihallgatás során kiderült, hogy az asszony neve Demeter Mária Kajsza Istvánné és Pestujhelyen lakik. Az asszony, akit múlt év februárjában elhagyta a férje, csakhamar közös háztartásra lépett egy másik férfivel, akitől az idén februárban gyermeke született. Az asszony titokban akarta tartani a gyermek megszületését, hogy a falu ne tudja meg szégyenét, miután azonban ez nem ment, elhatározta, hogy megöli a gyermeket.

Az asszony zokogva mondta el, hogy március 28-án egy kórházi lepedőben megfojtotta a gyermeket, akinek holttestét azután becsavarta a lepedőbe és még ugyanazon az éjszakán kivitte a falutól mintegy három kilométerre levő temetőbe és egy sír mellett elásta. Azóta állandóan lelkiismeretfurdalásai voltak és ezért elhatározta, hogy meggyónja bűnét, de gyónás után sem könnyebbült meg és ezért a rendőrségre jött jelentkezni, hogy bűnhődjék, mert már aludni sem tud.

Rendőri bizottság ment ki az asszonyt a temetőbe, ahol megtört asszony maga mutatta meg azt a helyet, ahol gyermekét elásta. Néhány pernyi ásás után elő is került a kisgyermek oszlásban levő hullája. A gyilkos anyát letartóztatták.

Egyszerű emberek

rtá: Tamás István

A tanító ur délről jött, egy bánati sváb faluból, amelynek lakói örökösön vagyonna áhítottak. A fiaikat is ilyen szeltemben nevelték, tisztelni apjukat, anyjukat, akitől föld és jószág marad rájuk. Szép szál legények voltak és lélekkel és arányos testtel, ami filmstaroknál is ritkaság. Időnkint, ha nagykoru lett egy síheder, szélnel eresztették. Bolygott évekig a világban és amikor egy szőnapon visszaérkezett, szekérszámra hozták utána a pénzt. Az egészséges szüleitől származó csecsemőkre előleget és hitelt adott Wickelhoffer, a jószívű uzorás. A rizikója kevés, hisz ezek nem tüzes, hetvenkedő legények, nem kocsmázók, nem verekedők, a testi kondíciójuk felett úgy örködtek, akár a trapezművészek, vagy a birkozók és a huszesztendős fickót felképezte az apja, ha megtudta, hogy a helybeli lányok körül ólálkodik. Egymásközt elvből nem házasodtak. Ezt a törvényt nem vették kőtblára, de annál keményebben tartották be. Lányaikát vidékre adták férjhez, lehetőleg szerelemből. Az asszony sohasem vitt, a férfi annál többet hozott. A virtusuk nem a bicskában, hanem a házasságban merült ki: minél gazdagabb feleséget szerzett maguknak. A szép gyerekek nem voltak válogatósak. Őket válogatták ki a csunya asszonyok. Akadt itt lecsusztó énekesnő, aki csinos vagyont takarított össze a harzó évek alatt, elvált asszonyok, akik tüneményes végkielégítést operáltak ki első férjükből és tüzes, ábrándos léányzók, akik kőcsagtolás lovagról álmództak, amelyeneket Farkas Imre ojtott beléjük lelki klinikájában és ehelyett martalóc sváblegények karmjai közé kerültek, könyörtelen rabszolgaságba. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy eltévelyedett nőből lesz a legpéldásabb

családanya. Minden asszony hajlamos a házasságtörésre, vagy a kapzsiságra. Itt a pénzhűséget élesztgették bennük és ezek az asszonyok elvakult fővénységükben még a törvényesen kijáró ölelést is sainálták férjeiktől. De ha a századnáros bankoknak karja, lába, vére lenne, úgy habozás nélkül ölébe hulltak volna a legrongyosabbnak is.

Időnkint ügynökök jöttek a faluba, fényképfelvételeket készítettek a husz éven felüli fickókról és a kedvező orvosi szakvélemény után lefizették a szülok kezeihez a foglalót.

Joseph csunya, nyurga, fekete kölyök volt, tiedős és pityergős, akár az Andersens-mese rut kiskacsája. A tapasztalt vén svábok nem nagy jóvót jósltak neki.

— Ez biztos belehabarodik az első szegény lányba — mondta megvetően Wickelhoffer, a mézszívű uzorás és egy fillér előleget nem adott rá az elkeseredett apának.

Kétségtelen, hogy Josephre kemény küzdelmek, megpróbáltatások vártak az élet vurstlijában. Szívós munkával kell majd pótolnia azt, amit a természet megtagadott tőle, míg daliás pajtásainak ruganyos combja, válla, szeme, hája minden esdeklésnél szebben beszéltek a lányok előtt. Itt van például a Hanzli, a templomszolga fia. Amerikai sebességel csinált karriert. Három hónapig volt távol és ő, aki még vonaton se ült soha, autón jött vissza a faluba, cselédséggel és csekélyekkel. És egy csöpp, tudóbajos feleséggel, akinek állítólag az volt az utolsó kívánsága, hogy a Hanzli irassák minden vagyonát. Az ilyen meszsziről jött menyecske multja iránt nem érdekődött senki. Ez megbocsáthatatlan tapintatlanság lett volna. Apák is így csinálták és a házak megnöttek és

elnyelték a szomszéd kerteket. Ebből a faluból indult Joseph. Szülei földhözragadt szegények voltak, akiket a templom egerével szoktak párhuzamba állítani, ha anyagi helyzetük felbecsüléséről volt szó. A fiut kénytelen-kelletlen tovább taníttatták, hogy ha már házassággal nem billentheti helyre az egyensúlyt, legalább az eszével próbálja valamire vinni.

A kis városkában nem keltett valami nagy feltűnést.

— Csak aztán ne verje a gyerekeket — aggodalmaskodott a mézszorú az ura előtt, mikor az új tanító elsőált a véres borju-hullák sorfala között.

Az állatorvosné ennyit mondott:

— Savanyu pófája van.

A gyerekek pedig egyelőre nem köszöntötték, mert csak a jövő héten veszi kezdetét az idej tanév.

De azért az első hivatalos vizitjei jól sikerültek. A szülok elbeszélgettek vele fiacskájuk jövőjéről, a higiénikus gyermeknevelésről és a tanító ur kijelentette, hogy apja helyett apja lesz a Karcsikának, Nellinek, stb. Megitta az összes házilag előállított liköröket, osevegett az idej temésről, tavalyi temetésekről és néhány anyát rábeszél, hogy adják hozzá külön órára a csemetéiket. A patikusnének bizalmasan elárulta, hogy tankönyvet ír, a közoktatásügyi miniszter engedélyével.

— Mivel tölti az estét tanító ur?

Joseph sóhajtott:

— Bizony unalmasak így egyedül. Természetesen mindenki egy megértő feleségre gondolt. És Joseph lelkesen fogadta a helyi hajadonok előnyarájálatait. Senkit se utasított vissza és a doktorné vendécsenek ép úgy helyeselt, mint amilyen kitörő örömmel fogadta a takarékpénztári főkönyvelőné parti-kombinációt. Tetszett neki ez a nyüzsgés, amely az ő személye körül támadt. A végrehajtóné Velencéről mesélt, élete

egyetlen külföldi utjáról és látszott ezen az asszonyon, hogy szívesen férjhez menne még egyszer, kétszer, háromszor, vagy akár többször is, hogy nászutahasson Velencébe. Ő, Velence kívánatos, mint egy hőstenor, mint egy jó ebéd, mint a pénz. Csupa szívhezszó felkiáltójel: a tenger, a gondolák, a sikátorok és a Söhajok Hidja, amelyen oly csudálatos a halál, hogy szinte szégyen innen élve visszafordulni. Aztán a romlott fogakra terelődött a diskurzus, majd a könyvekre és a doktorék felajánlották a könyvtárukat. Mindenféle diszkóteses kollektív megvált itt, Jókaitól Shakespeareig. A tanító ur szerényen kiemelt egy sulyos Möriz Zsigmondot.

— Szeretek az ágyban olvasgatni — mondta — frissíti az agyamat.

Aznap még öt helven vizitelt.

Lefekvés előtt megtekintette a zsákmányt. A hat könyvet kirakta az asztalra, szépen sorjába, nagyság szerint, ahogy a gyerekeket sorakoztatja sétára. Gyönyörködött a finom bőrkötésben, az aranyozásban, a karsu betűkben és körülírógatta őket, mint a juhász a kedvenc bárányai fejét. Kicsimitotta a számárületeket. Aztán radirt keresett és a gondosan gummizni kezdett. A végrehajtó lilatintás autogrammjával sok baja volt, Joseph megnyalazta az ujját és úgy dörzsölte a papírt, míg ki nem szakadt. A könyvelőjék Kosztolányijából egyszerűen kitépte a belső címlapot a családi exlibris-sel együtt. Leggyorsabban a doktor Ady-kötetével végzett, mert a doktor egy slendrián ember volt, aki puha Kohinoor-ceruzával írta be a nevét.

A tanító ur ásitott néhányat, lefujta az asztalról a radirmorzákat és a könyveket bezárta fehérmesü szekrényébe, a gallérok közé. Ezzel megvetette leendő könyvtára alapjait.

Noviszaad a vízvezetékért

Sürgős javaslatban kéri a csatornázás és vízvezeték régi terveinek megvalósítását

Noviszadról jelentik: Noviszadon már a háborúelőtti években fölvetődött a város csatornázásának és a vízvezeték kiépítésének a terve és a mozgalom bizonyosan sikerrel is járt volna, ha a világháború közbe nem jön és meg nem akasztja a munka megkezdését. A világháború elmúltával azután többször is felvetődött a csatornázás és vízvezeték-építés terve, de mindig olyan akadályok jöttek közbe, amelyek lehetetlenné tették, hogy ezt a tervet végre is hajtsák. Az utóbbi időben azután teljesen elaludt a noviszadi csatornázás és vízvezeték-építésének eszméje, a város vezetősége napirendre tért a dolog felett.

A város vezetősége legalább egyelőre ugylátszik elejtette a nagy tervek végrehajtását, de a lakosság körében annál inkább megnyilvánul az az óhaj, hogy a csatornázást és a vízvezeték kiépítését haladéktalanul végre kell hajtani. Így a legutóbbi pár nap alatt a noviszadi polgárok két nagyobb csoportja is nyújtott be javaslatot a városi tanácsnak. Az egyik sürgős javaslatot dr. Tapavica György és társai nyújtották be, míg a másik javaslat értesülésünk szerint Orbán Ignác műszaki tanácsosé, aki szintén előkelő noviszadi polgárokkal együttesen kérelmezi ennek a kérdésnek sürgős napirendre tűzését.

Dr. Tapavica György csoportja a sürgős javaslatban hivatkozik arra, hogy a Markovics-ház lebontásával megnyílik Noviszaad új városrésze, amelyen mintegy kétszáz legalább is egyemeletes háznak kell felépülnie. Szinte lehetetlen elképzelni, hogy a csatornázási munkálatokat csak ennek az új városrésznek a felépülése után hajtsák végre. A csatornázásra szükség van, mert a város nagyrésze vízenyős talajon fekszik és a falak nedvesek. A város környékén a mocsarak a betegségeket terjesztik, a csatornázás pedig megszüntetné ezeket a mocsarakat. Ha a pénzügyi helyzet nem is olyan jó, mint a háborúelőtti volt, le kell szegezni, hogy egész Európában javult és nem lehet továbbra is karba tett kezekkel várni, hogy az a háborúelőtti nivót elérje. A javaslatokkal a városi tanács legközelebbi ülésén foglalkozik.

CIRKUSZ

Nem fizetem ki a számlámat

Tegnap beállított hozzám egy rendőr. Mit akarhat tőlem a rend őre?
— Biztos valami kihágási ügy — mondta valaki — ablak, vagy fejbeverés.

— Az ügyészségtől küldtek — jelentette előzékenyen a hivatalos közeg.

Mi jót hozhat nekem az ügyészségtől? Nem volt elég az az egy hónap, amit ültettek velem öreg rablók között?
— Egy számla — szölt a rendőr.

Számla? Tudtommal nem vásároltam semmit a Sárga Panzióban. Se részletre, se hitelre. Itt valami tévedés történthetett. E'öször a végösszeget néztem meg, 315 dinár. Persze, hogy tévedés. Én csak kerek összegekkel szoktam adós maradni. Vagy 300, vagy 400, esetleg 450, de semmiesetre se 315-el. Elolvasom a számlához irt e'öszöt is.

— »Egy havi itt tartózkodása fejében koszt és kvártélyért 315 dinárt tartozik pénztárunkba befizetni.«
Na.

Ezért a pénzért a Rivierára is mehettem volna. Egy sokkal e'sőrangubb hotelbe. Például a Negrescoba Nizzában, amely egy kicsit kényelmesebb is. Hogy a kiszolgálásról ne is beszéljünk.

Eltelkintve attól, hogy soha egy falatot nem ettem a profusz főztjéből, mégis csak bősztít, hogy ezért az erőszakkal rámtukmált vendéglátásért honoráriumot kérnek! Ha ezt az elején tudom, hát ha se megvak a Sárga Panzióba.

— És ha nem fizetek? — kérdeztem a rendőrtől.

— Akkor ismét becsukják.
No, ez jól kezdődik, hiszen így sohase lesz vége ennek a büntetési tengeri kigyónak. A 315 dinárért e'itélnek egy hónapra. Ha nem ülöm le: csendőrök visznek be. Ha leülöm: ismét kiszámláznak 315-öt, vagy eset'eg — ha azóta ott is emelkedtek a szobaárak — még többet és én ismét nem fizetek, mire

jön a rendőr és a régi cella, aztán megint egy számla 315-ről, stb. stb. és ebbe az elmés játékba én fogok beleöszülni. Állami költségen. Szent Isten, miibe fog kerülni ez a tréfa az államnak? Egy vagyonba. Én megbűnhődöm, de vajjon megengedheti-e magának az ország azt a luxust, hogy ilyen horribilis kiadásokba verje magát, csak azért, hogy elrettentő példát szolgáltatson a sajtóperes újságírók számára?

Egyelőre: nem fizetek. Ebből a kényelmes álláspontból azért se engedhetek, mert *nincs miből*. Nincs miből kiguberálni a koszt és kvártély költségeimet. Nem a fogházbeli. A háziasszonyomnak járót, karácsonyig visszamenőleg.

Féreértések elkerülése végett: *tavaly karácsonyig visszamenőleg s nem a fogházba visszamenőleg.*

Tsin.

A kisantant-konferencia főtárgya: Magyarországához való közeledés

A kisantant-államok hajlandók gazdasági kedvezményeket adni Magyarországnak — A külügyminiszterek feleségei tisztelgő látogatást tettek Marienbadban Mária királynőnél

A kisantant elismeri a szovjetet?

Joachimstalból jelentik: Szombat délelőtt már kétségtelenül vált, hogy

a főkérdés, amely körül a kisantant külügyminiszterének konferenciája forog, a kisantant közeledése Magyarországhoz.

Szombaton már nyíltan beszéltek erről és az összes külföldi hírlapírók ezt a körülményt a konferencia nagy szenzációjának tekintik.

A három külügyminiszter pénteken éjféltájban tört pihenőre, de szombaton már kora reggel együtt voltak a tanácskozó teremben.

Szombaton az európai politikai helyzet részleteit vitatták meg és Joachimstalban már teljes nyíltsággal beszéltek arról, hogy

elsősorban azokat a módosítókat kívánják tárgyalni, amelyek mellett lehetségessé válnék a közeledés Magyarországhoz.

A módosítók között, amelyek a közeledéshez vezethetnek, elsősorban különböző gazdasági kedvezményeket játszanak szerepet, de represszáliákról is szó esett

a szombati konferencián arra az esetre, ha Magyarország visszautasítaná a neki nyújtott baráti kezét.

A konferencián hír szerint nem táncskoztak a magyar királykérdésről, mert a kisantant külügyminiszterei arra az álláspontra helyezkedtek, hogy

a kisantantnak ma nincs oka arra, hogy a magyar királykérdésben bármiféle állást foglaljon.

A konferencia szombat déli fél-tizenkettőig tartott. Ezután a külügyminiszterek és a kíséretükben levő diplomaták családtagjaikkal együtt Marienbadba mentek, ahol

a külügyminiszterek feleségei tisztelgő látogatást tettek Mária jugoszláv királynőnél.

A delegáció este visszatért Joachimstalba, ahol ismét rövid tanácskozás volt, amelyet az az ünnepi lakoma követett, amelyet a csehszlovák kormány adott a delegációk tiszteletére.

Joachimstalban elhatározták a szovjet elismerését

A joachimstali konferencia megkezdése kétségtelenül Szovjetország elismerésének megvitatása lesz. Mint ismeretes, eddig a kisantant egyetlen állama sem ismerte el de jure Szovjetországot. Csehszlovákia azonban gazdasági okokból nem késleltetheti többé az elismerést, míg Jugoszlávia éppen az olasz kontroverzia miatt igyekezni fog Szovjetországhoz erkölcsi támaszt találni.

Szovjetországnak háromhónapos halasztást adott Csehszlovákiának az elismerésre s ha Csehszlovákia elmulasztja a terminust, Moszkva megszakítja a gazdasági összeköttetést Prágával.

Epp ezért Csehszlovákiának érdekében áll a szovjet elismerése.

Mussolini vezet a kisantant elleni rohamot

Párisból jelentik: A francia lapok igen nagy érdeklődéssel kísérik a joachimstali konferenciát. Párisban általában úgy fogják föl a helyzetet, hogy

a kisantant fölrobbantására szánt kísérleteknek nem Budapest, hanem Róma a központja és Mussolini az, aki minden erejével, nagy összeköttetésekkel, Anglia, Magyarország és egy-két balkáni állam támogatásával — sőt egyesek szerint Pilsudski Lengyelországnak hallgatóságos beleegyezésével is — a kisantant diszkreditálásán fáradozik.

A Petit Parisien ugyan azt írja, hogy a kisantant sohasem volt szilárdabb, mint most, de a lap vezércikke Mussolini közbelépésének bevallásával bizonyos szkepticizmust és aggodalmat árul el.

Benes a magyar kérdésről és a jugoszláv-olasz konfliktusról

Triesztből jelentik: A *Piccolo* joachimstali tudósítója beszélgetést folytatott Benes csehszlovák külügyminiszterrel a kisantant-konferencia fő kérdéseiről. Elsősorban azt kérdezte az újságíró Benestől, hogy foglalkozik-e a konferencia a jugoszláv-olasz konfliktussal.

— *Csehszlovákia mindig békitően hatott Beogradban* — mondotta Benes. — *Az én országomat szívélyes és tojdlis barátság köti Olaszországhoz.*

Csehszlovákia törekvése mindig arra irányul, hogy elhárítsa minden ürügvet a Róma és Beograd közötti meg nem értésnek.

Ez összhangban van azzal a barátsággal, mely bennünket összeköt. Én mindig ezirányban fogok hatni, mert ez megfelel a kisantant általános érdekeinek is.

— Azt állítják — mondotta az új-

ságíró — hogy a Magyarországhoz való viszony letárgyalása a konferencia főtárgya és hogy különösen sok szó van a királykérdésről. Hír szerint ebben a kérdésben nem egy-séges a kisantant felfogása.

— Biztosíthatom önt — felelte Benes — hogy

a magyar kérdésben teljesen egységes a kisantant. Nem hiszem azonban, hogy a magyar királykérdés aktuálisának veszelje fennállna.

A kisantant teljes harmóniában kíván élni mindenkiel, mert programja határozottan pacifista.

— Igaz-e, hogy a konferencián tárgyalnak Szovjetország elismeréséről is és hogy ebben a kérdésben is nézeteltérések vannak a kisantant államai között? — kérdezte ezután az újságíró, amire Benes a következőket válaszolta:

— Lehet ugyan, hogy fennállanak bizonyos különbségek a kisantant egyes államai érdekeinek magvarázatában, a kisantant azonban nem olyan szövetség, amely kötelezi tagjait arra, hogy mindig és minden esetben általános elveknek vesse magát alá.

— Tanácskozik-e a konferencia részletesen a közgazdasági helyzetéről is? — kérdezte ezután az újságíró.

— Természetesen — felelte Benes. — Erre a kérdésre nagy gondot fordítunk, mert nem tévednek azok, akik ennek a kérdésnek nagy jelentőséget tulajdonítanak, hiszen ma a világon a nemzetközi gazdasági kérdések dominálnak.

— Hiszi külügyminiszter ur azt, hogy a joachimstali konferencia után megszilárdul a kisantant? — volt az újságíró utolsó kérdése.

— Ez egészen természetes — mondotta Benes. — *A kisantant valamennyi tagja számára történeti szükségszerűség ez a szövetség, amely Európa részére pótolhatatlan békeelemet jelent. Ezt önértzetesen állítom, mert ez szintiszta igazság.*

A szombori katolikusok a plébánosválasztás megsemmisítését kéri

Szomborból jelentik: A szombori katolikus plébánosválasztás hullámai még nem simulak el. A kisebbségben maradt Svraha-párt, mint értesülésünk megfellebezi a plébánosválasztást, a melyen a második szavazásban tizennyolc szavazattal tizenhat ellenében Szekenderovics Antal szuboticaí püspöki titkárt választották meg plébánosná.

A felebbezésben, a Svraha megválasztása mellett harcoló hívők részletesen kifejtik a plébánosválasztás megsemmisítésének indokait. A hívőknek ez a csoportja legfőképpen azt kifogásolja, hogy az egyháztanács tisztviselő tagjai közül dr. Abramovics Iyán városi fő-

ügyész és Stallsics István pénzügyi tanácsnok a plébánosválasztáson két-két szavazatot adtak le — egyiket, mint az egyháztanács választott tagjai, másikat — a városnak, mint kegyurnak képviselői. Kifogásolják, továbbá, hogy az egyháztanács egyes tagjainak erkölcsi és anyagi előnyöket ígérték, ha Szekenderovicsra szavaznak. Kifogásolják, hogy a szavazás titkosságát megsértették.

A felebbezést megküldötték Budanovich Lajos püspöknek és a püspöki döntést városszerűen nagy érdeklődéssel várják. Küldöttség is készül Budanovich püspökhöz, akitől kérni fogják a választás megsemmisítését.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ. Szombaton, 14-én: Juró Tkalesics cselló- és Círil Licsar zongora hangversenye, a nagy teremben.

VÁROSI MOZI. Május 12-től 15-ig, vasárnapig: *Jól nevelt kisasszonyok*, nagyvilági dráma. *Arizona express*, kalandorfilm.

LIFKA. Szerda—csütörtök 5—1/2 9 óra-
kor *Beethoven-film* és szimfonikus hangverseny. Rendes helyárak.

*

— **Radonics Jován Szuboticián.** Radonics Jován képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke, szombaton este Szuboticiára érkezett. Radonics pártügyekben fog megbeszélést tartani a radikális párt helyi vezetőivel.

— **Miniszteri iskolalátogatók a tanfelügyelő néküli járásokban.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi miniszter az évvégi iskolalátogatásokkal és az iskolák felülvizsgálásával a következőket bízta meg: a belacrkvai járásban Mihajlovics Milutin közoktatásügyi előadó, a sztaribecseji járásban Popovics Radivoj adai tanítót, a szentai külterületi járásban Tomics János belterületi tanfelügyelőt, a kalai járásban Terzin Gyura tartományi tanfelügyelőt, és a batinaai járásban Petrovics György dárdai járási tanfelügyelőt.

— **A nemzetközi aviatikai szövetség elnöke Beogradban.** Beogradból jelentik: Vicomte de la Vaux, a nemzetközi aviatikai szövetség elnöke szombaton repülőgépen Beogradba érkezett. Vicomte de la Vaux este az egyetemen előadást tartott az avatika jelentőségéről.

— **Osztályozzák a tanítókat.** Szomborból jelentik: A bácskai tankerületi inspektorátushoz a közoktatásügyi minisztertől egy rendelet érkezett, amelyben utasítja a járási tanfelügyelőket, hogy május hó 15-től kezdődőleg látogassák meg az iskolákat és — szerbiai módszer szerint — osztályozzák a tanítókat.

— **Megalakult a bácskai tartományi iskolaszék.** Szomborból jelentik: Szombaton tartotta alakuló gyűlését a bácskai tartományi közgyűlés által választott tartományi iskolaszék. Az iskolaszék működésére vonatkozólag szabályrendeletet dolgozott ki. Eszerint a bizottságnak nem lesz többé tagja a kerületi esperes, míg a járási tanfelügyelők közül csak a rangban legidősebb lehet tagja a tartományi iskolaszéknek. A tanítóképzők igazgatói közül is csak a rangidősebbnek lesz hivatalból helye az iskolaszékben. A tartományi iskolaszék elnöke Petrovics Milivoj főispán, titkára Terzin György főtanfelügyelő lett.

— **Felülvizsgálták a Kralja Petra-csatornát.** Sztaribecsejről jelentik: A *Bácsmegyei Napló* megírta, hogy a Kralja Petra-csatorna Szomborban székelő igazgatósága beadvánnyal fordult a kormányhoz, hogy a költséges kotrási munkálatokat csak az esetben hajlandó elvégeztetni, ha a kormány a vállalatnak 1945-ben lejárató koncesszióját még ötven évre, tehát 1995-ig meghosszabbítja. A részvénytársaság kérelmére bizottság szállt ki a helyszínre, amely Sztaribecsejről kiindulva egész a Dunáig felülvizsgálta a csatornát. A bizottság tagjai voltak: Makszimovics Szergej, az országos vízépitésügyi osztály igazgatója, Krotin Zlatoje, a folyamterméni hivatal főnöke, Manning Ferenc, a Kralja Petra-csatorna szombori igazgatója, Sántay és Obhart, csatornai főmérnökök, Maslic Iván kereskedelmi kiküldött, továbbá a becei államépítészeti hivatal főnöke, a szuboticiai vasutigazgatóság titkára, Lepes bezdáni révkapitány, Plank hajózási szakértő és Joksics szakaszmérnök. A bizottság a napokban befejezte a felülvizsgálati munkálatokat és jelentését beterjesztette a kormányhoz. A kormány a jelentés vétele után dönt arról, hogy meghosszabbítja-e a társaság koncesszióját, vagy nem.

FECESKEVÉDELEM

A városházalotti padon világos nappal, csokolózik egy fiatal pár. Lány és fiu. Utnek, egymást dtkarolva és kettőjük között egy hosszú csók feszül, mint a villamosáram. Arra megy egy vasutas, meglátja a hosszú csókot, odaült a pad elé és néz. Az ifju létszimmel rákacsint és várja, hogy a bámész pasi majd odébb áll egyszer. De az csak nem mozdul és néz tovább rendületlenül. A csókos legényből kitor a felháborodás:

— *Micsoda dísznóság így bámulni az embert! Ilyesmi is csak itt történni lehet!*

De az dcsorgó vasutas meg se moccan, csak néz és néz és néz.

— *Ni, mennyi veréb — mondja a lány, akít zavarba hozott az intenzív fixirozás.*

— *Igen — mormogja partnere — sok a veréb.*

— *Az idén kevés a fecske.*

— *Mert megeszik az olaszok. Olvastam a Bácsmegyeibe, hogy villanyosárammal ölik őket.*

— *Micsoda piszokság!*

(Természetrájtandrom szerint a fecske egy hasznos madár, pusztítja a rovarokat és ezért a nép védelemben részesül. De ezek a szerelmesek önzetlen rajongtak a frakkos, elegáns madárért.)

— *Gazság. Konzervet csinálnak belőlük.*

— *A fecskéből?*

— *A fecskéből.*

— *És megeszik?*

A bámész vasutas végre felszedte a sátorlódát.

— *Megezik — mondta a fiu — aztán újra összehorultak és folytatták a csókot, ahol abbahagyták.*

Velük szemben, a távirtdróton két elegáns fecske ült és röhögött. Két Afrikából jött fecske, amelyek az idei szezonban még szárazon viték el az olasz konzervgyártás rejtelmét.

(t. i.)

— **Az olaszok győztek a budapesti Dawis Cup mérkőzésén.** Budapestről jelentik: Nagy érdeklődés mellett szombaton folytatták a pénteken félbemaradt Mörpurgó—Kehrling-mérkőzést. Mörpurgó pénteken 2:1-re vezetett és a szombati mérkőzésen egyik settet 8:6 arányban Kehrling, a másodikat és ezzel a végleges győzelmet Mörpurgó nyerte meg. A páros versenyt 6:3, 8:6, 8:6 arányban az olaszok nyerték.

— **Leégett Varsó egyik pályaudvara.** Varsóból jelentik: A Prága nevű városrész nyugati pályaudvarán péntek reggel a vasúti műhelyben nagy tűz támadt. Három csarnok, temérdek vasúti anyag és huszonhét vagon, köztük a köztársasági elnök és Pilsudszky marsall szalonkocsija elhamvadt és a kár ötmillió zloty. Azt hiszik, hogy gyújtogatás történt és a gyújtogató a nemrég felfedezett nagyvárnyú sikkasztás nyomait akarta eltüntetni.

— **Demokratagyűlések a szuboticiai kerületben.** A szuboticiai választókerület demokrata pártja vasárnap Pacsiron és Bajmokon gyűlést rendez. Mind a két gyűlésen résztvesz Grol Milán nemzetgyűlési képviselő is.

— **Hivatalvizsgálat a becskeréki ügyészségen.** Becskerekéről jelentik: Dr. Jocsics Milorád noviszadi főállamügyész vizsgálatot tartott a becskeréki ügyészségen. A főállamügyész mindent a legnagyobb rendben talált és ezért elismerését fejezte ki Trifunac Bozsidar vezetőállamügyésznek és Parvény Andrija ügyésznek.

LIPIK-FÜRDŐ

megnyitotta tavaszi szezonját. Felülmulhatatlan gyógyeredmények.
Világírás modern bevezetés. Felelősek a tavaszi rendkívül erős napfényre (június 15-ig). Ezen időben a teljes pensió, amely áll: lakásból kiszolgálással és világitással, jó és kiadós ékezőből, fürdőből lepedővel, a gyógy- és zenedijak befizetéséből, valamint egyszerű orvosi vizsgálatból az állami és közégi hivatalnokok, tiszték, nyugdíjasok, rokkantok, betegpénztári tagok részére személyenként és hetenként Din. 380—580, mások részére Din. 450—700. Kérvényre prospektussal szolgál a FÜRDŐI IZGATÓSA

— **A lövöldöző soffőr.** Becskerekéről jelentik: Az egyik becskeréki mulatóhelyen kinos boitrányt rendezett Ferenczy János tizenkilencéves soffőr. Ferenczy mulatozás közben elővette revolverét és lövöldözni kezdett. A rendőrség megindította ellene az eljárást.

— **Felépült a zagrebi tőzsdepalota.** Zagrebből jelentik: A zagrebi áru- és értéktőzsde palotájának építését befejezték. A palota építése közel százmillió dinárba került, június 18-ikán fogják ünnepélyesen megnyitni. A megnyitó ünnepélyre meghívják Öfelségét is.

— **A Prágában elhunyt noviszadi repülő emlékezte.** Noviszadról jelentik: A hadügyminiszter a légügyi osztályfőnök javaslatára megengedte, hogy a noviszadi repülőtelepet továbbra is a Prágában szerencsétlenül járt Jugovics alezredestől nevezzék el. A hadügyminiszter elrendelte továbbá, hogy a repülőtéren építendő két új hangárt Jugovics alezredestől és az ugyancsak Prágában szerencsétlenül járt Nycgován főhadnagy nevével nevezzék el.

— **Elítélt szurkálók.** Noviszadról jelentik: Blazsin Ráda, Blazsin Száva, Blazsin Nova, Bosnvák Száva és Miskov Bránko titeli legények haragosai voltak Crnjakovics Urosnak. A múlt év október 13-ikán éjjel a titeli határban levő szállásán megtámadták Crnjakovicsot és összeszurkálták. Ugyancsak összeszurkálták Crnjakovics két testvérét Jovánt és Szávát, akik fivériük segítségére mentek. A noviszadi törvényszék szombaton Blazsin Rádát három hónapi fogházra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte. Pavlovics Branimir államvált két hónapi fogházra, Blazsin Szávát és Miskov Bránkót tizenöt-tizenöt napi elzárásra és hatszáz dinár pénzbüntetésre ítélte. Pavlovics Branimir államügyész az ítélet ellen felebbezett.

— **Egyházi kinevezések.** Noviszadról jelentik: A vallásügyi miniszter a noviszadi eparchiális konzisztórium tagjává nevezte ki Jovanovics Jován noviszadi lelkészt, eparchiális számvetőt. Ugyancsak az eparchiális konzisztórium tagjává nevezte ki a miniszter Popovics, Mihos esperest, konzisztórium titkárát.

— **Németország tagságot kér a Népszövetség gyarmatügyi bizottságában.** Londonból jelentik: A Times jelentik, hogy Stresemann német birodalmi külügyminiszter legutóbb diplomáciai uton érintkezésbe lépett Chamberlainnel, akinek diplomáciai támogatását kérte. Arról van szó, hogy Németország a Népszövetségben szert akar tenni az öt megillető szerepre és a gyarmatok felett rendelkező mandátum-bizottságban tagsági helyet kér.

— **Ellátástották Noviszad közgyűlését.** Noviszadról jelentik: Noviszad kiadott városi tanácsa hétfői közgyűlését jövő hét csütörtökre halasztotta el.

— **A belügyminiszter jóváhagyta a szuboticiai horvát kulturház alapszabályait.** Szombaton megérkezett Szuboticiára a belügyminiszter rendelet, amellyel jóváhagyta az alakulóban levő szuboticiai horvát kulturház-egyesület alapszabályait. Az egyesület alapítói nagyszabású akciót fejtenek ki és a kulturház felépítése céljára eddig mintegy négyszázezer dinárt gyűjtöttek. Érdekes, hogy egész Horvátországban gyűjtés folyik erre a célra. A kulturház építésének ügye már igen közeledek a megvalósuláshoz és az épület helyére vonatkozólag is tárgyalások vannak már folyamatban. Valószínűleg a városháza közelében levő Macskovics-féle telket, amelyen legutóbb kertvendéglő volt, fogják megvásárolni a kulturház céljára.

Tudományos alapokon nyugvó fogápolás!

Minél erősebb a nyálkiválasztás, annál hatásosabb a szájjápolás. Fogkefe és víz nem elég ehhez. PEBECO-fogpaszta előmozdítja a nyálkiválasztást és így a legkisebb ételmaradékok is eltűnnek a fogak közül.

PEBECO-fogpaszta

48041

— **A szuboticiai lovastűzértség háziünnepéje.** A szuboticiai első lovastűzér hadosztály szombaton ünnepelte meg háziünnepélyét a szerb lovastűzértség megalapításának emlékére. Az ünnepségen megjelent a szuboticiai tisztikar Dimitrijevic hadosztálytábornok vezetésével, továbbá a város képviselőiben Hoffmann Kálmán gazdasági tanácsnok, polgármesterhelyettes és Petrovics Koszta városi főmérnök, végül valamennyi polgári hatóság képviselője és nagyszámú polgárság. A laktanya udvarán délelőtt hagyományos kalácsszegés volt tábori istentisztelet keretében, amelyet Szpaszovics Luka görögkeleti lelkész celebrál, majd Péter Valérián ferencendi szerzetes mondott misét. Pavlovics Dimitrije őrnagy, a lovastűzértség parancsnoka ezután a katonákhoz beszédet intézett, a melyben a lovastűzértség történelmi szerepét ismertette. A laktanya termében villásreggeli következett, amelynek során Pavlovics őrnagy a királyra, Dimitrijevic tábornok a vendégekre mondott felkészítőit, majd megemlékezésül felolvasták a háborúban elesett lovastűzértek névsorát. Délután katonai mulatság volt és a lovastűzértség tisztjei, altisztjei és közkatonaik diszgyakorlatokat mutattak be.

— **Házasság.** Dr. Flamm Mária (Budapest) és dr. Kengyel Ernő ügyvéd (Pécs) május 15-ikén Budapesten házasságot kötnek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Gyújtogató kisfiu.** Sztaribecsejről jelentik: Borjanov Vasziljka sztari-becseji lakos udvarán néhány nap előtt leégett egy kazal szalma. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a tüzet a tulajdonos ötéves kisfia okozta, aki gyufával játszott. A gyermek anyja ellen gondatlanság címén megindult az eljárás.

— **Öngyilkos asszony.** Noviszadról jelentik: Puhl Éva negyvenöt éves bukini háztartásbeli nő szombaton felakasztotta magát és meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

PENSION BRIONI

Gado del Trieste

Előkelő és ádi intézet, a strand közvetlen közelében, kiváló ési konyha, elsőrendű látás. Melegví. Iz elő- és utószobák a jelentékeny mérsékelt. A Lloyd T. Istino volt nyhá-önökének R. Bidoli, vezetés alatt.

— **Szabad'abrahelyezték a gyilkosságai kísérlettel vádoit loki legényeket.** Titledről jelentik: Három hét előtt éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Tóth Imre loki jómódu gazda istállójába és éles késsel vagy borotvával összevagdalták Tóthnak Antal és István nevű fiait. A megejtett nyomozás alapján a gyanu Sáfrány István, Vigh Mihály, Krizsány István és Kasza Gyula loki legényekre terelődött, akiket a csendőrség letartóztatott és a noviszadi ügyészség fogházába szállított. Mivel a noviszadi vizsgálóbíró nem talált elég bizonyítékot ellenük, a vizsgálat befejezéséig szabad'abrahelyezték a gyanúsított legényeket, akik azonban továbbra is rendőri felügyelet alatt maradnak.

— **Felhívás.** Az 1927. évben a szuboticiai felső kereskedelmi iskolában érettségizett növendékek, azok is, akik katonai szolgálata ezen osztályból az előző évben bevonultak, ez év pünkösdi vasárnapján (június 5-én) tartják tízéves találkozójukat. Felhívom barátaimat, hogy címüket e tárgyban velem mielőbb közölni sziveskedjenek. Ruby Ottmár, Szubotica. Opšta Privredna Banka.

Öröm az élet, Radion egymaga mos!

BOLCS KATÓ

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást. Az helyette elvégzi a munkát! Egymaga, Radion? Igen!

Csakis így mossatok:

»Radiont hideg vízben feloldani! Az előzőleg beázott szennyest az oldatba tenni, — 20 percig kifőzni, — öblögetni!»

A fehérenemű tiszta, vakítóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és veszély! Tönkre teszi úgy a fehéreneműt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépít? Radion oxigén által fehérit! Szavaltoltan mentes chlor és egyéb ártalmas vegyszerektől.

Kiméli a ruhát!

A Szuboticei Izraelita Nőegylet és Népkönyha május hó 15-én délelőtt 11 órakor a zsidó iskolában tartja évi rendes közgyűlést, amelyre az egylet választmányi, rendes és pártolótagjait ez uton hívja meg az elnökség.

A vér fölfrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet inni. Az egész világon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* víz használatát, mert ez szabályozza a bél működést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Zenecgyesület alakult Novibecsejen.** Szaribecsejéről jelentik: Novibecsejen Novibecseji Zenecgyesület címen egyesület alakult, amely a zenekultúra művelését tűzte ki célul. Az újonnan alakult egyesület zenekara 15-ikén, vasárnap este bemutat hangversenyt rendez a polgári iskola tornatermében.

REUMA

KÖSZÖNŐLEVÉL

Radio Balsamika laboratórium

Beograđ, Kosovska 43.

Az Ön RADIO BALSAMIKA gyógyszerere mérhetetlen nagy hála és a legőszönölet érdemi azok részéről, akik reumában szenvednek. Én is hat teljes évig szenvedtem reumában és a fájdak annyira elhatalmasodtak, hogy tagjaimat még mozgatni se voltam képes. Nem is egészen egy üveget használtam fel az Ön gyógyszeréből, mely után mintha új születtem volna és mo gási képességem is teljesen visszanyertem. Sinte csodával hitáros ez a gyors gyógyulás, és így közelesem tartom, hogy Önnek hála köszönetem fejezzem ki. A megmaradt üvegeket, amelyeket Ön küldött nekem, másoknak adtam át. A gyógyszer mindenkinek segített és azok velem együtt nagyon hálásak Önnek. Kérem, küldjön még egy üveget gyógyszerert, hogy azt egy másik betegnek átadhassam. Jövőben is ajánlani fogom gyógyszerét az arra rászorulóknak. Kívánok Önnek továbbra is gyönyörű eredményeket, teljes tisztelettel!

Lenka Cvitanović, 16 éves felelős

Baškovoda (Dalmacija) 1927. április 19.

A RADIO BALSAMIKA gyógyszerert készíti, forgalomba hozza és utánvételei széküldi Dr. I. Rahlejev Radio Balsamika laboratórium Beograd, Kosovska 43.

SPORT

A hétfői tenniszverseny programja

Kehrling Béla hétfőn délelben érkezik Szubotica-ra

A palicsi tenniszklub hétfői pályavárató versenyének részletes programját most állították össze. A versenyprogram a következő:

4 órakor: Kehrling—Váli.

Félőtkor: Kaciancsics—Radovics.

Öt órakor: Kehrling—Balázs.

Hat órakor: Kehrling, Radovics—Balázs, Kaciancsics.

A legérdekesebb küzdelem kétségkívül Kehrling és Balázs között várható. Kehrling kétségtelenül klasszisokkal nagyobb tudású, mint a jugoszláv tenniszszók, de Balázs Iván képességei Jugoszláviában kimagaslóak és bizonyos, hogy Jugoszlávia bajnoka — ha győzelemre nem is számíthat — teljes tudásának kifejtésére fogja készíteni a világhírű magyar bajnokot.

Igen érdekesnek ígérkezik a Kehrling, Radovics—Balázs, Kaciancsics páros-mérkőzés is, mert a Balázs—Kaciancsics pár igen erős játékerőt képvisel és győzelemre is van esélye.

A verseny jelentőségét fokozza, hogy összeesik a Dawis-cup mérkőzésekkel és Balázsnak, aki Jugoszlávia Dawis-cup játékos, alkalmat fog adni nagyszerű tréningre, pár nap múlva Zagrebban lejátszásra kerülő küzdelemre

Küzdelem a helyezésért

A bajnokság vasárnapi fordulója

A bajnokság finise kezdődik meg vasárnap. A legnagyobb versengés az élcsapatok között folyik, melyek — a SAND kivételével — helyezésekért küzdenek. A második helyért a döntő mérkőzés Szubotican lesz a Bácska—Szuboticei Sport között. A kék-fehérek a városligeti pályára viszik ellenfelüket, ahol jóval otthonosabban mozognak, mint a kemény pályához szokott Bácska. A mérkőzés rendkívül heves, érdekes küzdelmet ígér, melyből az állóképesebb csapat kerül ki győztesen. Ha a Bácska győz, a második helyet biztosította magának.

A SAND-ot Szomborban várja nehéz küzdelem. A Soko sajtó pályáján igen veszélyes ellenfél. A csapat stílusos, jó

futballt játszik páratlan lelkesedéssel, amit csak hasonló lendülettel és lelkesedéssel lehet legyűrni. A bajnokjelöltnek igen komolyan kell venni a mérkőzést, ha nem akar pontot leadni. A papírforma alapján a SAND 2—3 gólarányú győzelmét várjuk.

A ZsAK Szentán játszik a Szentai AK igen jó formában levő csapatával. A mérkőzés favoritja a szuboticei csapat, melynek, ha kijátsza rendes formáját, föltétlen győznie kell, ellenkező esetben meg kell osztoznia a pontokon a ZsAK-al.

A Szombori Sport a verbásziakat látja vendégül. A rossz formában levő verbászi csapatnak kevés kilátása van arra, hogy a Sport győzelmét megakadályozza.

RADIO-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, május 15

Bécs (517.2): 11: Szimfónikus koncert. 15.30: Komikus operaelőadás. 18.50: Kamarazene. 19.45: Színházi előadás.

Zagreb (310): 17: Délutáni koncert.

Prága (348.9): 11: Zenés matiné. 17: Délutáni hangverseny. 20: Vegyes program. 22.20: Táncczene.

Kremenezky-lámpa

a vezető-márka

712

Vezető képviselő:

Konrath d. d. Subotica

Lipese (365.8): 8.30: Templomi zene. 11: Tézene. 20.15: »Paganini«, oporette. 22.15: Táncczene.

Róma (449): 10.30: Zene. 17: Jazz-band. 20.45: Régi és új operarészletek.

Zürich (494): 11: Koncert. 13: Zene. 20: Kamarazene. 21: Dalestély.

Eudapest (555.6): 9.15: Hírek és szépségápolás. 10: Istentisztelet. 12: Szimfónikus hangverseny. 15.30: Gyermekmese. 16.47: Cigányzene. 18: Szavaltatok zenekísérettel. 20.15: Sporthírek. 20.30: »Az obsitos« énekes népszimű. 22:

PURGEN

Világhírű hashajtó!

SZÍNHÁZ

Szerb színészek Beeskereken

Beeskerekről jelentik: Már második hete tartják estéről estére előadásukat a szerb színészek Beeskereken egyre nagyobb erkölcsi sikerrel és egyre fogyó közönség előtt. Valami érthetetlen, különös jelenség ez. Egy év óta nem volt színház Beeskereken, mikor pedig végre itt vannak, egyetlen telt házat nem láttak színészeink a csekély beo-gadóképességű beeskereki nézőtöredék. A mozik naponta háromszor zsufolásig megtelnek, a színház pedig akárhányszor kong az ürességtől.

Pedig a színtársulat elsőrangú művészi erőket foglal magában és nívós a repertoárja. Láttunk megrázó drámát *Turgenyevtől*, láttunk szellemes vigiátéket, kacagató francia bohózatot és énekes népsziművet egyaránt jó előadásban és egyaránt gyöngye publikum előtt.

Sok olyan színész van közöttük, aki annyira tehetséges, hogy csodálkozunk kell rajta, miként léphettek egy ilyen szerény vándorszíntársulat kötelékébe, amely faluról-falura járva mostoha viszonyok közt, súlyos nélkülözések árán terjeszti a kulturát. *Raskovics*, a társulat igazgatója olyan elsőrangú drámai színész, amilyent talán az egész országban sem találhatunk. *Markovicsné* a maga nemében páratlan drámai művész, megrázó drámai erő sugárzik belőle, sokszor sok vonatkozásban *Jászai Marit* juttatja eszünkbe és nem a beogradi nemzeti színházban játszik, hanem üres beeskereki padosorok előtt. *Petrovicsné* hatalmas temperamentumú, sokhangú intelligens színésznő. *Jelics*, a kiváló jellemszínész, akinek tiszta kifejtése, nemes felfogása és nagy intelligenciája mindjárt az első este meghódította a közönséget. És ott van a pompás *Szavics*, akiből csak úgy sugárzik a meleg, derűs és keresetlen humor. Sokat kellene írunk *Maticsnéről*, *Szpaszicsné*-ről, a szép *Matics* kisasszonyról, az elegáns *Markovicsról*, a finom és előkelő *Hetről*, a tehetséges *Vukománovicsról* és *Masztról*, a fiatal és sokatígérő *Nikacsévicsről*, de különösen a tehetséges és szerény *Szilajdzsacsról* és a többiekéről is, ha teljes érdem szerint akarnók méltatni a társulat igazi értékeit. A kevés, de megértő közönség melegen ünnepli esténként a kitünő társulatot.

(H. J.)

KINTORNA

— Tehát beismered, hogy szándékosan mérgecsid a feleségedet. Miért?
— Mert ha jó kedve van, folyton zongorázik

*

Feleség: És mit mondott a tanár?

Férj: Azt, hogy kéthónapi föltétlen nyugalomra van szükségem.

Feleség: Akkor hát én már holnap két hónapra elmegyek Abbáziába!

*

Történik ez a beszélgetés egy gyógyfürdő szállodájában.

— Mondja — kérdi egy vendég a fürdőtulajdonostól — valóban használnak az ön gyógyfürdői?

— De még mennyire! Két héttel ezelőtt hoztak ide egy betegét hordágyon s tegnap már a legnagyobb gyorsasággal szökött meg a szállodaszámlával együtt.

*

A díszkréten megvilágított tánciskola büféjében egy leány és egy fiatalember ül szorosán egymás mellett. Egszerre csak megszólal a zene.

— Blues? — kérdi a fiatalember.

— Nem, kombiné — feleli elpirulva a leány.

*

Az utonálló éjféli felátamad egy békés polgárra. Az megismeri s így kiált föl:

— De hisz maga a mult hónapban vitte el az órámat.

Az utonálló gondosan megmotozza az áldozatot, majd méltatlankodva csóválja a fejét:

— Hallatlan. Azóta még mindig nem vett új órát?

KÖZGAZDASÁG

Ötvennyolc hold földet kapott vissza Szombor az agrárreformtól. Szomborból jelentik: Szomborban most fejeződött be a legújabb agrárrevízió, amelynek folyamán mindazok az agrárreflektánsok, akik a földhöz való igényüket igazolni tudták, az agrárreform alá vett földekből két-öt holdat kaptak. A földek felszátása után a szombori határban ötvennyolc hold föld maradt gazdátlanul, amelyre már nem akadt igényjogosultsággal bíró agrárreflektáns. Az agrárreformminisztérium most arról értesítette a várost, hogy a gazdátlan földet a folyó gazdasági évre való használat végett Szombor városnak utalta ki, úgyhogy a város, mely néhány hónapja kapta vissza az 516 holdas maximumot, a mostani gazdasági évben 574 hold földön fog gazdálkodni.

Megnyugodott a hangulat a berlini tőzsdén. Berlinből jelentik: Gazdasági és pénzügyi körökben még érezhető a fekete péntek utórezgése. A birodalmi kormány szombaton hivatalosan közölte, hogy a minisztertanács semmiféle határozatot nem hozott a report-pénzek kérdésében, hanem mindössze annyit történt, hogy a mult heti minisztertanácsban a Birodalmi Bank elnöke tájékoztatta a kormány tagjait az általános gazdasági és pénzügyi helyzetéről és közben hangoztatta, hogy a tőzsde a

bankok likvidálását érintette és kívánatos, hogy a report-pénzeket korlátozzák. A tőzsdén a hangulat szombatra megnyugodott és már a nyitáskor nyolctíz százalékkal magasabban indultak a részvények a pénteki mélyponthoz képest. Az alacsony árfolyamokon külföldi vételi megbízások érkeztek, amelyek fellendítettek az üzletet, úgyhogy a pénteki árvesztés jelentékeny része megtérült.

Kinek kell kövezetvámot fizetni. Noviszadról jelentik: A pénzügyminiszter egy konkrét ügyből kifolyólag fontos elvi határozatot hozott. A noviszadi Mirkó Steiner i Sinovi, fakereskedő cégnek a vasuti töltésen tul vannak taraktárai, amelyhez vezető utat a cég nem tudja használni, mert az nagyon rossz állapotban van, ezért a cég a vasuti állomástól a raktáráig saját vágányt vezetett, amelynek segítségével eszközli a részére érkezett árunak telepére való eljuttatását. A város ennek ellenére kövezetvámot kért a cégtől, amely emiatt panaszt tett a pénzügyminiszternél, aki most arról értesítette a várost, hogy kövezetvámot csak az tartozik fizetni, aki a vasutól, vagy a hajótól bevezető utakat, vagy a dunai, vagy csatornai partot veszi igénybe. Minthogy a Steiner-cég saját vágányain eszközli az áruszállítást, a szállítmányok után nem tartozik kövezetvámot fizetni.

TŐZSDE

Zürich, máj. 14. Zárulat: Beograd 9.15.
Páris 20.36, London 25.255, Newyork 519 tizenötötizenhatod, Brüsszel 72.225, Milánó 28.075, Amszterdam 208.705, Berlin 123.1675, Bécs 73.175, Szófia 3.755, Prága 15.40, Varsó 58.10, Budapest 90 ötnyolcad, Bukarest 3.30.

Noviszadi terménytőzsde, május 14.
Buza 1 vagon szerbiai 78 kg. 2-3 százalék 310 dinár, 2 vagon szerbiai 73-74 kg. 2-3 százalék 285 dinár, 3 vagon bácskai 76 kg. 2 százalék 317.5 dinár. Kukorica 23 vagon bácskai 168.50-170 dinár, 20 vagon bácskai junius, julius, India paritás 177.50 dinár, 21 vagon bánáti 166-167.50 dinár, 6 vagon bánáti júliusi 175 dinár. Liszt 2 vagon bácskai 0-ás 450-455 dinár, 1 vagon 2-es 425 dinár, 1 vagon 5-ös 390 dinár, 1 vagon 6-os 375 dinár, 1 vagon 7-es 305 dinár. Irányzat változatlan, forgalom 83 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, május 14.
A gabonátőzsdén élénkobb forgalom mellett az irányzat ismét szilárd. A határ-időpiacon különösen a későbbi határ-idők, így az októberi buza 16, az augusztusi rozs 28 ponttal, az októberi rozs 30 fillérrel emelkedett. A készrúpiacra a kenyérmagvak ára változatlan, csak a tengerinél és a zabnál jelentkezett 20-20 filléres áremelkedés. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határ-időpiacon. Buza májusra 33.90-33.98 zárulat 33.90-33.92, októberre 29.38-29.50, zárulat 29.42-29.44, rozs májusra 30.90-31, augusztusra 23.66-23.72, zárulat 23.74-23.76, októberre 23.62-23.72, zárulat 23.74-23.76. A készrúpiacra: Buza 33.80-35.55, rozs 30.70-31, árpa 25.20-26, zab 25.30-25.80, tengeri 21.50-21.80, korpá 20.20-20.40.

Budapesti értéktőzsde, május. 14.
Magyar Hitel 93, Osztrák Hitel 63, Kereskedelmi Bank 122, Magyar Cukor 225.5, Georgia 21.1, Rimamurányi 123.5, Salgó 71.5, Kőszén 660, Bródi Vagon 5, Beocsin Cement 210, Nasicí 170, Ganz-Danubiusz 228, Ganz Villamos 173, Roskányi 14, Athenaeum 31.5, Nova 53.5, Levante 24.5. Irányzat: lanyha.

Vizálás

Duna: Apatin 608 (+ 4), Bogojevo 602 (+ 6), Vukovár 500 (+ 9), Palánka 496 (+ 4), Noviszad 485 (+ 5). **Tisza:** Szentá 296 (+ 4), Becsei 290 (+ 4)

REGÉNY
AZ ÁLMOK VÁROSA

IRTA: CURT J. BRAUN

(9)

Az eddig közölt folytatások rövid tartalma: Heywoldt és Bendor, az »Álmok városa«-nak alapítói Helmer fel-találótól ajánlatot kapnak a nap energiáját kihasználó gép ércesítésére. Az üzlettársak, akik ellenségek, ezen a kérdésen összevesznek. A vita után Heywoldt meglátogatja szerelmét, Bendor feleségét írát, majd hazamegy. Éjszaka meggyilkolják.

— Egy percre bocsáss meg...
Kinyitotta a kis mellékterem ajtaját és követte az idegent, aki belülről ismét gondosan becsukta az ajtót.

Egyedül voltak.
Werner Heywoldt várta, hogy a másik megszólaljon, de jó ideig hiába várt.

— Mi tetszik? — kérdezte türelmetlenül.

A kis ember ijedten összeresztett és habozva kezdte:

— Már reggel óta keresem önt, mert nagyon fontos dolgot kell önnel közölnöm... sajnos nagyon szomorú dolog...

Werner Heywoldt várta, hogy a másikat rá. A másiknak a zavartsága ijesztő módon nőtt.

— Nagyon szomorú dolgot kell önnel közölnöm... — ismetelte makacsul. Bekapaszkodott ezekben a szavakba mintha megváltást várna tőlük. Miután azonban Werner Heywoldt erre egyáltalán nem reagált, kénytelen volt folytatni:

A szomorú hír az ön apjára vonatkozik...

Halálos csend volt.
Az emberke még az utolsó szavak hatása alatt állt és mintha megnémult volna, lázas izgalommal nézett Werner Heywoldtra.

Ez nyugodt maradt.
— Mi van az apámmal? — kérdezte végre.

A kis ember az ajkát harapdálta; végre dadogni kezdett:

— Nagyon szomorú... Az apja... halott...

Felemelte a fejét és halotthalvány arca most olyan volt, mint egy merev álarc. Werner Heywoldt nem mozdult. Erre az emberke nehéz lélegzettel, sietve folytatta, mintha még jóvátehetne valamit:

— Sejteti sem lehet, hogy mikép történt... Minden óvintézkedést megtettek... Gyilkosság történt... De senki sem tudja...

Megdöbönt.
Werner Heywoldt összeszorította az ajkait és szinte sipolva lélegzett. Aztán a szék támlája után nyult. Werner Heywoldt egy pillanatra megingott. Fá-lán először életében.

Percek teltek el, anélkül, hogy valami történt volna. Olyan volt, mint az örökkévalóság.

Végre Werner Heywoldt rekedten megszólalt:

— Hívjon hamar autót... fizesse ki mindjárt a soffort... nincs egy fillér pénzem sem...

A kis ember megkönnyebbülve rohant ki. Werner Heywoldt egy ideig még mozdulatlanul állt. Aztán lassan utána-ment.

*

Az uton egy szót sem szolt. Egész üresnek és idegennek érezte magát.

John Murray kövéren és szuszogva ült mellette. Ő is hallgatott. Osztonösen megérezte, hogy ez a pillanat torlaszt emelt barátságuk közé. Hogy itt a közös kalandok és közös pénzpumpolások együvértartozósága már megszűnt...

Lámpák és fénypontok lütek fel. Kapuk szárnyai nyíltak szét. Megérkeztek az »Álmok városába«. Zene-foszlányok, láma és nevetés

uszott a levegőben. Körhinták, fényesen kivilágított sátrak, óriásnők, kikiáltók, hegyi síklók és katonazenekarok röpültek el villámgyorsan előttük. Az egész monstrum üzembelen volt.

Aztán csenedesebb utak következtek. Végül a fák mögül feltűntek a körvonalai annak a villának, amelyben Gregor Heywoldt élt. A villa valamennyi ablaka világos volt.

Az autó megállt.
Werner Heywoldt felszaladt a lépcsőkön. Felrántott egy ajtót.

Világosság és számtalan arc fogadta.

Egy ideig mozdulatlanul állt a küszöbön. Mögötte John Murray nehézkes, masszív alakja tunt fel, amint összevont szemöldökkel kiment a szobába.

Benn mozgás támadt.

Werner Heywoldt lassan beljebb jött.
— Jó estét! — vetette oda és tekintete bírálóan mustrálta végig a jelenlevőket. Most még erősebbnek látszott, a mint a szoba közepén megállt és kezeit kabátzseibe süllyesztve körülnézett.

Egyik sarokból Angelika vált ki és közeledett feléje. Megállt előtte és hüvelyesen és ellenségesen nézett a szemé közé.

— Jó estét, Werner!

Összeráncolt szemekkel nézett rá.

— Oh Angelika... még mindig tanepélyes vagy, mintha valami szertartásra készülnél... — Fejével a jelenlevők felé mott. — Mit akarnak ezek itt?

Ijedt csend volt a szobában.

Angelika arcát vérhullám öntötte el.

— Ez az üdvözlésed Werner? Hát még mindig nem lehet töled egyebet várni?

A férfi nem is hallgatott rá. A másik sarok felé ment, ahol tizenketten álltak; lassan ment egyiktől a másikhoz és mindegyiknek élesen a szemébe nézett.

Egyesek beszélni próbáltak, de egy hang sem volt hallható. Werner Heywoldt jelenléte belejük fojtotta a szót és megdermesztette egész életüket.

Miután elvonult előttük, megállt és John Murrayra nézett. Hüvelykujjával a vállán keresztül a társaság felé bökött:

— Jonny, ez a rokonságom!

John Murray a szoba közepéig topogott és a fényes világitásban nagyon ügyetlennek érezte magát.

Egy csengő hang megszólalt:

— Jó estét, Werner.

Werner Heywoldt megfordult, mintha utást mérték volna rá. Egy keskeny, kecskeszakállas arcra bamlt. Szemei idegesen rángatóztak.

— Oh... Henry bátyám... egész kiváló barátom... Utolsó szavaink néhány évvel ezelőt, ha jól emlékszem ezek voltak: »Ha mi utból találkozunk, egyikünk meghal... Igaz, kedves bátyám?

Werner Heywoldt hangosan és fenyegetően beszélt. Harsogó szavai betöltötték az egész szobát. A kecskeszakállas arc elhalványult. A száj vonaglott a felháborodástól. Hátrább szemüvegek csil-lantak meg fenyegetően.

Két-három hang mormogott valamit.

Werner Heywoldt dacosan kiegyenesedett.

— Kinek van itt megjegyzése?

Ugy látszott, hogy ököllel akar neki-menni az előtte állók csoportjának. Senki sem mozdult meg.

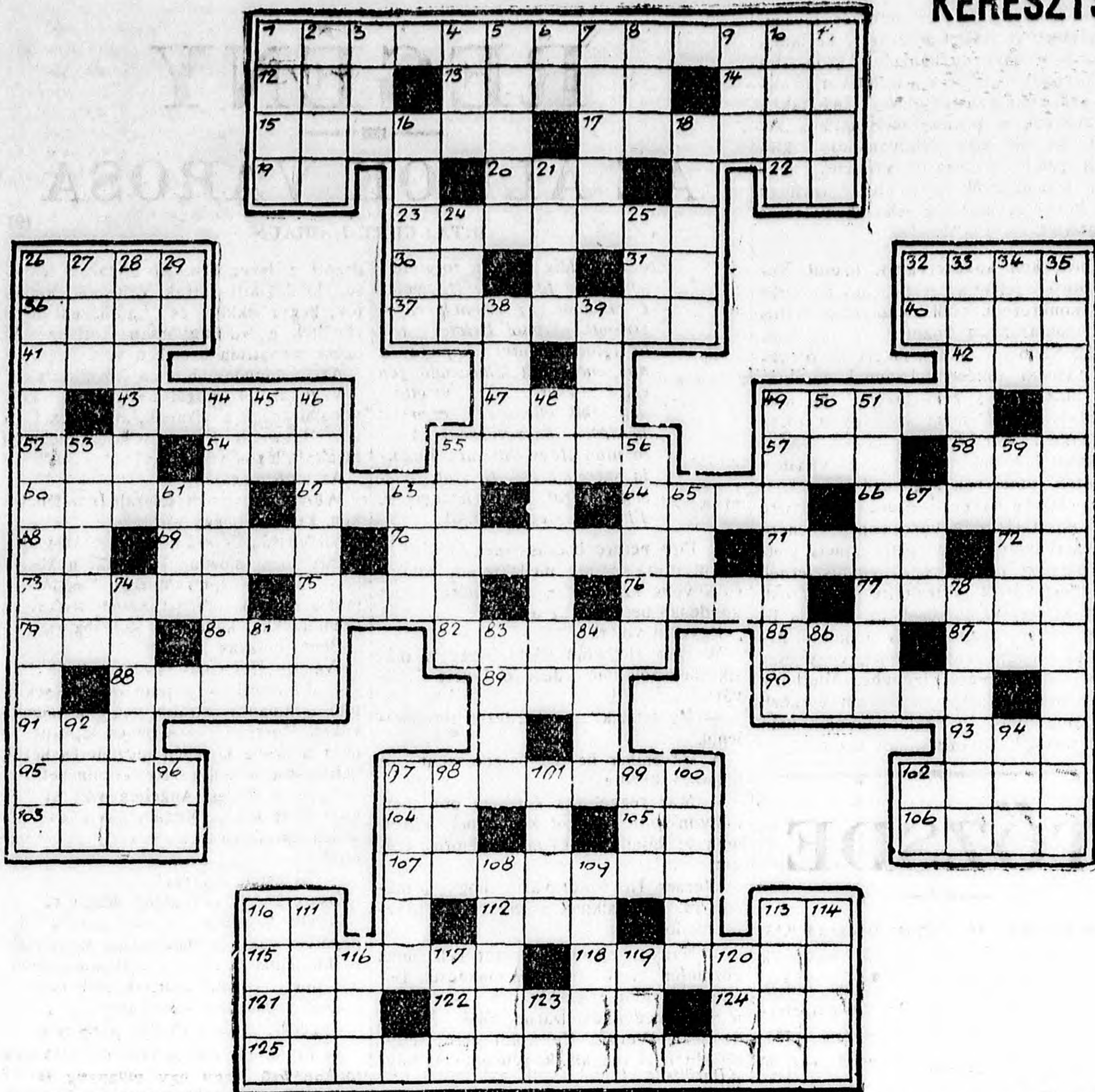
A nagy csöndben hirtelen becsapódott egy ajtó. Angelika elhagyta a szobát. Mozdulatában a végtelen megbotránkozás jutott kifejezésre.

Werner Heywoldt egy pár lépést hátrált a szoba közepéig. Kezeit a csipőjére tette és fenyegetően nézett körül. Tekintete viaszszárga, megrettent arcokra meredt. Ajkait összeszorította.

(Folyt. köv.)

Az elismert diván 677
POUDRE MON PARFUM
BOURJOIS PARIS

KERESZTSOROS REJTVÉNY

Vízszintes:

1. Nagy vállalatoknak ez a lelke
12. Német prepozíció ragozva fonetikusan
13. Gyógyszertárakban még mindig használt mértékegység
14. Időhatározó névutó
15. Híres
19. Költőszó
20. Bányásszák
22. Egy magánhangzóval a tenger legnagyobb állata
23. Színházak földszintén ez a legdrágább hely
26. Növény és a lusta ember jelzője
30. Mint vissz. 19.
31. Biztató szó
32. Kutyafaj
36. Férfinév becézve
37. Amit mindenki Amerikából vár
40. Férfi név (ékezethiba)
41. ... palotát heverő magának
42. Topolai nábob, aki nem régen a törvényszék előtt volt
43. Nem mindig talál
47. Olaj
49. Hamlet monológjának első szava
52. Buzdító szó
54. Szerb névmás
55. Tisztás az erdőben
57. Határozószó
58. Latin szó, összetételekben használják
60. Földet szoktak így kiadni
62. 37. vissz. más szóval
64. ... bogas
66. Kicsi szimomiája, az utolsó betű kihagyásával
68. A Romeo írógép monogramja
69. Szerbiül — száj
70. Pausálé — magyarul
71. Ikerszó első fele
72. Időhatározó szó
73. Antik, magyarul
75. Ikerszó egyik fele
76. Egy betű hozzáadásával járni ige szinomiája

LIFKA

Az egész kulturvilág ez évben ünnepli **Beethoven**, a nagy zeneköltőnek centennáriumát és hisszük, hogy Subotica társadalmá sem vonja ki magát ebből az ünneplésből.

!! 18-án és 19-én, Szerdán és Csütörtökön !!

SZIMFONIKUS HANGVERSENY

A »BEETHOVEN«-FILMHEZ

Zene az I., II. és III. felvonáshoz

I. felvonás!

„Fidelio“ Overture
XI. Szimfonia Adagio-Allegro
VI. Szimfonia Adagio cantabile
I. Szimfonia C-dur Andante cantabile con moto

II. felvonás:

Wiener Walzer
Rondo o Capriccio
III. Trio (guzla, csello, zongora)
II. Szimfonia Larghetto (D-dur)
„Mondscheinsonate“ (zongoraszó)
Op. 20. Adagio cantabile

— SZÜNET —

III. felvonás:

Romanze (F-dur) guzla-szó
V. Szimfonia (C-moll) I. rész, Allegro con brio
V. Szimfonia II. rész, Andante con moto
VI. Szimfonia Pastorale A legretto
V. Szimfonia (C-moll) Allegro

Zene a IV. és V. felvonáshoz

IV. felvonás:

VI. Szimfonia (F-dur) II. rész
„Fidelio“ fantázia
Zongora-szonáta Op. 10. Largo
VI. Szimfonia Pastorale
IX. Szimfonia (An die Freude)

V. felvonás:

Zongoraszonáta Op. 7. Largo
Eccossaises
„Fidelio“ Overture
Zongoraszonáta Op. 49. Tempo di Menuette
Ländler
Zongoraszonáta Op. 27. Adagio sostenuto (Mondscheinsonate)

Beethoven szimfonikus filmet minden előadásán 24 tagú művész zenekar kíséri. Kezdeté 5 és 16 órákor

A Lifka-mo-i igazgatósága mindenkinek lehetővé teszi a szimfonikus film megtekintését és rendes mozi-helyérek mellett árusítja a jegyeket (4-6-8-10-12-15 dinár)

77. Névtűtő
79. Olasz szó, mely a nemességet jelzi
80. U. az mint vizsz. 58.
82. Orrmegbetegedés
85. Shakespere darab főhőse fonet.
87. Női név becézve
88. Szín németül
89. Német névelő
90. Sakkmeister
91. Údító ital
93. Ige, dug szimomiája
95. Fonóeszköz
97. Szubotica szállója
102. Délamerikai állam
103. Zsidók szent hegye
104. Latin kötőszó
105. Két egyforma mássalhangzó
106. Az öreg kéz és az öreg fa ilyen
107. Sívár
110. Indulatszám
112. A Bácsme gyei Napló vasárnapi száma
113. A megvert kis gyerek
115. A földműves rendszerint ezt teszi
118. Férfi név
121. Folyó spanyolul
122. Orvos szlávul
124. Megfordítva egy franciául
125. Nagy bűn, amit a Btk. nem súlyosan büntet.

Függőleges:

- Sav tudományos rövidítése
- Híres olasz tragika
- Három egyforma mássalhangzó
- Német határozó szó
- Ha a diák hazahozza, verés a vége
- Sportklub
- Galiciában divatos hajviselet
- Építész, a Lukács-fürdő építője
- Izletes hal
- Apa szlávul
- Pihenés idegenül
- Különböző erők összetétele
- Megfordítva a tó Északolaszországban
- Kívágott fa maradéka (ékezethiba)
- Híres Toldi-magyaró néve (fon.)
- Francia regényíró neve (fon.)
- Hermes és Aphrodite gyermeke, aki se fiú, se lány nem volt
- Ó-izlandi irodalmi emlék
- Katonaság mikor kivonul

- Betű (fon.)
- Kereskedelmi kifejezés
- Test egy része
- = mint étlapokon előforduló szinonimája
- Filozófiai irány, a vallásnak a tiszta észre való alapítása
- Konzekvens és csak ő iszik magában
- A 70. vizsz. két utolsó betűjét hozzatéve rossz, értéktelen szinonimája
- A »Sevillai horbely« szerzője
- Betű (fon.)
- Egyéni
- Ezt a bélyegyet le kell róni
- Ahonnán a vadász figyel
- Igekötő
- Korosek az elnöke
- Női név
- A legfőbb lény
- Roszlábu ember
- Norvég férfinév
- Megfordítva: ucca franciául
- Eső után van
- A lovat biztatják vele
- Megfordítva — valuta
- Ennek készül a lap
- Villanyvilágítási berendezés alkaterése
- Betű fon.
- Az első ember
- U. az mint vizsz. 26.
- Gyakran előforduló német szó
- A kanadai tavak egyike fon.
- Európai pénz
- Puha fém
- Ma... holnap neked
- Színvegyületben előforduló gyök
- Franciául nagyon
- Hivatalnoki ranglétra alacsony foka
- Ex királynő
- Betű fon.
- Ami a multa figyelmeztet
- Bádigos — szlávul
- Megfordítva pusztító szinonimája
- Forró idegen nyelven fon.
- Sík vidék
- Jézus — szlávul
- Szín, fon.
- Az elnök szó rövidítése
- Indián faj
- Talál
- Betű fon.

leg Beethoven sohase csinált egyetlen szép lábat. Kifejezte zaklatott, az eseményért rajongó s a kétségbeeséstől bomlott lelkét, olyan hangokkal, melyeket nem hallot s betegsége lehetetlenné tette számára egyéb, mint »eszköz« és fájdalmas, de érthető, hogy ez a szükség szerűen tökéletes eszköz az idő múlásával végzetesen elavult Beethovenben, minthogy nincs meg az igazi szépség, nincs semmi megértési való, csak érezni való — érzelmesen lehet őt érezni, de sohasem érzékletesen! — nem lehet mélyébe hatolni s ha erre törekszünk, nincs semmi szemlélni valónk, legfeljebb hatni engedhetjük magunkra. Jön egy nap, mikor épp oly kevéssé tudjuk majd élvezni Beethoven zenéjét, mint ma Georges Sand regényeit.

*

Londonban a Kings Way Hall-ban a dologtalan, henye nőről vitát tartottak, melyet a rádió a szelrőzsa minden irányában továbbított. Ebben a szellemes vitában résztvett Lady Rhondda, az ismert angol politikusnő, Bernard Shaw és Chesterton.

Shaw így nyitotta meg az ülést:

— Kérem önöket, hölgyeim és uraim, hogy ma este *hölgyösközlően* jól viselkedjenek. A nő, akitől továbbítja vitánkat. Ebben az országban a rádió oly ellenőrzés alatt áll, hogy semmiféle izgató vitát nem szabad továbbítani, kivéve, ha a kormány valamelyik tagja izgat. Így tehát a feladatunk nehéz. Ebben a pillanatban a posta és távirat minisztere valószínűleg hallgat bennünket. Megállapítja, hogy most én beszélek, Bernard Shaw. Minden szavam után növekszik az izgalma. Hogyan szakítson félbe? Jogában van kivonulni a királyi gárdát. Ha egy rendőr és gránátos csapat fölfeszíti a terem ajtaját, összetöri a mikrofonokat s engem a rendőrségre vezet, esküszöm, hogy nem fogok tiltakozni. Az alkotmány módosít ad önöknek arra, hogy tiltakozzanak ez ellen. A legközelebbi választásokon majd a kormány ellen szavaznak. (Derűtség, taps.) Önök azt mondják, hogy ez nem megoldás. Enélkül is a kormány ellen szavaztak volna. Van hát egy másik alkotmányos eszköz is. Irja meg ki-ki a posta és távirat miniszterének, hogy mint gondolkozik felőle. Így törvényes területen maradnak, azonkívül bélyegük alakjában tekintélyes jövedelmet juttatnak az államkincstárnak.

Lady Rhonddának, aki a munkátlanság nőket támada, így válaszolt Chesterton: — Lady Rhondda rettenetesnek tartja, hogy egy nőnek nincs munkája. Én azonban a nőknek még több szabadidőt kívánok. A társadalom igazi veszedelme az, hogy a nők játékoskodnak. Csak a családi körben van meg még az egyéni szabadság, csak itt lehet még alkotni. Csak itt érezheti magát az ember embernek. Csak itt van szabadság.

Shaw így felelt:

— Milyen családi körrel beszél Chesterton, kinek a családi köréről? Ha így általánosságban, személytelenül emlegeti a családi kört, azt kell hinnünk, hogy a férfi ott kimondhatja mindazt, amit gondolt és gondolhatja mindazt, amit akar. De mihelyt hazamegyünk, hölgyeim és uraim, még gondolkozni is alig merünk. Vegyék példálul a világ egyik legnagyobb gondolkodóját, Szokrateszt. Mindannyian tudjuk, hogy csak egyetlen hely volt, ahol nem mondhatta ki, hogy mit érez: otthon.

Chesterton végül így zárta be a vitát:

— A szocialista az az ember, aki meg van győződve, hogy a köz javára megszervezhet, felhasználhat legalább egy elvont fogalmat az Allamot, a Közösséget, hogy igazságosan cselekedhet, hogy az emberekkel, mint egyenlőkkel bánhat és föloszthatja a javakat úgy, amint azokat föl kell osztani. Más szóval itt egy ideálról van szó. Nem értem, hogy Shaw ma este miért lobbantotta szememre oly megvetően, hogy idealizálni akarom a családot és az otthonot. Én egyáltalában nem idealizáltam. Bizonyos vagyok, hogy Shaw né inkább velem lesz egy véleményen, mint az urával, ha azt mondom, hogy el kell távolodnunk az elvont ideáktól. Volt-e valaha valami elvontabb ideál, mint a szocialista állam ideája? A család idealizálása semmi ehhez képest. Mindnyájan tudjuk, hogy a családi élet nem szükségképpen az ideális szeretet, az

örök béke élete. Annyi bizonyos, hogy ezt a véleményemet egy család sem osztja. (Derűtség). De ha összehasonlítjuk a család életét az állam hatalmas szervezettel, kimondhatjuk, hogy az ember itt legalább is viszonylagosan szabadon teheti, mondhatja azt, amit akar. Shaw az ellenkezőt állítja. Nem bánom, védje álláspontját. Tanácsát megfogadva pedig leszögzöm, hogy ezúttal csak Chestertonék otthonáról, Chestertonék családjáról beszéltem.

FILM

BEETHOVEN

A Lifka-mozi filmujdonsága

A Beethoven-centennáriumból nem vonta ki magát a mozi sem és a nagy zeneköltő városa: Bécs, ahol a centennárium legfényesebb ünnepeit lejátszódtak, örökölte meg filmen is Beethoven életét. Az új film valóban élettörténetet ad precizen, német pontossággal azonban — és ez a film egyetlen hibája — minden költői fantázia és meseszöveg nélkül.

Ettől a hibától eltekintve azonban a Beethoven-film művészi eszközökkel és a legnemesebb szándékkal áll a centennárium alkalmából a Beethoven-kultusz szolgálatába. A rendező egyáltalán nem volt tekintettel a tömegizlésre, nem alkudott meg holmi üzleti érdekekkel, hanem egyszerű és mindig művészi eszközökkel csinálta meg ezt a filmet.

Napsugaras, derűs, meleg felvételek, korhű jelmezek és díszletek, művészi beállítások jellemzik a filmet, amelynek legnagyobb erőssége a Beethoven játékos színész alakítása. Frito Korner, a Burgtheater tagja nemcsak maszkban és külsőségekben hozza filmre Beethoven, hanem minden mozdulatában, szemének minden rebbenésével és legkisebb sóhajával is a nagy zeneköltő életét éli tovább, anélkül, hogy egy pillanatig is beleesne abba a hibába, hogy pózolna, ami pedig az ilyenfajta szerepeknél könnyen történik meg a legjobb színészekkel is. Alakítása igazi művészi élmény és olyan teljesítmény, ami a legjobb filmszínészek sorába emeli ezt a bécsi művészt.

A film, amely már a sajtóbemutatón is komoly sikert aratott, a jövő héten kerül bemutatásra a Lifka-moziban és kísérelőzenéjét Beethoven legszebb műveiből állították össze.

(L. f.)

Szerkesztői üzenetek

Üzenet a tengernek. Novisad. Hangulatos versek, amelyek tehetséget árulnak el. Közlésre azonban még nem alkalmasak.

B. A., Telecska. Mint május 5-iki számunkban megírtuk, a pénzügyminiszter még nem adott ki végrehajtási utasítást és addig a hatóságok a régi utasításokhoz tartja magát.

Becskereki olvasó. Eugena császárnő. III. Napoleon özvegye 1920-ban halt meg. Az órium mákból készül. A békeszerződés előtt Németországban négy királyság volt. Poroszország, Szászország, Bajorország és Württemberg.

Érdeklődő. A szubotica Zsidó Szerepetházban egy műtét ára 1000 dinár. napi ellátás 85 dinár. Mindenkit felveznek felekezeti különbség nélkül.

Vidéki Drozurista. Szubotica. Azt, hogy kozmetikai cikket Amerikában gyártanak-e, nem tudjuk megállapítani.

L. G. Beograd. Versei bizonyára mély érzésből fakadnak, azonban még messze vannak a közölnettség mértékétől.

Tavaszi Novibras. A köszönések módiából már igen sokszor keletkezett sértődés. A mi nézetünk az, hogy ha egy fiú önnel későn köszön az nem jelent sértés, a köszönést mindenesetre el kell fogadni.

Érdeklődő. Dr. Milkó Izidor könyve június elején jelenik meg. Előfizetéseket a Bácsme gyei Napló kiadóhivatala is elfogad. A könyv címe: Ketten. Ára 50 dinár. Tamás István könyve már megjelent.

SZINHÁZI KISTÜKÖR

Különvélemény Beethovenről

Shaw és Chesterton párviadala a rádióban

Beethoven a jubileuma alkalmával az egész művelt világ ünneplte. Benne látta a zeneköltő megtestesülését. Nem érdektelen elolvasni egy jeles francia zeneirónak, Jean Marn-nek alapos és részletes tanulmányát, melyben többek közt ennek a véleményének ad kifejezést:

— Mi marad egy híres emberből egy évszázaddal a halála után? Durván, könyörtelenül kell föltennünk a kérdést, ha csak nem akarunk azért beszélni, hogy mit se mondjunk, vagy egymás után róni a sorokat. Erre a kérdésre török-szerű felelnünk kell. A feladat kényes, ha az egykori bálványozásra gondolunk, az elemzéssel még meg nem fertőzött ifjonti lelkesedésre, melyben — valljuk be — nem sok tudás volt. Beethoven művészete s az új nemzedék érzékenysége között már régóta egy szakadék van, mely eleinte szinte észrevehetetlen volt. Az ünnepi alkalomból ellen akartam őrizni régi benyomásaimat. Zongorán eljátszottam majdnem az egész Beethoven. Nehéz vezeklés volt. Az ember ámul, hogy mindezt valamikor hámulhatták, kivétel és föntartás nélkül, vakon. Azt mondhatják, hogy talán túlon túl nagy adagot vettem be s aki ennyi Beethoven elzongoráz, annak okvetlen megfekszi a gyomrát, ha még olyan jó is a gyomra. Tudom azonban, minthogy zenei farkaséhségemben ezt gyakran megpróbáltam. Bach és Mozart vidáman állják az ilyen próbát, utánt az ember csodálkozik s nemcsak nem fárad el, hanem fölvillanyozódik, a részletekbe mélyed, hogy elemezze, boncolja s jobban behatoljon művek tárgyilagosan sajátos szépségeibe. Beethoven 1802-től — azaz 32 éves korától kezdve — megsü-

ketedett Tehetsége pedig mindenkor melódikus természetű volt. Mint zeneszerző ennél az onál fogva egyenletlen. Egész műven érezni ezt a szomorú hiányt. Minden érzéki fejlődés lehetetlen számára. Az érzékelés forrása, az értelem tartálya örökre kiszáradt benne, attól a pillanattól kezdve, hogy füle fölmondta a szolgálatot

— Jegyzőkönyveiben csak melódiákat találunk. Egyetlenegyszer sem akadunk olyan jegyzetekre, melyek — mint Mozartnál gyakran — már egészen készen vannak, ösztönösen bukkantak föl, harmonikus, polifonikus egészükben. A beteg Beethoven számára csak a melódiá maradt. Művészetének, mely végzetesen a legszűkebb liraiságra volt kárhoztatva, a melódiá maradt egyetlen ereje, csak ehhez férhetett hozzá, ez volt az a nyelv, melyen kifejezhette egyéniségét, az emberi élet örömeit és nyomorúságait, hohó ötleteit, szerelmeit és kétségbeesését, ábrándjait, örökre magányos lelkének zendüléseit és lemondásait, egy érzékeny kedély mindig ösztönös megnyilatkozásait, mely a végtelen szerencsétlenség megpróbáltatása alatt kifinomodott, mintegy kiélesedett. Nála csak a melódiá számít.

A nagy feltűnést keltett tanulmány befejezése a következő:

— Rodin a műtermében ezt mondta két látogatójának, aki áradozott, hogy mennyi költészet, mennyi jelképes mélység van remekműveiben: Igen, mindez csinos, de a művészet más dolog. Nézzék: itt van egy szép láb. Ilyent csinálni, az már művészet. Egy szép lábat kell csinálni! A művész oly érzékeny ejtette ki ezeket a szókat, hogy szinte a nyál csurrant össze szájában. Zenel-

A diplomaták nem érnek rá foglalkozni a nőkkel

Csalódtak a Népszövetség görüljei

A Népszövetség útkárságában alkalmazott fiatal és rendkívül csinos angol hölgyek keservesen panaszkodnak hogy a Népszövetség női alkalmazottait ki-tünően fizetik, a francia, angol és amerikai lapok hónapokig éltek a Genfi tó idillikus partján a Nemzetek Palotájában szövődött szerelmes ismertetéséből. A népszövetségi görülők most felfedik a valóságot. Az egyik angol titkárnő így ír az Evening Standardban:

»Amikor Genfbe jöttem, azt hittem, hogy érdekes munkaköröm lesz, hogy ha szerény szerepet is játszva, de részt vehetek a nagy nemzetközi életben, a nagy államférfiak mellett dolgozhatom és végül — mit tagadjam — *egy férfit is találok* az itt nyüzsgő sok ur között. Ezzel szemben Genf csak csalóddást hozott. A munka monoton és hat év alatt egyetlen meghívást sem kaptam, sőt még csak azokon a nagy fogadóestélyeken se vehettem részt, amelyeket oly élénk színekkel színez ki a sajtó.

Ezt a sajnálatos helyzetünket elősorban francia kolleganőinknek köszönhetjük. A francia hölgyek mozgékonyabbak és szellemesebbek, mint az angolok és ők kitünően beilleszkednek a genfi társaságba, amely az angol nőkkel szemben hidegebb magatartást tanúsít.

Lady Hay, aki az Evening Standardban a fiatal angol titkárnők megszólaltatja, cikkében egyben megállapítja, hogy a Genfben elhelyezkedett több száz angol miss között *hét esztendő alatt mindössze husz ment férjhez*. A lady ebből a tényből azt a következtetést vonja, hogy Albion lányainak nincs mit Genfben keresniük és Angliának gondoskodnia kéne arról, hogy a fiatal angol hölgyek férjhez mehessenek. Ennek pedig csakis egyetlen módja van: *a Népszövetséget Genfből át kell helyezni Londonba.*

Az antikvárius regénye

Évekkel ezelőtt történt. Volt egy gyönyörű, ritka Catullus-kiadásom, régi családi ereklye, amely nagyapám könyvespolcát is ékesítette. Karácsony előtt egy-egy drágasággal együtt kitétem a kirakathba, amelynek legfőbb ékes-sége így is a Catullus maradt. Egy korán alkonyuló ködös délutánon — a gázlámpák fénye sápadtan didergett a kék havon — az üzletet már éppen bezárni készültem mikor egy hölgy lépett be hozzám.

A homályos bolt egyszerre megtelt ragyogással és melegséggel. Az ódon könyvek prozágába vígan beakacogott a tavasz. A Catullus iránt érdeklődött. Megmondtam, hogy a könyv nem eladó s ajánlottam egy másik kiadást. — Catullus valamennyi költenéjével, a hitvány Lesbiához. Azt válaszolta, hogy Catullusa van, de ezt megvette volna. Még beszélgettünk könyvekről megmutogattam kincseimet, nézelődött egy kicsit és távozott. A fény kialudt.

Újév után ismét eljött. Valami csekély-séget vásárolt és talán negyedórát beszélgettünk. Tiszta üde hangja volt, egy költő azt mondaná, hogy patakcsobogáshoz hasonlított, én azt tartom: csengőbb volt annál. Harmadnap rajta-kaptam magam, hogy a boltot csinosítom. Őt vártam. Ha egy karsu nő árnyképe elsuhant az ajtó párás üvegén, szivdobogást kaptam. Ekkor két hét és én beteg lettem a várakozástól. Végre egy alkonyatkor ismét meglátogott. Vidám volt, mint mindig, könyvekről, írókról csevegett és úgy vettem észre, hogy örömmel időzik kicsiny boltomban. Ez boldoggá tett.

A nyugalmam odalett. Minden elvesztette az értelmét. Minden elfakult. Az életem nem volt egyéb, mint egyetlen fájdalmas várakozás. Minden, amit tettem, érte történt. De a napok múltak és csak nem jött. Elmúlt a február is, a márciusi szelek elolvasztották a havat. Ugy jártam a boltba, mint az alvajáró. Az életem romokban hevert körülöttem.

Egy esős márciusi délután pompás hintó állott meg az ajtó előtt. Tüzes paripák, libériás kocsis. És a kocsiból ő szállott ki. Belépett a boltba, kezében kis ibolyacsokrot tartott; de ezen a délután nem volt vidám.

— Mivel szolgálhatok? — kérdeztem túlaradó szívvél.

— Ó, semmivel, ma nem vásárolok, — válaszolta. — Bucsuzni jöttem.

Nevetni próbált, de eltorzult a hangja. Én csak néztem rá, villámsujtottan. Kis fekete kalapja alatt ércesen csillogott a haja, de mélységesen sötéték szemére felő árnyéka borult.

— Hová utazik? — dadogtam bután és sápadtan.

— Messzire, — mondta halkán — hiszen itt olyan színtelen az élet...

Hallgattunk.

— Egyszer megakartam venni a Catullusomat, — válaszoltam fuldokolva.

— Ha akarná, most odaadhatnám, a múlt héten kaptam egy másik példányt.

Kivettem a kirakathból féltett kincsemet és letettem a pultra.

— Mit fizetek? — kérdezte csöndesen.

— Fogadja emlékül, — feleltem — a könyvért én sem fizettem semmit.

— Mennyibe került a másik példány?

Egy számot mondtam. Jobbkezéről levonta a keztyűjét, a reteküljében keresgélt és pénzt tett a pénztár márványlapjára.

— Hát isten vele, — mondta hirtelen.

Rámnézett eltűnődve és kezét nyujtott. Egy pillanatig kezemben tartottam a kezét és csaknem összeroskadtam annak súlytalan súlya alatt. Már kilépett az ajtón, mikor észrevettem, hogy virágát a pulton felejtette. Kinyitottam az ajtót és utána szóltam:

— Az ibolyacsokról megfelekedezt...

Ő visszafordult és rámnézett és komolyan mondta:

— Nem feledkeztem meg róla.

Azután kocsiába szállt és elhajtott. Többé sohasem láttam.

Kelemen Viktor

PolaNegri házasságának érdekes története

Eddigi házasságai ifjúkori botlások voltak — A művésznő legújabb férje zsiradék és olajügynök — egyébként pedig herceg

Pola Negri, hajdan Európa, ma Amerika moziprimadonája, az Aquitania gőzösnő Cherbourgba érkezett. Nem jött egyedül, kíséretében van *egy fiatal georgiai herceg*, Sergej Mdivani, egy volt cári tábornok fia, aki jelenleg *zsiradék- és olajügynök* Los-Angelesben

Ez a fiatalember Pola Negri jelenlegi *völegénye*. És a nagy művésznő direkt azért jött át Európába, hogy egybekeljen szíve legújabb választottjával. A hajónál, Negri kisasszony legnagyobb meglepetésére, nem várta őket azonban a völegény papája az atyai áldással. Szegény Pola, aki a hajón tengeri betegségekben szenvedett, a vonaton újabb rohamot kapott az izgalomtól. Párisba érkezve, a pályaudvaron újságíróroham várta a fiatalokat. Egy papa is kijött eléjük, de sajnos, nem a várva várt főpapa hanem csak egy derék kedves mellék-papa, vagy nyugdíjazott papa: *Pola Negri előző férjének az apja, gróf Domski*. Ez a pótpapa üdvözlő bokrétaival fogadta és meg is áldotta úgy a maga mint családja nevében a fiatalokat. Negri kisasszonyt azonban nem elégítette ki ez az expapai áldás, nagyon dühös volt, a völegény pedig, egy nagyon szimpatikus, de nagyon fiatal ifju nagyon jól mulatott. Az újságíróknak a művésznő kijelentette, hogy csak majd a szállodában fogadja őket, mert nagyon rosszul érzi magát. Ezeket mondván, völegényével beugrott egy pompás autóba, amely az amerikai kollégák szerint *még a boldogult Valentino ajándéka*.

— Mikor lesz az esküvő? — szorongatják az újságírók a herceget. De a fiatal völegény csak nevetett és semmi értelmeset nem lehetett kivenni belőle. Az egész úgy festett, mintha ő maga sem volna még pontosan informálva a dologról.

Mivel világos volt, hogy a helyzet kulcsát az öreg herceg Mdivani tartja kezében, felkerestük a cár egykori tábornokát az Eiffel-torony melletti kis szerény szállodájában. Az öreg ur boldog nemtörődömséggel szűröcsölgette teáját és nagyon meglepődött az újságírók látogatásán. Mikor megérdeklődtek tőle hogy miért nem jött ki a vonathoz, megdöbbenet kérdezte:

— Mi az, már meg is érkeztek?

Azután megkérdeztük, miért ellenzi a házasságot.

— *Dehogyan ellenzem*, tiltakozott az ex-tábornok. Először is a fiam nagykorú huszonhatéves, maga keresi a kenyerét.

— *RUFF BONBONOK*

— *A LEGJOBBAK*

— *A LEGJOBBAK*

— *A LEGJOBBAK*

— *A LEGJOBBAK*

— *A LEGJOBBAK*

tehát önálló. Másodszor pedig nagyon megvagyok elégedve a partival. Fiam választása sem lep meg, hiszen a kisebbik fiam is volt már amerikai moziszínész férje. Negri kisasszonyt eddig csak filmen láttam. Mondhatom, nagyon tetszett. De a mamáját, *Madame de Halupeccet* személyesen ismerem, többször meg is látogattam Páris melletti kastélyában, mióta a gyerekek eljegyezték egymást.

Igy a papától, aki szerencsére nem volt diplomata, csak tábornok és egyáltalán nem titkolózó természet, mindent a legapróbb részletekig megtudtunk. Most tehát visszamentünk a filmdiva és völegénye szállodájába, hogy az ő ter-
vükről is tudomást szerezzünk. *Negriék-nél nagy kedveltség uralkodott*. Pola Negri komor arccal ült a pamlogon, se-lyempárnát harapdálva. Ugy látszott, hogy az *egész házasságtól elment már a kedve*. A papa még mindig nem került elő. Szerencsére, közben befutott a völegény öccse, Dávid urfi, aki pihegve jelentette, hogy az áldással nincs baj, csak a papa aszimás és teázik és ilyenkor nem szereti, ha házassági ügyekkel zavarják. Ezek után Dávid urfi az újságíróknak nyilatkozott. Elmondotta ama bizonyos moziházaság történetét. Akkoriban ő másodszor házasodott és nem kisebb csillagnak, mint *Mae Murraynak volt negyedik férje*. Rövid ideig, az igaz, de annál boldogabban. Most egy időre szakított a házasságokkal és Cambridgebe készül diáknak.

Miután a dolog családi része ilyen szépen rendbe jött, Pola Negri elérkezettnek látta a pillanatot és a sajtó informálásába fogott.

Kijelentette, hogy ez a házasság május tizenötödikéig most már feltétlenül nyélbe lesz ütve, mert 22-én már vissza is mennek a Berengariával Amerikába továbbá kijelentette azt is, hogy völegényét még abból a korból ismeri, amikor az még csak két évvel volt fiatalabb nála, azaz tizennégy éves. Harmadik kijelentése pedig az volt, hogy *eddig házassága ifjúkori botlás volt csak*, de ez a mostani most már komoly és igazi és nem afféle szeleburdi filmházaság. Komolyságát mi sem igazolja jobban, minthogy *völegénye öhajtsa ellenére is megmarad a filmszakmában*. *Sergej herceg pedig folytatja zsir- és olajtevékenységét*. Negyedik számú kijelentése az volt, hogy *igen boldog*. Rudolfó Valentinóról, Chaplinről és a többiekről a legindiszkrétebb amerikai riportereknek sem cikerült semmi részletet kicsikarni belőle.

Igy állanak tehát a dolgok e pillanatban. Egészen addig, amíg Pola Negri tradícióhoz híven meg nem változtatja elhatározását.

Mert azt nyilatkozatában sem mon-dotta, hogy ez a házassága örökké fog tartani.

Aligner László.

Winterry II.

Modern táltos a huszadik században

Itt él a Vajdaságban már hónapok óta egy fekete szemű fiatalember, foglalkozására nézve grafológus és tenyérjós, aki felfedi a multunkat és lerántja a leplet a jövőnkéről. *Winterry II.* Mit keres a neve mellett a római számjegy? Így akarja megkülönböztetni magát a nagybátyjától, aki szintén tenyérjós-lással keresi a kenyerét. Mert náluk a családban van a jóstehetség. A nagybácsi mint *Winterry I.* hódította meg a világot. Ám ha a Bourbon Lajosok felvitték a francia trónon XVIII-ig, akkor — tekintettel arra, hogy *Winterry* nős — azon sem fogunk megütközni, ha egy napon megjelenik a földön *Winterry III.* is, hogy analíziseivel elképesse a jámborokat. Ez a grafológus-dinasztia azonban érti a mesterségét. Csak a híres röntgenszemű ember, *Schermann Rafael* keltett ilyen hangos szenzációkat a jóslataival, mint *Winterry II.*, a svájci illetőségű grafológus.

Ezelőtt két hónappal Becskereken tartózkodott *Winterry II.*, aki többek között egy szegény varrónőnek a jövőjébe is behatolt és megjósolta neki, hogy *rövidesen férjhez megy egy gazdag amerikaihoz*. A varrónő csak nevetett a valószínűtlen proféción és azt hitte, hogy a *grafológus trétál*. Három hét múlva a »Torontál« című napilap szerkesztőségében megjelent egy ifju házaspár. Az asszonyka elmondotta, hogy az ura, akivel előző nap esküdtek meg, farmer Amerikában, gyerekkori szerelme, aki ezelőtt tíz évvel azzal vándorolt ki az új világba, hogy szerencsét próbáljon. Ő már el is felejtkezett a gyermekkori fogadkozásról, de a mult héten beállított a szerelmese és most *együtt indulnak vissza Kaliforniába*. És mindezt *előre megmondotta neki Winterry II.* Ezek után képzelhető, milyen bucsujárás indult a grafológus lakására. Mert melyik nő nem szeretne egy amerikai férjet kihorgászni magának a zavaros-ból?

A másik beteljesedett jóslat egy, a lapok hasábjain sokat szerepelt becskerekéi orvosnak szólt. Annakidején *Winterryt* beperelte valaki és a járásbíró-sági tárgyaláson tanúként szerepelt az orvos, aki azt vallotta, hogy a *grafológusnál* ő is csináltatott analízist. Ebben *Winterry veszedelméről* beszélt és figyelmeztette, hogy *rövidesen nagy kellemetlenség éri, amiért fogházba kerül*. Még a tárgyalást vezető járásbíró is kacagott ezen, mert az orvostól aki a legtekintélyesebb doktorok egyike, senki se tudta elképzelni, hogy olyasvalamit követne el, amiért becsukhassák. És egy hónap múlva *megkezdődött a házasa az orvos diplomája körül és az orvost vizsgálati fogságba vetették*.

Fehér Ferenc sztarakanizsai bankár, még az »aranyidőkben« szintén *Winterry* nagyítója alá adta a tenyerét. És amikor a tenyérjós összeomlásról beszélt, a felháborodott bankár majdnem kidobta. *Két hét múlva esdöbejutott Fehér Ferenc és az elkeseredett betétesek bevették az ablakait*.

Ime, a modern táltos, aki a papírra vetett sorokból meglátja a jövőndőt. Hogy csinálja? Ma ga se tudja megmagyarázni. Tisztára szubjektív tudomány, amelynek *nincsenek törvényei*. Minden grafológus más szisztémával dolgozik. Nagy általánosságban vannak egyező szabályaik, de a grafológia, csak úgy mint a tenyérjós-lás, egyéniséget és valami tudatalatti, mély emberösmeretet kíván. Hogy aztán ezek az esetek *véletlen ráhibázások, vagy ösztönszerű megérzések-e?* — azt csak *Winterry II.* tudná megmondani.

De ő nem lesz bolond elárulni az üzletitkait. (—)

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak
FOGPOR-PASTA-SZÁJVÍZ

NYILT-TÉR

FÜRST SÁMUEL URNAK

ČANTAVIR

Őn keresztény testvéreim előtt azt a régalmat terjeszti rólam, hogy én lopott árut árúsítok. Ha Őn ezt tudja és mégse tesz ellenem feljelentést, Őn is bűnpártoló, sőt bűnrészes is és hogy a gyanúnak még a legkisebb árnyékát is eloszlassa magáról, felhívom, hogy haladéktalanul tegyen feljelentést ellenem a kir. ügyészségen, mert ellenkező esetben Őnt becületem és tisztességem megrágalmazójának fogom tekinteni, aki ellen csak azért nem teszek régalmazásért feljelentést, mert ezt méltóságom alulinak tartom.
Čantavir, 1927. május 6.

Tomik Imre
kereskedő

4805

Csődtömegeladási hirdetemény

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy 1927. évi május hó 18-án délelőtt 9 órakor Potiszki-Szveti-Nikolán a Hirschl Samu-féle tanyán (Tiszaszentmiklós) Bánát, Ackovics Mihály kir. bir. végrehajtó közbenjöttével nyilvános árverés útján el fog adatni 23 drb ló, illetve csikó. Az árverési feltételek előzetesen irodámban megtekinthetők.

Dr. Kovács Árpád

novakanizsai ügyvéd
vb. Hirschl Samu csődtömeggondnoka

1808

Ismét érkeztek nyári kalapmodellek

„ESZTERKA“
KALAPSZALÓNBA

és szalagok, virágok, kalapbortnik engros árban kaphatók.

Subotica, Aleksandrova ulica

Novisadi Autó és Motorkerékpár Cimtár

3489

AUTÓK

- Benz-Mercedes Sibirjanin Janko 22
- Citroën A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7
- Chrysler Autocar Trifković trg 5
- Fiat Suhanov Željeznička ul. 77
- Ford Autocar Trifković trg 6
- Tátra és Hanomag Sibirjanin Janko 22
- KAROSSZÉRIA KÉSZÍTŐ és JAVITÓMŰHELY**
- Mogin Mladen Temerinska ul. 49

AUTÓJAVITÓMŰHELY

- Express Madjarska ul. 53
- Fellegi József Futaki put 92
- Marmos i drug Sibirjanin Janko 22
- Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
- Zikmund i drug vas- és gépgyár, Limán

AUTÓBENZIN és OLAJTÖLTŐÁLLOMÁS

- Komlós Testvérek Örmény-utca
- Rogulya Iván Trifković trg 2
- A. Vranić i drug Kr. Aleksandra 7

AUTÓALKATRÉSZEK

- Alba tükörgyár Željeznička ul. 53
- Autocar, Trifković trg 5

AUTÓGARÁZS

- Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7,
- Wollner Željeznička ul. 20

AUTÓ-URVEZETŐ és SOFFŐRISKOLA

- Soffőriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban

MOTORKERÉKPÁROK

- D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner Nikola Teslova ul.
- D. K. V. A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7

TRAKTOROK

- Case, Rekord r. t. Temerinska ul. 6.
- Ford, Fordson, Autocar Trifković trg 5

Kardos hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

Önkéntes árverés

Modern, emeletes, új villa Sztarakanizsán, a városi parkban 1927 május hó 29-én délelőtt 10 órakor a helyszínen megtartandó önkéntes árverésen eladatik.

Bánatpénz 15.000 dinár.

Az értékesítést eszközölő hitelezői bizottság az árverés után nyomban összeül és nyilatkozik, hogy a legmagasabb ígéretet vételárként elfogadja-e, avagy az értékesítés újabb vagy más módját választja.

Árverési feltételek alulírottánál megtekinthetők.

A hitelezői bizottság képviselőjében:
Dr. Török Andor ügyvéd
Sztarakanizsa.

4884

Önkéntes árverés

»Tisza«-szálloda és vendéglő Sztarakanizsán, a beltéren teljes felszereléssel, készlettel és épülettel 1927 május 24-én d. e. 10 órakor a helyszínen megtartandó önkéntes árverésen eladatik.

Bánatpénz 10.000 dinár. Vételi illetéket vevő fizeti. Az értékesítést eszközölő hitelezői bizottság az árverés után nyomban összeül és nyilatkozik, hogy a legmagasabb ígéretet vételárként elfogadja-e, avagy az értékesítés újabb vagy más módját választja.

Árverési feltételek alulírottánál megtekinthetők.

A hitelezői bizottság képviselőjében:
Dr. Török Andor ügyvéd
Sztarakanizsa.

4883

Mint a mágnes vonza a szemet
ha árjegyzéke vagy hirdetése jó
klisékkel

van díszítve. Ötletet, rajzot, kliséket, címkéket vagy fábókat a legolcsóbban szállít

FISCHER és KRAUSZ

cinkográfiai és fametszéses műintézet
Subotica, Šenoa-ut. 12. Telefon 6-29
Bélyegzőgyártás, aláírások, címerek, stb.

WEITZENFELD és TÁRSA

Telefon 190, 192 SUBOTICA Telefon 190, 192

Zsák Zsineg Ponyva

Amerikai Manilla és Kenderkéveköttöző

zsineg és malomhevederek. PONYVAKÖLCSÖNZÉS. Ponyvában az ország legnagyobb feldolgozó telepe. **KÁRPITOS KELLÉKEK**. Butorszövetek, szőnyegek, függöny és napellenzők. Tessék árajánlatot és mintát kérni!

Dr. FARKIĆ gyógyintézet Beogradban

KEZEL:
Idegbetegségeket, neurasténia, hisztéria, epilepszia, szifilisz, benulási, ismétlés, stb.
Sebészeti, ortopéd megbetegedéseket: hátrínogörbüléseket, izületi és csonttuberkulózist, csontsérüléseket, testi hibákat, stb., azonkívül reuma, skroffli, elizás, vérszegénység.
Vizsgálóintézet kezelések: (hydroterapia) villamossággal, (4 fül és fűrdő), mesterséges napfürdő (kvarc), szénsavas fürdő, eredeti póstyáni iszap, m. diko-mechanika, ortopéd kezelés, masszázs.

Vizsgálat és kezelés Röntgen-sugarakkal Diathermia

Klinikai laboratorium
Az intézet orvosai:
Dr. Klein H. Igégbajoknak, Dr. C. Kajon sebészeti ortopéd-
orvos.
Az intézet nyitva: reggel 7-től 12-ig, vasárnap és ünnepnap csak délelőtt.
Árak: külön szoba 150, 2-3 ágyas szoba 120 dinár naponként.
Fevilágosítással szolgál az intézet Beogradban, Knez Mihajlova Venac 23. Kalimegdánnaal szemben. Telefon 5-89.

Bodega és gyarmatáru üzlethez,

mely egy kitűnő forgalmu nagyobb város vasuti állomás tözsomszédságában épült, amelyben trafik, könyv, újság, értékpapírok, játékkártya, íróeszközök és cukrászda is be lesz vezetve

25.000 dinárral társ kerestetik.

Az üzlet kitűnő jövője lesz. Csak intelligensebb, becsületes urak vagy hölgyek vétetnek figyelembe

Szentai vasuti trafikos.

OLCSÓ KÖLCSÖNT

és ingatlanok vételét és eladását közvetiti elsőrangú összeköttetéseinél fogva legelőnyösebb feltételek mellett a

„KOMERCIALA“

ügynökségi iroda
Futoški put 27. NOVISAD Futoški put 27.

„PROMET“ ÜGYNÖKSEG BEOGRAD

Sajat házban. - Mišarska ul 4. - Telefon 25-59. (a Tiszti Otthon közelében)

Közvetit mindennemű vételt és eladást. Lakóházak, kisebb és nagyobb birtokok. Kölcsonközvetítés. Kitűnő összeköttetés az ország minden részében. Díjtalan információ. Aki gyorsan és jól akar eladni, forduljon hozzánk. Sok vevő előjegyzésben.

Vojvodinai városban régóta fenálló, elsőrendű közszükségleti cikkekben 15-20 millió dinárt fogalmazó, elsőrangú klienturájú üzletembe

tőkeerős társat keresek

Közvetítőket díjazok. Megkereséseket „Nyugodt existencia“ jelige alatt Schmolka hirdetőiroda Novisad, Jevrejska 7. továbbit.

Gróf Drašković-uradalomban (P. Slatina) eladó

17 darab egyéves mangolica

MAG-KAN

Gospodarska Uprava
Grofa Ivana Draškovića
Višnjica — pošta Cabuna

Modern képeretkészítő műipari üzem!

Mindennemű képeretek készítése, a legegyszerűbbtől a legdizsesebb kivitelig csakis

F. BACHINGER

képeretkészítő, egyházi képeret és oltárépítő műintézetében készülnék. SUBOTICA Aleksandrova ul. 13. és B. Sudarevićeva ul. 34

Utazó-bőröndök

legolcsóbb és legfinomabb kivitelben berendezett kasszettek, legmodernebb női ridikülök, pénztárcák csakis

Schlager Henrik

speciális bőraru- és bőröndös szaküzletében kaphatók. — Megrendelések, javítások elfogadtnak.

MOTORHAJÓ-VÁLLALAT

Stari Bečej és Novi Bečej közötti személyszállításra, stégekkel, vontató hajó 2 szívógázberendezésű motorral, dereglyével, 1 drb 35 HP szívógázmotor és 2 üléses Opel-autó kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Schumacher Gyula

Stari Bečej

ASZTALOS MUNKÁT

épület, bútort, portált, üzletberendezést és átalakítást, bútortisztítást és javítást a legolcsóbban készíti

NÉMETH MIKLÓS
asztalosmester, Mandićeva ul. 7., az ócskapiac mellett
Ajánlat díjmentes.

Üzletfelosztás miatt hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

mélyen leszállított áron NAGYBAN és KICSINYBEN

S. WEISZ PORCELLÁN és ÜVEGKERESKEDÉS SUBOTICA ALEKSANDROVA UL. 7.

Szép telek Novisadon, 2 házhely... 19.6 Jevre st. 5.

Olcsó tűzifa 100 kg. vártott és pi... Bosna Subotica

Párisi kereskedő bevásárlási és privat meglási elf. gad A. VELLE, 45 rue...

Üzletelhelyezés Van szerencsém a n. 6. szobában b. tudom árani...

Elköltözés miatt eladó Egy drb 4/12 HP Praga pikoló 4 üléses keveset...

HADNAGY asztalosmester készít épületmunkát. Forstett batorok...

Butor Épület Portál LEGELŐNYÖS ÉBEN SZAKÁCS-nál

Permetező, pálinkafőző kazán jótállás mellett készítek és javítok HOVÁN LÁSZLÓ

Felsőlőcsü ROHTSI ÁSVÁNYVIZ

1 liter kávé sziller bor 6 dinár fehér bor 7 dinár

CRÈME MAJALAI a legjobb szepítő és szepdelleni szerek

Egy 20/32 HP. új Record CASE TRAKTOR

Üzletelhelyezés Ártésíté az igen tisztelt rendelésmel, hogy fizeté...

Cipő-különlegességek a legújabb divattal szerinti mérték után...

DOMINÓ sakk, dáró, billia d-goly mandarin-gumi, dáró r...

ARSOTIN KOLLO BOLHA ELLEN

»SYNGULIN« Szirup Gyermekek ES Felntöttek Számára

SOFFÖR-MECHANIKUS TANFOLYAM nyit meg az Első Szerb Privat Soiför Iskolában

Dr. Schaefer's Epilepsan Epilepsziás görcsök és eskór ellen

Alapítv. 1925 Gőzerőre berendezett kelmefestőüzem. Sörmeccsávázás és festés

SREBRNJAK SZANATORIUM ZAGREB Új helygyógyászati szanatórium nyit meg Srebrnjakon

KRAJČOVIĆ-féle (Dr. Spitzer) ÚJ VUKOVÁRI ARCKENŐCS

Üveg, porcellán, tégla... Berkes József

ELŐNYOMDÁT MODERNŰL FELSZERELVE, LEGOLCSÓBBAN SZÁLLIT

Mázoló és fényezőmu-kát a leggyorsabb időből a legszébb kivitelben készít

Új cipőüzlet! KOCH ARMIN

HADNAGY ISTVÁN szabó készít polgári és minden hitefelekezeti papi ruhákat

FORGÓSZÉKEKET azelőtt BÉ SBEN most SZUBOTICAN készíti SZŐLLŐSI JÓZSEF

Mindenki csak a PYRAM cipőkrémet használja!

FUTO URI és NŐI ANGOL SZABÓSA SZUBOTICA

Zorjorák Plantinó a világ legjobb márkái között

J gszekrényeket elsőrendű kivitelben készít és raktáron tart

E.őnyomdát legújabb rajzokkal felszerelve olcsón szállit

ABLAKÜVEG minden méretheben legolcsóbban kapható

Maradék nagy kiárusítás férfi- és női szövetekből

Siremlékek

WEIGNER KÁROLY

Óriási választékban gránit- és márvány-irtekvek ut kereszték, kőszobrok készítése.

gépüzemre berendezett sirkőipartelepén és műfőgyárában

STARIBEČEJ

LEVELEZÉS

Pola. Kérem, legyen türellemmel. Nem tölem függ a találkozás. Nemsokára írok a jelzett helyre. 4940

»Pola« Ezideig többször ke-
restem e rovatban, de so-
raim visszhangra nem ta-
láltak. Ugyanannyiszor a
jelzett helyen vártam és
üzenetet hagytam részére.
Tizennyolcadikán, szerdán
reggel ismét várni fogom.
4925

Richmond. Szakadatlan sze-
rettel érzem Magát a min-
dennapok sárszürke hasa-
dékaín keresztül. Láthatlanul
is Magával vagyok és adat-
lan csókjai forróságát külön
külön érzem. 4844

Hölgyek figyeim bel!

Minden nőnek nélkülözhető
Szenzációs szabadalma ott nő
tollal cikk prospektusát és
leírását 10 dinár b. küldése
ellenében (bélyegben is) aján-
lott levélben diszkrétén küldi
a vezérképvisező. Rendelésnél
ezen összeg visszatérítetik
Subotica postafiók 136

Lagner

uri és női fodrász üzletben
a kiszolgálás vezet
**Bubihajvágás, ma-
nikűr, ondulálás,
hajfestés, hajmun-
ka, maskirozás és
babaklinika**
Mindenféle női haját a legma-
gasabb áron vesz
Jovan Lagner
fodrász, Pašičeva ulica 6

HÁZASSÁG

Házasságokat legdiszkréteb-
ben közvetít az Első Dél-
amerikai Magyar Házassá-
gi Iroda, La Margareta Cass
Corr 332. Buenos-Aires. 4186

Házasságot legjobb csa-
ládoknál diszkrétén elfo-
gad **»Doktorné«** Szuboti-
ca. Ujicim: Pašičeva 3.

Jómódu fiatalember leve-
lezne házasság céljából fel-
tétlenül tisztességes, kö-
zéptermetű, barna, 18—21
éves, román. kath., egyedül-
álló urileánnyal, ki boldog
családi életre és nem kalandra
pályázik. Csak fényképpel
és teljes címmel ellátott
levelekre válaszolok, amelyeket
kettős borítékban **»Születés után
esküvő«** jellegre a kiadóba kérek.
4760

Házasságot urikörökben,
ugy bel., mint külállamokból
is létrehozok a legnagyobb
diszkrécióval. — Marie Fejes,
Vel.-Kikinda, Cara Lazara
ulica br. 1625.

Sok vagyonos nő va-
gyontalan urakhoz is fér-
hez menni óhajt. Megbi-
zást elfogad **»Amor«** ház-
asságközvetítő iroda. Te-
mesvár. Városház utca Nr.
16. 1622

Fiatal, jobb mesterember,
23 éves, szimpatikus, ma-
gas termetű, megismerkedne
házasság céljából jobb
családból származó le-
ánnyal vagy fiatal özvegy-
vel, kinek 15—20.000 dinár
hozománya vagy 3—5 hold
földje van. Örökségem
ugyanannyi. Ajánlatokat
»4888« szám alatt a kiadó
továbbítja. 4888

Középkorú izraelita uri-
emberek részére jómódu
arriasszonyokat ajánlok. Ke-
reszhet jobb óráscsaládba.
Nősülni óhajtó urak és höl-
gyek megbízását kérem
»Doktorné«, Szubotica, Pa-
šičeva 3. I. 4912

Házasság céljából megis-
merkednék oly intelligens
hölgyvel, akivel boldog há-
zaséletet tudnék élni. Kaland-
ornők kíméljenek. Levelet
»Ruszanda« jellegre a ki-
adóba kérek. 4909

Férjhezmenne 23 éves, fi-
nom lelkű leány, özvegy
emberhez. Leveleket **»Gyer-
mekszerető«** jellegre a ki-
adóba kér. 4928

Középkorú, finomlelkű uri-
nő szerény hozománnyal,
megismerkedne házasság
céljából 50—55 év körüli
biztos egzisztenciájú uriem-
berrel. Csak teljes című leve-
lekre válaszolok. **»Kölcsön-
ös megértés«** jelige alatt
a kiadóba kérek. 4830

Házvezetőnőt keres komoly
középkorú, házasságában
csalódott, magános, fess
gazdálkodó mérnök. Oly 30
év körüli szolid, házias, so-
ványtermetű, széplelkű ur-
nővel levelezne diszkrétül,
ki kedves egyéniségével,
megbízhatóságával kelle-
mes uri otthont teremtené
s a gazdaságban tehermen-
tesíteni tudna. Csak komoly,
háztartásbeli, jellemes
hölgyek arcképes ajánla-
tai **»Minden elérhető«** jel-
legre a kiadóba kéretnek.
4846

FOGLALKOZÁS

Elsőrendű szalonszabónő
uriházakhoz ajánlkozik.
Otthonra is igen olcsón
vállal. Cim Subotica, Cara
Lazara ul. 52. 2395

Vállalok könyvlefejtést,
mérleg készítést, elhanyagolt
könyvek rendbehozás-
át. **»Könyvszakértői mun-
kákat«**, állandó örökönve-
lést, könyvviteli tanítást.
Borbély L. magán és bi-
rószáki könyvszakértő. No-
viszad, Postafiók 75.

Ügynökök jó mellékkereset-
re tehetnek szert. Szakma
mellékes. **»Triumph«** Beo-
grad, Javorska 3/a. Levele-
zés szerbül és magyarul.
4906

Fahivatalnok, 21 éves, az
állam nyelvét beszélő, kül-
ső, valamint a belső irodai
munkák végzésében teljesen
járatos, állást keres, vidékre
is elmegy. Cim a kiadóban
4939

Nagymunkás szabósegédet
azonnali belépéssel felve-
szek. Kiss József szabómes-
ter, Pačir. 4922

Kifutófiu kerestetik. Antun
Cittler, Bleszák telep 4. 4867

Szombattartással irodagya-
kornoki állást keres sze-
rény igényekkel izr. fiatal-
ember. Szives megköszönés-
eket a kiadóba kér. 4889

Fényképész, ki a szakmá-
ban teljes képzettséggel bir
üzletvezetői vagy retouch-
seri állást keres május 15-
re, esetleg későbbre. Cim:
Ludassy Mandits műter-
me, Sombor. 4799

Intelligentes deutsches
anständiges Fräulein spricht
auch serbisch und ungarisch,
sucht Stelle zu einem Kinde.
Adresse in der Verwaltung.
4782

Fényképészsegédet, csak jó
retusőrt, azonnali belépés-
re keresek. Wetzl, St. Be-
čej. 4926

Házvezetőnőt, iparos vise-
letű, 22—28 éves nőt kere-
sek gazdaságomba. Ajánla-
tokat **»Jó bánásmód«** jel-
legre a kiadóba kérek. 4930

Géplakatossegéd, szivógáz-
motor kezelésben is járatos,
azonnali belépésre állást
keres. Gözgépkészletnek v.
fűtésnek is elmenne. Pristai
Ferenc, St. Kanjiža, Ko-
sovska devojka ul. 6. 4865

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetű és címszó
kötésében számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felhívás nélküli jellegű hirdetés terjedelmű.
Kérve megkülönböztetésben választandó megjelölés.

„VERMOREL“

permetezőgép jótállással

400.— dinárért

Weiner vaskereskedésében kapható
Subotica, Rudic ucca

4735

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS
KOVÁCS és GELÁNYI
FÜSZER- ÉS CSEMEGE-ÜZLETÉBEN
JELAŠIČEVA UL. 2

2843

Ön állást keres? Tanuljon
ki sofförnek. Folytatólagos
előadás szerb, német, ma-
gyar nyelven. Belépés bár-
mikor. Eredményért garan-
tálunk. Sofföriskola (keres-
és ipari miniszteri eng.) No-
visad, Kralja Aleksandra 7.
az udvarban. 3389

Szabósegédet keresek nagy
munkára. Belépés azonnal.
Fizetés megegyezés szer-
int. Ilija Komadarić férfi-
szabó, Stara-Palanka. 4682

Szűcssegédet elsőrendű
munkások azonnal felvé-
tetnek Roth Manó és Fiai
Noviszad, Wagner-palota.
4689

Házvezetőnőnek elmenne
plébániára vagy magános
urhoz egy fiatal nő. Aján-
latok küldhetők Kovács
Mariska Staribečej, poste
restante. 4717

Borbély és fodrászsegédet
ujjonnan felállított vasúti
borbélyműhelyembe felve-
szek junius elsejére. Szerb-
magyar nyelvtudású, női
hajmunkákban járatos ajánl-
kozókat előnyben részesi-
tek. Ivanov Szlavko vasúti
trafikos, Senta (Bačka) 4750

Képviselek kerestetnek gép-
tulajdonosok felkeresésére,
kenőanyagok eladására.
Megfelelő kereseti lehetősé-
gek. Ajánlatokat **»Olaj-
gyár«** alatt a kiadó tovább-
bit. 4762

Bácskában fűszerszakmá-
ban jól bevezetett, komoly
utazót keresek. Subotica
piacra bevezetett helyi
ügynök felvételük. Ajánla-
tokat **»Fűszergyárkereskedő«**
jellegre a kiadóba külden-
dök. 4765

Délutáni foglalkozást keres
hivatalnok, perfekt szerb,
német, szlovén és magyar
levelező, német gyorsíró és
könyvelő. Ajánlatok **»Szor-
galmas«** jellegre a kiadóba
kéretnek. 4785

Házvezetőnőnek plébániára
vagy kisebb családhoz ajánl-
kozik önálló, tapasztalt
fiatal nő. Cim a kiadóban
4796

Gazdasági gépészkovácsot
keresek azonnali belépésre.
Ajánlatok Farkas Aladár
földbirtokos B-Topola, pos-
tafiók 28. címzendők. 4828

Gőzekegépész, nős, ki gőz-
ekekezelésben járatos gőz-
gépek és motorok kezelését
és szerelését szakszerűen
érti, azonnal felvételük
Csakis elsőrangú munkaerők
küldjék ajánlatukat Récsey
gazdaság, Sarča, (Banat)
címe. 4842

Vasúti pályafelügyelő, ide-
sebb, 40 éves praktisszal,
specialista vágányfektető,
szakmájában mindennemű
munkát vállal, akár rövi-
debb időre is. Cim: Bakó
Subotica, Segedinski vino-
gradi 183/3. 4836

Gyermektelen házaspár ház-
mesternek kerestetik.
Schlanger, Senta ut 11. 4902

Asztalossegéd, 19 éves,
azonnali belépésre alkalma-
zást keres. Szives megke-
reséseket Ozvald Ferenc,
Bajmok, Frankopanska ul.
10. 4898

Fényképészsegédet, segédnőt
becsületes jó munkaerőt ke-
resek azonnali belépésre.
Szabó fotograf, Aleksinac.
4895

Fräulein zu 5 und 7 jähri-
gen Knaben gesucht, wel-
ches auch im Haushalte
mithelfen würde. Offerte
mit Lebenslauf, Photographie
und Gehaltsansprüchen
zu richten an: Ing. Miksa
Basch, Novi Vrbas. 4872

Irodai gyakornokot, aki az
államnyelven kívül a ma-
gyar és német nyelvet is
bírja, keres elsőrangú biz-
tosító társaság novisadi
fiókgazgatóságára. Írásbeli
ajánlatok Schmolka hirtel-
tőirodába, Novisad, Jevrej-
ska ul. 7. küldendők. 4852

Tizenkilenc éves fiatalem-
ber, fűszer-, rőfös- és rö-
vidáru szakmában 2 évi
gyakorlattal, gyakornoki ál-
lást keres. Horváth Lajos,
Kotlina, Baranya. 4848

Eladó 1 gőzmotor 3 HP, 1
gázmotor 30 HP, 1 benzín-
motor 5 HP, 1 kéthengeres
benzínmotor 4 HP, 1 ten-
gely 20—25 HP. 6 darab
szijtarcsa 900X300 f 75—
95. Morvay Péter gép- és
műlakatos műhelye Novi-
sad, Kamenička 28. 4312

Eladó egy pár 40/17 colos
valódi malomkő. Baják Mi-
hály, St. Moravica 835.
4923

Tanya két kapa földdel,
kovácsműhellyel, teljes be-
rendezéssel eladó. Érdek-
lődni Milos Bogić, Beograd-
ski put 89. 4988

Beltéren jövedelmező kisebb
családi ház eladó. Cim a
kiadóban. 4937

Jókarban lévő íróasztalt,
irodaállványt vagy iratszekt-
rényt megvételre keresek.
Strass mérnök, Pašičeva 2.
4936

Örökáron eladó, potom 150
ezer dinárért, nagyváros
mellett, **»Ürdő«**, téglából épült
lakás, szeparék, vendéglő,
táncsterem, hízaláda, istálló,
148 kabinnal, 100 asztallal,
200 székekkel, mindenre ab-
roszok, evőeszközök, tányé-
rok, poharak, üvegek stb.
azonnali átvehető. Vén Já-
nos, Subotica, Paje Kujund-
žica 38. 4935

Ház, Subotica legélénkebb
központján, üzletekkel, la-
kásokkal eladó. Rögtön el-
foglalható. Bővebbet dr.
Blumnál. Nagy pince kiadó
4897

Eladó 90 hold fekete szla-
vóniai szántó, község mel-
lett, a községben főtéren
három házzal, a középső
ház vendéglő és bolttal, ve-
tővel, élő és holt felszere-
léssel, holdja 6500 dinár.
Vén János, Subotica, Paje
Kujundžica 38. 4936

Családi házak, palicsi tel-
kek eladók. Lakások, üzle-
tek, villák kiadók. Háló,
ebédlő, szalón, rövid zong-
ora, kredenc, szőnyeg és
Wertheim-kassza, kihúzó
íróasztal, székek, sezlón
eladók. Lang agentura,
Pašičeva 3. I. 4948

Eladó ház, azonnal átvehető
3 szoba, konyha, kamra és
mellékhelyiségek, házmes-
teri lakás, nagy udvar. II.
Masarikova ul. 31. 4900

Eladó teljesen új rőfös és
rövidáru berendezés, 15 m.
hosszu, 2,75 magas pultok-
kal és székekkel, minden
elfogadható áron. Balog és
Molnar, Senta. 4893

Jól bevezetett borbélyüzlet,
forgalmas helyen azonnal
eladó. Érdeklődni Subotica,
Masarikova ul. 21. 4882

Eladó 6-os, magányos, erős
gyűrűs MÁV. cséplő. Ügy-
nőköket díjazok. Kozma
Kálmán, Cantavir. 4869

Eladó egy Hoffer elevátor.
Körtvélyesi József Staribe-
čej, Nikola Tesla ul. 19.
4842

Mozaiklap csiszológépet
(Schurscheibe) jókarban le-
vőt keresek. Produzeće
»Jugo« Beograd, Prote Ma-
tijeje 1. 4849

Eladó ház forgalmas utvo-
nalon, jóforgalmu pékség-
gel. Cim: Oslobođenja ul.
76. 4773

Macesz kapható Mavro Kle-
in, Zrinjski trg 4. Zsidótem-
plom mellett. 4887

Wanderer motorkerékpár
vojvodinai képviselete Tury
János, Sombor, akinél egy
1½ HP használt, teljesen
üzemképes kerékpár olcsón
kapható. 4822

14 HP szivógázmotornak
leszerelt vaskocsija olcsón
eladó. Varga Flórián gyap-
jufonó, kötő és szövőde Su-
botica, Trumbićeva ul. 3.
4771

Vennék sós, vagy ahhoz
hasonló szákokat 20.000
darabot. Bővebbet Subotica
telefon 202. 4784

8 HP acélöntvényes, fogas-
kereskes magánjáró, 6 lég-
körös, jó állapotban jutá-
nyos áron Guba József utó-
dánál B-Topola. 4788

Tanaton gyümölcsfák és
szőlőpermetezésére, legjobb
minőségű, legolcsóbban Drag-
Lj. Jovanović trafikjában
kapható, Subotica, Cara Du-
šana ul. 8. 4789

Vendéglő, Perlezen, 50 éves
üzlet, előnyös feltételek
mellett eladó. Azonnal át-
vehető. Mita Banduly tulaj-
donos. 4795

Magánjáró 35-ös szivógáz-
cséplőgarnitúra olcsón el-
adó. Ujvári, Temerin. 4804

Austro-Daimler 6 személyes
autó, kitűnő állapotban el-
adó. Fejős Péter, Nova Ka-
njiža. 4809

Jóforgalmu vendéglő teljes
berendezéssel, házzal együtt
eladó. Cim: Bozsóki M. No-
vibečej. 4810

Bankzálogcédulát vészeki
magas áron. Nemzetközi
Iroda, Aleksandrova ul. 9.
Subotica. 4816

Megvételre keresünk 1 pár
42 colos használt, de jó ál-
latban levő tót malom-
követ. Ajánlatokat kérjük
»Union« paprikamalom Hor-
goz címre. 4851

Könyvtár, amely ezer ma-
gyar műből áll, egyben el-
adó. Subotica, Zrinjski trg
9. trafik. 4833

Eladó alig használt magá-
nyos 6 HP MÁV. cséplő-
szekrény, Rózsa Ferenc St.
Kanjiža. 4855

Érdekes Újság, négy év-
lyam, 11 kötetben eladó
Kalinović, Vršac, Osthei-
merova 68. 4850

Kis stráfkocsi, féderes, egy
lóra eladó. Körösi Géza,
Rudičeva ul. 4. 4859

Használt autók
legnagyobb választékban
különböző márkák, 2, 3, 4
és 6 ülésesek, teherkocsik
és motorbiciklik, ismert
márkák, hihetetlen olcsón
kaphatók. O. Žužek, Ljub-
ljana, Tavčarjeva 11.
4913

Uj Adler autók

6 üléses Studebaker, 6 hen-
geres, 5 üléses, Opel 4 üléses
elegáns turakocsik különö-
sen a rossz utakra kiváló-
an alkalmasak, továbbá
Amilcar sportkocsi, mé-
lyen a gyári áron alul, rak-
tárról eladó. O. Žužek,
Ljubljana, Tavčarjeva 11.
4914

Gőzcsepítő észletek

komplett cséplőgarnitúra és
5-ös lokomobil, kevésbé
használt, legjobb állapot-
ban, egy magános 12 HP.
angol gyártmányu lokomob-
il, 1 Balkan II. Hoffherr-
Schrantz szalmatépő gép,
hihetetlen olcsón, egyen-
ként vagy együtt is el-
adók. O. Žužek, Ljubljana,
Tavčarjeva 11. 4915

Keressék 10—12 láncc föl-
det megvételre szombori
vasutól balra Ludasig.
Közös háztartásba lépnek
egy ötven év körüli nővel
50.000 dinár kisegítése mel-
lett, akire szép házamat
azonnal ráiratnam örökös-
en. Bővebbet **»Amerika«**
közvetítőiroda Szubotica, a
főposta mellett. Telefon:
462. sz. 4941

Eladó Fordson traktor két-
vasu Olivér ekével és csép-
lőszekrény 54 colos, szüksé-
ges szijazattal, azonfelül
egy 12 üléses Ford-autó-
busz. Aleksandar Velimiro-
vić St. Bečej. 4931

Eladó a Szegedi uton mo-
dern ház, 5 szoba, parket-
tás, fürdőszoba, fél hold
kerttel. Cim a kiadóban.
4929

Elevátort, lehetőleg gyárit,
bármily állapotban keres.
Árajánlatot kér: Erdei Sán-
dor gépész, Staramoravica.
4907

Reklám és egyéb nyomtat-
ványokat, listát, **»szájkgye-
ket«** legjobb kartonon, bár-
mily színben gyorsan szál-
lít Berkovics Márk villa-
mosüzemü nyomdavállalata
Kula, Bačka. Uj betűanyag.
Alapítva 1879. 4911

Eladó egy 5 HP 220 Voltos
villanymotor 60 méter ká-
belvezetékekkel, kocsira sze-
relve, egy darálóval, órán-
kénti 2½ métermázsa tel-
jesítménnyel. A kocsi mo-
torral favágásra és tengeri
morzsolásra is használható
Érdeklődők forduljanak Iso
Glaser, Bajmok. 4901

VÉTEL-ELADÁS

135

dinár egy vagon, 10 tonna
dunai homok vagonba rak-
va ab Bogojevó, Dunapart
állomás. Adám Józsefnél
Bogojevón. 3877

Vendéglő eladás, Sentán,
gornjibregi vasúti megálló-
nál jömenetű vendéglőm
más vállalat miatt sürgő-
sen eladó. Dukai Lukács.
3889

KORZO MOZI
 16-18. Hétfő-szerda
 U.a magyar-film
 A freudeni és alagi ügöt napok filmen
FAVORIT
 Szőke Szakáll ismert budapesti humorista szeniális sportvígjátéka
 Daisy Liane Haid
 Robert Alfons Freiland
 Hermelina Sa mi Si. Arno
 Sarkány Alex. Auraky
 Pathé Journal és burleszk

LIFKA MOZI
 16-17. Hétfő, kedd csak 2 napig
 LON CHANEY az ábrázoló művészet nagymesterének szeniális filmje
SINGAPOR RÉME
 egzotikus filmjék 6 felv.
 Strandtündér
 briliáns vígjáték
 Főszereplő BEBE DANIELS
 Szerdán és csütörtökön
 Beethoven film és szimfonikus hangv. remény rendezés helyvéreklai

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almasz kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés 10 dinár. Csak felbontás nélküli leveleket továbbítunk. Kérdésekhez válaszolunk mellékléssel.

ÁLDÁS A JO SZEMÜVEG
 Legnagyobb választékba legújtanosabban velt orvosi rendelésre
TENNER OPTIKUS
 ismert ifjú szaküzletében
 ZEISS SUBOTICA — KORZÓ, 11. sz.

Dunai homokot, Bogojevo főállomáson berakva, legújtanosabban áron szállít: Ginder és Balogh Bogojevo 433. sz. 4266

Hausser nővérek női divattermében. Kupp-szalón (Szeged) éveken át volt szabója olcsó áron vállalja kosztümök és köpenyek készítését a legújabb szabás szerint. Ugyanitt leszállított áron izléses francia ruhákat készítünk. Karadzičeva (Bárány-köz) 9. sz. 4784

Ezüstkoronásokat, dukátot briliánst, aranyat, ezüstöt, tört aranyat legmagasabb áron veszek. Josip Kaltnecker, ékszerész Osijek I Zupanijska 22. 4270

Eladó szép új ház 204 □-öl területtel, Ferrum-gyár környékén. Bővebbet Amerikac közvetítő iroda. Telefon 462.

Kedves alkalom! Épület- és tüzfűtőüzlet, bácskai nagyváros legszebb helyén, csatládai okból átadó. Bővebbet Fűtőüzlet jelige alatt a kiadóban. 4316

501-es Fiat
 egy évig használt, kifogástalan állapotban olcsón, egy használt Ford pedig 8.500 dinárért eladó. Krasznity és Havranek cégnél Srp. Itebejen. 4763

Eredeti japán gomba kapható — postai szétküldés: Blum gyógyszerár, Subotica.

Mindenkinek tudni kell, hogy Suboticán legolcsóbban a gyümölcs piacra, Földes Samu ruhaárházában vásárolhat. Férfi divatöltöny már 525 dinártól, kagarn és koverkó öltöny 750 dinártól, Fiuöltöny 426 dinártól, gyermekruha 225 dinárért, férfi szövetraglán 625 dinártól, koverkóból 800 dinárért, elegáns színes bőrkabát 750 dinártól, gummiköpeny 235 dinártól, szövet gummiköpeny vagy koverkó 425 dinár, női divatöltöny már 475 dinártól, koverkóból 725 dinárért férfi esőköpeny, erős, kifordítható, két oldalon viselhető, 450 dinártól, munkásöltönyök és köpenyek 150 dinártól. Saját érdekében ügyeljen a címre. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom.

Falicson, centrum közelébe parkirozott uri villa eladó 8 szobás lakás- és szép lugassal, 2456 négyszögöl. Ugyanőköt díjazok. Bővebbet Faragó Béla, halpiaq Subotica. 4569

Eladó jömenetelű éjjeli űzlet, berendezéssel, esetleg házzal együtt. Jól jövedelmez. Ára 70.000 dinár. Cím: Gyorgyevics Márkó Zemun, postafiók 8. 4683

Fiat, 6 HP. MÁV. lános magánjáró CC MÁV. cséplővel eladó. Biliczki Károlynál Senta. 4635

Eladó fű vagy herekaszálló Cormick-gyártmány. Szabó András gépész, Padej. 4684

Szerb szilvórium 25-32 fokos kapható nagyban és kicsinyben franko Kragujevac (Szerbia), 20 para fokonként. Csak május 20-ig ezen az áron. Dragutin Mikics Kragujevac, Hotel Jadran. 4702

Ral, korcsma, trafik-engedélyét, iparjogát, utlevélet vagy bármilyen igazolványát a hatóságoknál a legrovidebb idő alatt megszerzem, vizumozás 24 órán belül.

Eladó szabadkézből gazdálkodónak alkalmas ház. III. Negotinska ul. 7. 4708

Kiadó szép 2 szoba, előszoba, konyha, speiz azonnal átvehető.

Megvételre keresek 6 HP magányos cséplőt. Turnec Péter Bajsa. 4710

Butorozott szép szoba, kertben, a villanyteleppel szemben kiadó. Bővebbet Pietsch fényképésznel. 4933

Jóhangu páncélszerkezetű zongora eladó. Erdélyi Árpád, Skotus Viator 37. 4719

Gyermektelen házaspár keres egy szoba-konyhás lakást speizal a beltérhez közel, lehetőleg udvarit. Cím a kiadóban.

Olcso dobozok, férfi cipő doboz 1.50 dinár, női cipő doboz 1.30 dinár, 50-es lemezéből. Kalaptartó doboz 3 dinár. Minden másfajta dobozt mélyen leszállított áron készit Fischer Ernő dobozgyára Subotica, Karadzičeva ul. 26. Telefon 341. 4429

Műfogakat, fogplombákat részletfizetésre készitek, vidékieknek is. Rendelőmben női alkalmazottat felveszek Dr. Blum, Subotica, a gimnáziummal szemben. Nagy pince kiadó. 4896

Paplan részletfizetésre rvári áron heti vagy havi fizetésre. Raktáron klett és vatta minden mennyiségben. paplanok minden színben és minőségben 140.— dinártól feltebb. paplan-varrás 55.— dinár. Bullovčić Béláné Német Margit paplanos Subotica. Pašičeva 8. — Edényiac. Gözfűrdő szerén. 9349

Kiadó augusztusra irodának vagy varrodának 2 szoba. Aleksandrova ul. 11. 4919

Gummi és combine fűzök, fehér és színes, a legjobb kivitelben Gutai Ferencnél, VIII., Ostojičeva ul. 29

Fűszerüzletnek alkalmas helyiséget lakással keresek. Cimeket kérek a kiadóba. 4944

Van szerencsem a n. érdemű közönség tudomására adni, hogy művészeti új fotószalonomat a Kralja Aleksandra ul. 13. sz. a. megnyitottam. A n. érdemű közönség pártfogását kérve, kiváló tisztelettel M. Futešević. 4999

VÁROSI MOZI

Csütörtök—péntek—szombat—vasárnap:
Jól nevelt kisasszonyok
 Nagyvilági dráma, a főszerepekben
 Magde Bellany
Arizona ekspress
 Kalanderfilm, a főszerepekben
 David Buttler és Eveline Brent

Hétfő 15, Kedd 17, Szerda 18
A Schell brigád hősei
 dráma Napoleon korából, a főszerepekben:
 Hollay Camilla, Werner Pittschau és Imogan Robertson.
Helyettes vőlegény
 vígjáték
 Huszár Puffy és a nagynénje
 burlesk

Balog Lina cég festményelt és nemesraktár tulsufolttság miatt leszállított áron kedvező fizetési feltételek mellett is beszerezhető. Készpénzfizetésnél 5% engedményt adunk

A nagy divat a
PANAMA, MANILLA és LÓSZŐRKALAPOK
 Különlegességdolgok
 Pogány kalapszalokban kaphatók
 Trg Fra Ješ: 15.
 Flórián szoborral szemben I. emelet.

Nem 500 hanem a nagy kereslet folytán 1000 darab óra
 kerül kiosztásra azok között, kik az
J D O L K R E M
 betűt hozzánk beküldik.
Prva Jugoslovenska Kemična Fabrika D. D.
 Novisad

Jobbforgalma péküzletem nagy vevőkörrel kiadó, vagy eladó és rögtön átvehető. Senta (Bácska) Vojvoda Ugljaša ul. 26. 4892

Raktárhelyiséget keresek, mely tiszta, száraz, világos és nincsen messze. Ajánlatot Nem drága jeligére a kiadóba. 4896

Reuma, csuz, köszvény biztos gyógyszer: reumaszesz Készitő: Dékics Sándorné gyógyszerész özvegye, Subotica, Madžarska ul. 12. 4878

KÜLÖNFÉLE

Ne mulassza el az alkalmat Női készitások finom borból 30 dinártól. Női harisnyok nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 dinár. Gyermekecipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovic János (vált kis bazar) Rudičeva 3.

Vrnjačka-Banján napi 120 dinár teljes penzió a Vila Dárában. Pontos kiszolgálás, elsőrendű bácskai konyha. Szerb-német-magyar kiszolgáló személyzet

Uj kosmetikai szalon nyílt meg (Strosmajerova ul. 8. I. em. huspiac), ahol Papné már eddig bebizonyított biztos eredménnyel végez szépségápolást. Kapható a valódi elismert folyó évi február 1-ig a Pompadour szalonban készített **kenőcsöm**. Szepítő, májfolt, szemölcs és hajszálak eltávolítása. 2386

Géptulajdonosok, gépészek! Szabadalmazott högyűjtő-megjunius hó hatodikán **gőnkösd** másnapján Üzembe helyezve bemutatom udvaromon az érdeklődőknek délelőtt 10-től délután 4-ig. Olcsó üzemet biztosít kevés költséggel. Csonka Ferenc gépész, Senta (Bácska) 4572

Braziliába, Sao Paulo államba, akik ingyen szándékoznak kivándorolni, kérjenek ingyenes felvilágosítást: Lloyd Sabaudo gőzhajzási társaság, Genova alképviselőjétől: „Comerce” Sombor Kralja Petra ul. 30. 3555

Kérés a jószívű emberekhez. Ki volna hajlandó örökbe fogadni jobb családból való három kis árvalányból. Koruk 2, 4 és 6 év. Egészségesek, beszélnek az állam nyelvén és magyarul. Bővebbet a kiadóhivatásban. 4694

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyérpiac) Telep: Falicson-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss elővágott virágjait, rózsaszekfű, ibolya, valamint eserepes virágokat, ciklamen erika, camilia, cirenaria, délszaki növényeket, pálmák díszfenyők. Készit eljegyzési valamint menyasszonyi esokrokat, színházi díszkoszarokat, halotti koszorukat, rendkívül olcsó áron.

Az egyedüli biztos hatású és ártalmatlan szer szepítő, májfolt pattanás és mindenféle arctisztítálatáság ellen az egész Jugoszláviában elismert Pompadour-Crém. Kapható Pompadour Kosmetika, Subotica. Városház épület. — Postal szétküldés az egész országba utánvétellel. Az egész kurához 1 téglél elégéses. 4999

Apollo Novisad
 Május 13-14-15
Párjai a pusztán
 Egy pártai asszony élete Argentínában. Drama 7 felvonásban
 Írta: Vlasco Basco Iano
 Rendezte: Prod. Nigle (a „Bazar” rendezője)
 Főszereplők:
 GRETE GARDO (a Bácska-ucc 15. sz. sz. sz. sz.) és ANTONIO MORENO

Ujencokli Szakavatott egynek pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű különösen sorozási szolgálati idő meghatározására és jeges esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda. Subotica Aleksandrova 9. 4244

Elcsesélném Budapest 16-szomszédságában, Dunaharaszti nyaralón levő 135 négyszögöl telkemet hasonló értékű telekért vagy szőlőért Subotica területén. Bővebbet Domonkos Bertalan VIII., Steszna ul. 4. vagy Budapest, Aréna-ut 38. III. em. 3. ajtó. 4787

Plissé, ruhahimzés

Ho Händernénál
 PÁRHU ZAMOS ÚT
 CIGLER HÁZ 4127

Különbejárati uccal butorozott szoba kiadó. Petrogradska ul. 5. 4910

Különbejárati csinosan butorozott szoba Rudics utcában kiadó. Cím a kiadóban. 4905

Közvetitünk a legrovidebb idő alatt az engedélyek minden fajtaját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés stbl.) Nemzetközi iroda Subotica, Aleksandrova 9. 4248

Legjobb somori juhturót szállit
 minden mennyiségben
M. CIRILOV
 SOMBOR 11676

Csinosan butorozott szoba a beltéren egy személyre azonnal kiadó. Cara Lazara ul. 8. 4888

Város közepén egy szobakonyhás lakás és tágas raktárhelyiség kiadó. Vas, Sudarevičeva 12. 4841

Üzlethelyiség kiadó a Vilsonova ul. 7. szám alatt. Érdeklődni lehet ugyanott. Weitzenfeld és Tsa cégnél. 4863

Rimske Toplice (Szlovénia) rádióaktív termalfűrdő, kiváló hatású reuma, csuz, női bajok és idegbetegségek ellen. Panzió az előszobában 60. a főszobában 80 dinár. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság. 3865

Üjgázzon a szemére!
 Csak szétküldés nélkül vásárolható
 A valódi „ZEISS” szemüvegek gyári lesválata
A. MAYERHOFF
 Vel. Bečkerek
 Aleksandrova ulica 10.
 Subotica Aleksandrova ul. 8. 4922

Gárdonyiról

Csak azért mentem a nyáron Egerbe, hogy meglátogassam Gárdonyi Géza sírját Parádról, a tündérszép világából, — amelyet olyan oktanul elfecsérelt az a szerencsétlen Károlyi Mihály, — társasautó vitt a bükkönyön keresztül a híres városba. Mintha játékos kedvében lett volna a természet, olyan csodálatos szépre formálta ezt a vidéket. Valóság-gal hintáztunk a szerpentinutakon, hol toronymagasságból lehetett látni miniatűrre zsugorodott részeket, hol egy őzike bukkant ki a fák közül. Aztán apró falvakat hagytunk el, pendelyes gyerekek a házak előtt, zöldelő hegyoldal igéri a bikavért.

Gárdonyi sírja a vártetón van, itt is épp olyan magányos, mint amilyen egyedülálló volt az élete.

Csak a teste!

Ezt hirdeti a keresztfáján az egyszerű tábla.

Lelkes nők voltak a társaságban, fiatal gyerekek, missziós nővérek, egy furcsafejű pap. A lányok körülállották a sírt és imádkoztak, az egyik torokbaszaladó hangon azt mondta:

— Köszönjük szépen azt a sok gyönyörűséget, amit az írásaival adott.

— Érdekes, alig olvastam valamit Gárdonyitól — szólalt meg a pap.

— Hogy lehet az, főtisztelendő ur, támadt rá a kis sereg.

— Hát belekezdtem én néhányszor, de mindig abbahagytam, olyan egyszerű volt.

Nem állhattam meg szó nélkül.

— Az Isten áldja meg, hiszen épp az egyszerűséget vitte Gárdonyi a művészet legmagasabb fokára!

— Mindegy, mégse szeretem.

— Akkor kvíttek az urak, folytattam, Gárdonyi se rajongott a papokért.

Azt éreztem, tartozom ezzel az elégtétellel a szellemnek. De megfizetnem később is. Holdvilágos késő éjjel mentünk haza Parádra, a reflektor fényétől megzavarodik egy nyuszi, kivág a bükkösből és keresztülzalad az autó előtt.

— Nem lesz szerencsénk! — sopánkodott a tisztelendő ur, nyul ment át előttünk.

— Lássá, feleltem neki, milyen igazságtalan az ember. Csak a maga szempontjaival törődik, másra nem gondol. Háta az ha szegény nyul is azt mondja magában, hogy nem lesz szerencséje, mert pappal találkozott!

A lányok kuncogtak, több szó aztán nem is esett, se Gárdonyiról, se a nyulról.

... Irnak, hát irnak sok mindent a halhatatlan Göréről, zárkózott lelkét mégis csak egyetlen ember ismerte: Csóór Gáspár. Őket még a gyerekkor kötötte össze, aztán később az újságráskodás szegény-kenyere Szegeden. Csóór a maga korának legnagyobb bohémje, nagy családdal ellátva, nagy nélkülözések között. Annyi adóssága volt, hogy szinte nála lakott a végrehajtó, nem győzte elhalasztatni az egymásután következő végrehajtásokat, ami azt jelenti, hogy a töke egyre nő, a törlesztések csak a községekre mennek. Akkor kitálta a módját, hogyan biztosítsa a megélhetését. Törvényesen elvált a feleségtől s azzal foglaltatta le ellátás címén a fizetését. Ez a tétel megelőz igényben minden mást. Azért együtt laktak tovább is, épp úgy szerették egymást, mint az előtt, mindössze az élet brutalitását kerülték meg egy kis formassággal.

Ez a Csóór Gáspár régen szakított az írodalommal, valami kis magánhivatal menedékhelyén él most, de Gárdonyi lelkéről, egyéniségéről, ő írja a legértékesebb dolgokat. Azért talán még ő sem tudja egészen feltárni azt a sok rejtett érzést, gondolatot, ami ebben a kivételes emberben lakott.

Szegedre, hogy elkerült onnan, nem igen régen látogatott el Gárdonyi. Mikor megírta a »Bor«-t, örömjongás fogadta, hiszen annyira el volt taposva a népszínmű útja, hogy üdítőleg hatott ez a tiszta magyar történet. Igazolta egyúttal azt is, hogy a tépnek nem igen vannak nagy, bonyodalmas regényei. Inkább egyszerű kis novellák azok, mindennapi igazságukban talán szürkék is, azonban aki ért hozzájuk, ki tudja válogatni kabalából is az aranyzemecskéket.

tatta a Nemzeti Színház premierje után Szegeden az új darabot. Tóvölgyi Margit, Keszler Ede, Ferenczy Károly játszották a főszerepeket, Gárdonyi Géza szerint is jobb volt az előadás, mint a Nemzetié. Odafönn, akármilyen elsőrendű szereposztásban ment, nem tudták a nyelvezetet s az »ő« betű ravaszságaihoz szokott szegedi fül vitáival hallgatta még Ujházi Edét is.

A szegedi premier után az újságírók sürgönyöztek Gárdonyinak:

— Óriási siker, gyere, nézd meg a darabodat.

Gárdonyi azt válaszolta:

— Jövök!

A legközelebbi vonattal megérkezett és két hétig Szegeden maradt. Volt, persze, hegyen-völgyön lakodalom, állandóan terített asztal, barátkozás.

Azt mondja azonban egyszer évődés közben Tömörkény.

— Mégis csak vakmerő ember vagy te, Göre, hogy ilyesmibe bele mertél fogni.

— Bele mertem, dűnyögte Gárdonyi.

— Mert hogy mit értesz te asszony! dolgokhoz? — Volt is neked feleséged!

Gárdonyi épp a pipája füstjét nézegette nagy gyönyörűséggel, meg se mozgult, úgy mondta nagyon csöndesen.

— Hát már hogyné lett volna! Volt, ő. m. a. f.

Nemsokára Fiumében találkoztunk, ahol szintén elég jeles kompánia került egybe. Ott volt éppen Petelei István. Erdély fáradt, beteg nagy írója is, a társaságot Garády (Gauss) Viktor, ez a sokoldalú tudós-író toborozta össze s hozzánk tartozott Alberti Kerfer, a külföldi utra induló nagy tenorista.

Vig poharazással telt az idő, Gárdonyi sűrűket hallgatott, csak a poharát üritette mindig fenéig. A tenorista biztos volt, csak szopogatta az italt, de amikor Gárdonyi vizespoharat kért, odahajolt hozzá.

— Nicht wahr, Herr Gárdonyi, Sie haben geschrieben Bor?

— Én.

— Sie versteh'en auch sehr gut!

Bob.

Nőismeret?

Irta: Baedeker

A legkevésbé csálhatatlan emberismerők közhiedelem szerint: az orvosok és az írók. (Persze nem a Bovary-fajta községi és körorvosok, és nem az Ohnet- meg a Courth-Mahler-féle regénykészítők, hanem a céhük kitűnőségei.) A doktorok, mert betegekkel van dolguk, akik könnyen árulják el előttük a gyöngéiket — az erkölcsieket is. — s az írók, mert mélyebb nézésük s átlátanak azon a vékony álarcon, amely a köztünk legészintébbnek az ábrázatát is maszkírozza. Orvos és író így szerencsésen működhetik együtt, harmóniában egészítheti ki egymást s egymely emberrejtély kiderítése körül hasznos szolgálatokat tehet azoknak, akiknek érdekük, hogy e rejtélyek ne maradjanak azok. Előttük, ha mindakettő pszichológus — s ha nem az, akkor nem jó orvos és egyáltalában nem író — nyitott könyv az ember. Az amatőr-detektívek is leginkább ezeknek a sorából kerülődnak. Természetesen nem a nyomokat szimatoló Sherlock Holmes-ok hanem a lelki motívumokat kutató Roulette-ble-ok.

Az a vizsgálóbíró, aki bonyolult bűncselekedetekben segítségül hívna maga mellé egy doktort meg egy író, okos dolgot cselekedne s valószínűleg gyorsabban bogozná ki a rejtélyt s előbb fejezhetné be a vizsgálatot, mintha csupán a maga bölcsességére van utalva. Ha végtekinünk azokon a pitavali érdekességű és jelentőségű bűnpörökön, amelyeket szorgalmas és lekismeretes, de sokszor elfogult vizsgálóbírók előmunkálatai alapján tárgyalt le és helytelen verdiktet, néha éppn »Juztizmord«-dal fejezt be egy szintén becsületes és jóhiszemű bírakból álló törvényszék, akkor szinte kedvet kapunk követelni, hogy ott, ahol életről és halálról van szó, ne csak jogászok, de orvosok és írók is hozzájárulhassanak a döntéshez.

Nem véletlen tünet, hanem törvényszerűség, hogy a legfeltűnőbb kriminális ügyekben, ahol valami nem volt rendjén, írók voltak azok a közbecsörrentők, akik jóvátenni íparkodtak, amit a nélkülük hirtelenkedő igazságszolgáltatás elrontott: a Calas és Sirven esetében Voltaire, a Dreyfus-éban Zola. Az eszlári zsidókat, akiknek a pöréből is kicslhlja hogy kegyetlen ítélet és szomorú bírói tévedés nem lett, ezeket a szegény ördögöket is nem Eötvös Károly a prókátor, huzta ki a slamasztikából, hanem Eötvös Károly, az író, akit nemcsak az ügyvédi honorárium csábított a sakterek védelmére, de az írói érdeklődés is. Az emberismeret, ez írói erény, itt több mint a törvényismeret, ez a jogászi előny.

Nők dolgában is eképpen áll a dolog. Legalaposabban ismeri őket az orvosok, rendesen jobban mint a férfiak és mindig jobban mint a szeretőjük. Ezen a pályán csak az író versenyezhet vele. — Az író, aki tájképet is azért rajzol, hogy lehetőleg szép pózban és előnyösen helyezze el benne a hősnőt, a aki mesét

verset, novellát, regényt a nőről ír az olvasónőnek. Tudják ezt e szeretetreméltó teremtések, és rokonszenvel méltányolják. Levelekkel ostromolják azokat az írókat, akik foglalkoznak velük s véleményét, tanácsot, arcképet, dedikációs könyvet, emléksorokat, autogrammot, szerelmet, szóval mindent, ami érdekes és értéktelen, kérnek tőlük. Némi-lyiknek a lakására is belebennnek s azzal a bizalommal konzultálják, amelylyel a gynekológushoz szoktak fordulni s azzal a különbséggel, hogy nem fizetnek — ha csak a szerelmükkel nem — néki.

Ami pedig a doktorokat illeti, azok, a kik divatban vannak, legalább is annyi egészséges nővizitot kénytelenek fogadni, mint beteget. Éppen az huzza, csábítja hozzájuk az egészséges és beteg nőket, hogy nőismerőknek a híreben állnak. A lepkének s a fénybogárnak az eszébe ez, — addig röpdési a fényt követik, amíg a tűzbe beleszedül. Azzal az ürüggyel fordul a doktorhoz, hogy kíváncsi a véleményére, de azzal a taszító érzéssel, mely a doktorra kíváncsi. Ilyen esetekben az orvos, ha az egészséges beteg csinos és tetszik neki, szívesen kezeli valamely képzelti betegség címén, míg ha nem nyeri meg a tetszését, akkor azzal főzi le, hogy egészséges mint a makk, ami pedig olyik nőre ugyan hat, mint a legnagyobb becsületsértés.

Orvossal és íróval szemben azért olyan kevésbé elfogultalan a nő (egészen más-képpen fordul hozzájuk mint egyéb férfiakhoz), mert fél tőlük. Gondolja hogy ismerik a testi organizmusát s a lelki sztruktúráját, szégyenli hát előttük a hibáit, amelyeket azok valószínűleg világosan látnak s innen a törekvés, még inkább színészkedni előttük mint mások előtt. Persze ez az íparkodás kudarcot vall náluk, mert ez a két ur alaposan ismeri benne a nemet, amelyhez tartozik, s őt is mint annak képviselőjét. Senkitől se fél annyira mint tőlük s így természetesen, hogy hozzájuk vonzódik s feléjük törtet a legjobban. Könnyebben vetkezik le előttük, mint bárkimás előtt, mert hiszen ezek — gondolja — úgy is pörén látják. S ha nem teszi, a patriarkális öreg doktor s az impertinens fiatal író hasonló kedélyességgel mosolyogja és tromfolja le: *nosco te, mi aselle*. Ez ugyan kissé brutális kifejezés, mert hi fordításban azt jelenti: ismerlek, szamaracsám. Am, ha brutális is, az okos nő nem haragszik meg érte. Tudja, hogy ő bizony a tudós doktor bácsijával s a kedvenc írójával szemben: szamaracska. Ez az okos kis számár persze azt ambicionálja, hogy imponáljon e két urnak s mert ez sehogyse megy, ők imponának neki.

Hát még, ha az orvos egyszersmind író vagy az író mellesleg doktor! Akkor lesz csak hatodik nagyhatalom a ilyen félmjelzett veszedelmes nőszakértő! Az ily kivételes egyéniség előtt aztán valóban meztelenül áll az ember és nem lehetek róla, a nő is, ...

De a nő, akiről azt állította valaki, hogy nem látott még két egymáshoz hasonlót, de két egymástól különbözőt se, olyannyira komplikált ember, hogy néha még az ilyen kivételes tehetségű »szakértő« se tud eligazodni rajta. Olykor neki is rejtély marad egy-egy asszony, akivel a sors összehozza.

*
Volt egy ismerősöm, aki universae medicinae doktor lett, praktizálni is kezdett, de aztán — mert a nem közönséges novellairól tehetsége már néhány diadalt szerzett neki — áttért az írói pályára. Ez volt a legkiválóbb emberismerő s különösen a legtökéletesebb nőértő, akivel valaha találkoztam. Az írásában Balzac-ra emlékeztető csálhatatlansággal festette és goncourt-szerű analízissel boncolta a modern nőket, akiknek a társaságában is fenomenális sikereket aratott. Flataf leányok és fiatal asszonyok pirultak a tekintetétől, amely a lelkük mélyéig hatolt. Érdekes volt mindannyinak. Körülrajzolták s a módszerére kíváncsiskodtak. A legszűlesebb leányka éppén úgy, mint a legkacérabb asszony megkérdezte tőle, hogy mit tart róla, amely kérdés tudvalevően valamely förtébeli tranzakciónak a sokatigérő kezdete.

Leveleket is garmadával kapott. Minden novellájának a megjelenése után tucat számra jöttek az interpellációk, tudakozódások, polémiák, ellentmondások, magasztalások, sóhajtozások és szerelmi ajánlkozások. Ezekből az írásokból újabb novellákat konstruált s amint egyik-másik anoním levélírója később — levétvén az inkognitóját — bevallotta, sőt olyan-nak tudta festeni a jeles szerző, amilyen-nek maga tartotta magát s aminőnek a környezete ismerte. Egyik fővárosi újság óriási havi tiszteletdíjjal kínálta meg, ha hetenkint a szerkesztő postájában válaszol a hozzá és a laphoz érkező női levelekre s azokra, amelyeket férfiolvasók intéznek a nők problémája ügyében a szerkesztőséghez. Az ajánlatot elfogadta s az eredmény szenzációs lett. A lapnak három hónap alatt megduplázódtak az előfizetői, — olyan rekord, amelyet Lloyd George-nak, Clémenceau-nak vagy Rákosi Jenőnek a munkatársi viszonya se idézett elő azoknál az újságoknál, amelyek e kitűnőségeket szerződtethették.

Ilyen sikerrel voltak a kitűnő férfunak, akit az egész országban a legcsálhatatlannabb ember- és nőismerőnek tartottak. Pályaválasztók, házaesulók, üzletbetársulók is gyakran keresték föl a tanácskérésükkel, s ott, ahol a konzultált grafológus nem tudott jó tanácsot adni, ott is bevált a jeles író és doktor megfelelőbb-hetetlen bölcs ítélete.

Annál nagyobb csodálatot keltett, hogy ezt az embert, akit ezeken meg ezeken dicsőítették az élelátásért, akibe száz meg száz nő lett szerelmes abban a tudatban, hogy a lelke-teste úgy is nyitott könyv az ő mindentudó elméje és mindentlátó szeme előtt, ezt az embert egy napon hűtlenül elhagyta a felesége egy férfiert, aki nem volt se orvos, se író, s akinek nem volt több nőismerete, mint egy érettségiző diáknak.

Szerencsére a barátom filozófus elme volt, nem akasztotta föl, sőt valami nagy-on el se busulta magát, s csak ennyit mondott:

— A nőket lehetetlen kiismerni. Belenyugodott az esetébe, sőt meg is írta azt egy művészi fölépített mester-novellában, amelyet többen olvastak, mint bármelyik régiebb alkotását, — nem a tökéletességeért, hanem mert tudták, hogy az a saját esetének a lelkéről való lehengerelése.

Az író maga napirendre tért az afférje fölött, de a publikum nem bocsájtotta azt meg neki. A közönség elvárja a patikustól, aki hajnövesztő szereket gyárt, hogy ne legyen kopasz, s az írótól, aki nőismeretben dolgozik, hogy a nők ne járjanak tul az eszén.

A kitűnő ember sokat vesztett a népszerűségéből. Könyvei, amelyeket a válása után írt, már nem fogytak oly rohamosan, mint a régiebbek, s a hetilap kiadója fölmondotta a szerződését, mert a szenzációs szöktetés óta a női levelek száma, amelyek a szerkesztőséghez érkeztek, annyira megcsappant, hogy az ellintezésük végett nem volt érdemes drága munkatársat fizetni.

„Bois des Iles“ álmódói és szé hímósai

Páris, május.

Elgondolkoztak már a furcsaságokon? Az iram: előre, olyan táltosléptekkel száguld, hogy az évtized fölnyalabolja az évszázadot; vágatás előre és ugyanakkor az ember, menétel kulturáltabb, szereti, keresi, maga köré megszerzi az elmúlt korok butorait.

Divat, mondanák a kényelmes itéletiek, de ez a »divat« immár hosszan tartó, körülbelül évtizedek óta megfigyelhető és pedig világjelenség, már a háboru előtt, amikor a lelkeket, idegzeteket zavaró káosz már könyörtelenül kuszálódott és a »divat« nem csökkenő, de mindinkább elhatalmasodó, akkor körül fogottak vagyunk: a romok között, a háboru után. Amatőr-passzióval azelőtt is éltek emberek, akik öreg butorokkal megteremtették a maguk elvonuló millió-jét, de megállapítható, hogy az általánosanabb vonzódás az ódon keretekhez, körülbelül ott kezdődik, amikor az emberek fanyarul izelgetni kezdték a háborodó világ idegenségeit és folytatódik ott, a mikor az idegenségek elviselhetetlenül ismerősen zuhantak az emberiségre. Az ember már menekülne önmaga elől és visszahúzódik a hajlékba, ahol az elpihenő öregség nyugalomával körülbástyázza magát.

Budapesten is tulajdonképpen a háboruval kezdődött a régi butorok konjunktúrája és tartott mindaddig, amikor az emberek már az új butort sem tudják megvásárolni, ám a szerencsésebb országokban javában tart az antikvitások kultusza és ezt frappáns szemlélteti Páris régiség-üzleteinek forgalma, ahová a világ minden tájáról eljönnek a valutatulajdonosok, az öreg butorokért.

Kezdjük talán a látogatással, a rue Wagram egyik öregbutor-gyárában. Gyár! A műhelyben, előttünk a pompás XV. Lajos-korabeli könyvszekrény. Hatalmas, tulamagas, három méter ötven centiméter. Látom, amint a szép holmit, a restauráló munkások kettétűrészelik. Kérdezősködöm. Bizalmassággal jutottam a telepre, hát megtudom, hogy a szekrényt ilyen természetesen alig tudnák eladni, viszont a formái alkalmasak arra, hogy két darab legyen az egy darabból, pontosabban tálaló- és ezüst-edény-szekrényt csinálnak a kettészelt könyvszekrényből, a stílus-formákat is gondosan elosztják, úgy hogy »igazi« XV. Lajos-korabeli butorok lesznek az átalakuló objektumból.

Mondanám, hogy mégis csak új, ez az »antik« és felvilágosítanak, hogy az öreg butorok mostaniban legtöbbször így készülnek Párisban, azelőtt másképpen volt és a mai gyakorlatnak sokféle az oka. Érdekes, hogy a régikereskedők azért igen hangsúlyozzák, hogy ők valóban ódon portékát árúsítanak a szomju amerikaiaknak, svédeknek, dánoknak, németeknek és a többi fürkészőknek. Azt mondják, hogy az eladásra kerülő holmik anyaga hamisítatlan antikvítás, mindössze átalakítják a materiát a kelendőség számára Lajosok-korabeli, vagy empir-direktorir-butorokká.

Óriási üzem ez a párisi öregbutorokat gyártó világipar. Kétezerrel több régi-üzlet van Párisban. Mindjobban érdekelt a gyáraknak, műhelyeknek nem egészen nyíltan cselekvő munkája és most már avatottabban tudom, hogyan nézzen a boulevard Raspail, boulevard St. Germain pazarló antikbutor-kirakatait.

A gyártásnak, átalakító csalafintaságoknak tulajdonképpeni oka az, hogy a párisi, valódi antik butor körülbelül kifogyott. A főntebb jelzett nemzetközi kereslet nagyjában elhordta Páris régi butorait, amiket megvásárolni lehetett. A régiségkereskedők most már a vidéket járják, hogy áruikat megszerezzék. Főként a francia alpok között elterülő városok a kutató területek, Lausanne környéke, ahol a butoréptömvészet az öreg időkben épp úgy virágzott, mint Párisban. Mégis más, a párisi és lausane-környéki butor. Az anyag a nagy különbség. A lausane-környéki butorok fenyőfából készültek, a párisi öreg butorokról nemességjelzéssel mondják: »Bois des Iles« minden porcikája. Vagyis a párisi öreg butorok fáját az Antillákról Madagaszkárból, Cubaról hordták össze és ilyformán a legtekélyesebb materiából

dolgoztak a leghiresebb francia butor építők

Régen elporladt asztalosok, de szinte liturgia, ahogyan az öreg butorok szakértői, rajongói esküdnek rájuk Daudanne, Nicolas Petite, Popolino a párisi ódon butorok istenei, XV. Lajos nagymesterei, akiknek munkáit, ha valamiképpen még forgalomba kerülhetnek, ugyancsak nagy pénzzel fizetik. Nemrégiben egyik legrangosabb régiségkereskedő hozzájutott egy ilyen XV. Lajoskorabeli komódhoz; virágtartásán befuttatott volt a teteje, oldala, mindene; facsavarai unikumok; vagyis helyes portéka került ama amerikai milliárdos elé, aki meg is vásárolta 80.000 frankért a takaros kis holmit.

A kopirozásnak önértetes művelőitől hallok ez adatokat, tehát logikus, ha megkérdem:

— Miért nem utánoznak ilyen 80.000 frankos ügyességet?

Csüggedt a felelet. Nem érdemes. A komód elkészítése eltartana két-három évig. Nem jó üzlet! Már számolják is előttem a munkadíjat, de abbahagyják a hirtelen megdöntéssel, hogy manapság még ráfizetéssel sem tudnának olyan tiszta kézimunkával készült butorokat előállítani, mint amilyeneket a régi asztalosok produkáltak.

Szép és különös, ahogyan a butorok eme elszánt szerelmesei az öreg idők-

ről beszélnek. Van egy nagy katalógusuk, melyben nyilvántartják a régi mesterek minden kis és nagy munkáit, amikről tudnak. A katalógus feltünteti a legnevezetesebb butor építők monogramjait is; betűk, betűk, ornamentikás jelek, amiket a régi mesterek a butorok belsejében, rejtett helyen a fába belevéstek, vagy beleégettek. Ezek a tipikus monogramok, az igazi próbája a ritkább butoroknak. Az ilyen bizonyossággal egymaga sok pénzt ér és megtörténik, ha valahol fölfedeznek összetört butordarabokat, de a monogram a romok közül éppen előbukkan — bizonyos, hogy köréje építik a legszebb fajta valamelyik Lajost...

Szenderegnek a különböző emlékeztető Lajosok, de álmódnak róluk. Nincs már butoruk Párisban, csupán a múzeumban. XIII. Lajos korának nagyarányú butorai még itt-ott előkerülnek az ősi kastélyokból, minden dollárt, fontot sőt yent is megérnek, de előbb átalakulnak a régiségkereskedők gyárában. Ritkaságszámba megy ma már az empir-, direktorir-korabeli butor is, de azért, hogy ilyen portékát akar a makacs amerikai, prompt leszállítják. Louis Philip-butor annyi van a raktáron, hogy igazán árulnak, a hamiskás régiségkereskedők.

Révész Béla

Gyóni Géza

A most folyó Gyóni ünnepek — sajnos — cseppet sem hozzák közelebb hozzánk a költőt. Arcképet nem rajzolják meg, legfeljebb ha halotti maszkját rekonstruálják és dermedt verseit középiskolai önképzőkörök pódiumára vagy hatodrendű csip-csup irodalmi társaságok hideg, halott üléstermeibe cipelik. Ámulva kell megállni egy pillanatra, olvasván a Gyóni ünnepek programját. Rákosi az ősz Rákosi valami önképzőköri emlékünnepeken értetlen, szájtató kisdíkok előtt ejt néhány szentelen nyomot nem hagyó mondatot a költőről és ezenkívül mindössze a felnőttek egy önképzőköre — ha jól emlékszem a Gárdonyi Géza társaság — rendezett Gyóni estet, amelynek ismeretlen nevű előadói legfeljebb ha a zurnívót garantálják. Bocsjátassék meg nekem, ha a mondottakon felül is tartottak volna Gyóni ünnepeket, melyek nem lehetetlen, hogy elkerülték ujságolvasó figyelmemet, hiszen a lényegesen nem üt sebet ez sem. Le nem tagadható, érthetetlenül szomorú tény, hogy Gyóni Géza, aki ha mást nem is, de az »ismeretlen poeta« mauzoleumát tipikusan csukaszörke tragédiájával mindenestre megérdemelte, hogy a szegény hányatott és tehetséges Gyóni halálának tizedik évfordulóján mindössze a gimnázium diszterméig tudott eljutni.

Már ifjúsága is halálos volt. Nyomott szürke pesti esztendők, rosszkedvű redakciók, robot és házitanítóskodás, a háboru előttiének egész füledt, loholós Budapestje keretezték ezt az ifjúságot. Világossága a lichthókok gyanus rétegeken átszűrött siralmas fénye volt. Örömeit az örömnnyújtás professzionistái szolgáltatták és Gyóni, aki mielőtt rossz végzte a fővárosba hozza, partiképes vidéki fiatalember lassankint belerongyosodik az irodalmi idegenlégióba. Saját költségén nyomtatja ki verseit és ezzel végleg kétségbeesetté teszi anyagi helyzetét. Állást hajszol, kenyérért lohol kevés sikerrel. Jóbarátja Nagy Lajos a gyurói költőpap szintén mozgatja ismeretségi, hogy ha máshol nem hát vidéken jusson kis újságírói stallumhoz. Ez sikerül is. Jön a vidék enyhébb szürkésége. Suhotica, a helyérdekű megbecsülés, Gyóni harcos kedve kirobban, termékenyebb, mint valaha. Azután a háboru. És Gyóni háboruba megy, ir, fogságba esik, ir és meghal.

A háborus Gyóni versek — jól emlékszem — óriási szenzációt keltenek. A körülzárt Przemyslből repülőgépen kicsempészett verseskönyvek rövid idő alatt a népszerűség egész kivételesen széles országutját járták meg. Megjelenésük romantikája a körülzárt vár fantáziát izgató titokzatossága különlegesen csengő aktualitást kölcsönzött verseknek. Szavalták és idézték, szerették és vásárolták őket (kiadjuk mesés összegeket keresett). Szó sincs róla, e hirtelen fellángolt népszerűséghez kevés közük volt a versek intern értékeinek. Csak hát gyújtóan aktuálisak voltak, aznap kivánságokat, egy hétnél nem idősebb problémákat énekeltek. »Csak egy éjszakára küldjétek el őket« írta Gyóni és mindenki, mindnyájan a papirbakancsszállítókra gondoltunk, a csalánszövetkirályokra, a pöffeszkedő hadseregszállítókra, a »hadimili« perszifikációjára, az alacsony kövérkés civile, erre az akkor kisarjadt undorító keselyűtipusra gondoltunk és a Gyóni vers kifogástalan ritmusára szorult ökölbe a kezünk. Szó sincs róla a »Cézár én nem megyek« bátor pacifizmusa, a »Petőfi lelke« ihletett, különös, egyedülvaló hangja kevés értékelőre találtak. Csak éppen jól esőn és a laikus szemnek is könnyen megállapíthatóan különböztek e versek a Kiss Menyhért, Peterdi Koltay féle halálba indulás, sóhajos virágos tévköltésztől, melyet Tóth Árpád találóan nevezett sránelpoézisnek és nem kevésbé találóan parancsolt ki az irodalomból.

Valóban a világháboru magyar lírája: Gyóni. Csak Gyóni, hiszen még a nagyok, a beérkezettek háborus versei is (természetesen nem azok, amelyeket csak keletkezésük dátuma sorol ide, hanem, amelyek tartalmi vagy érzelmi összefüggést mutatnak a világéggel) eltévelyedtek voltak. Elfogultak és elvakultak mint a tömeg, mint akkor mindenki, cukrozottak vagy intranzigensek. Gondoljunk csak Rákosi Viktorra, aki például egyik háborus versében rossz rimekben de annál vehemensebben bizonyítja azt a kétes valószínűségű dolgot, hogy míg a franciák megisszák a zsákmányolt német borokat, addig a németek a hadikórháznak juttatják a kezükbe került francia pezsgőt. És ezt Rákosi Viktor írta le a magyar írás egyik legbecsülendőbb ösze.

Gyóni nem cukrozta verseit, de

nem öntötte le vérrel sem a strófákat. A falánk nagy háboru új epikát termelt és új mithológiát. Igaz, ez az epika ösztövérv volt, a mithológia ellenszenves, ám Gyóni meleg megértő testvériségben fürdette meg, szívéhez szorította az ösztövérv véres epikát és a messzi béke varázstükrében mutatta rajt fakóbbnak a vért. Igaz volt és ha költőről el szabad mondani, hogy zenekar volt, hegdü és fuvola, zongora és oboa, úgy Gyóni az volt. Nem világot keresztültornézó, királyokat rikató, de becsületes itthoni művészzenekar.

Gyóni lírája voltaképpen pantheista, ez a pantheizmus azonban nem távoli, elvont magasztosságok tápláltja. Az eszmék: béke, emberiség, testvériség, kultúra, Gyóni idejében rég kiszállottak már a gondolat testtelenségéből, két lábra álltak, kiabáltak és tiltakoztak. A Pacifizmus, melyet harminc és felesek löttek ronggyá és a lövészárcok raffinált drótakadályai között véres lábbal bukdácsoló Testvériség lettek az új Krisztusok, kikhez imádkozni kellett járni és szintügy letörölni gyötört orcájukról a vért, miként ama másik Krisztusnak. Gyóni megtette ezt. Lírája állandóan fehérizzásig hevült s e forráspont celsiusai sohasem fogytak bágyatagsáig. Mégis sokszor van az az érzésem, hogy Gyóni, kiben az Erzsike versek szeliden csobogó szerelmi líráját katonás ridegséggel némitották el, voltaképpen úgy járt, mint a játéktól megfosztott gyermek. Az Erzsike versek óta ugyszólván nincs is szerelmi költemény. A szerelem csak a harmadik személy rezignált távolliségében szólal meg nála ezután, gyöttrődő orosz önkéntes vagy hazavágyó infanterista ajkán. A nyelvet azonban a szerelmi költemények e puha ecsetjét hiánytalanul mentette át ezután írásába. Nyelve — mint annyjé — nem benuult meg az irodalom nagy gránátnyomásától, a harctérre is puha, csupaszív hangulatok szavait vitte és tábori levelezőlapok enyhe rózsaszínjét. Munkái az arannyal mutatnak kapcsolatot: az arany középszerrel, az arany magaismeréssel. És így a Gyóni versek papirpénze mögött is érzés és indulat, szív és tehetség száz százalékos aranyfedezete áll.

Nyilvánvaló, hogy e hirtelen fellobbanó népszerűség csakhamar állásfoglalásra készítette a kritikát is. A hivatalos és félhivatalos irodalom sietett fémjelezni az új pótát. Ezen a ponton érte azután Gyónit az a nagy és kiáltó igazságtalanság, melynél nagyobbak és kiáltóbbnak talán nem is volt még alanya magyar költő. Schöpplin Nyugat-beli kritikájára gondolok, mely úgy hiszem tízenyolc vagy tizenkilencben jelent meg, mikor Nyugaték siettek a már valóban tulzásokba siklott Gyóni tömjénezést ellensúlyozni. Schöpplin, ez a máskor oly nyugodt betűjű, szinte száraz esztéta, szenvedélyes elannal rontott Gyóninak és a Gyóni kultusznak. Megtagadta tőle a költő nevet, a nyomdafestékhez való jogát és párhuzamosan idézett Gyóni és Ady versekkel igyekszik bizonyítani, hogy amaz ennek még csak nem is tehetséges epigonja.

Ennek az írásnak, mely a Nyugat akkori széles nyilvánosságánál fogva sok rontást tett, igazán csak keletkezési körülményei adhatják meg az abszolúciót.

Gyóni Géza ki tíz éve halott egy kicsit zászló is volt, hiszen — mint Szabó Dezső mondja — verekedni zászlók körül szoktak. Gyóni óta a Vers nagy utat tett meg. Lefel. A vers kegyvesztett lett és koldulni jár. Azért néhány Gyóni sor itt jár még közöttünk, sok ember előtt illelenek elszavalni őket. Kivált most, tíz éve annak, hogy költőjük nem ír le ilyeneket többé és legkivált Gyóni Naagyvárán: Szuboticán.

Debreczeni József

FORDULAT

Írta: Berényi János

A kapitány a korlát mellett állt. A hajó mélyében selymes zongoraszó csapkodott, szabályos időközökben egy-egy nevetés is elsuhant fölötte, mint a szélbepapott fehér kendő.

— Ön itt van, kapitány? — szólalt meg mögötte a kis hajó egyik utasa, a gazdag fiatal amerikai, — nahát ez szenzációs: a papirképi professzor jó mókát csinált megint. Hallotta?

— Nem.

— Nézze, kapitány, a hölgyek még két órát főnmaradnának. És nagyon óhajtják az ön társaságát, kapitány. Lejöhét egy félórára?

— Sajnos nem.

Az amerikai beszédes kedvben volt, de a kapitány ebben a pillanatban sercegő, dercés ordítással vezényelt valamit.

— Biztos az őrszemet helyettesíti, — gondolta a fiatal ember és nem kérdőzködött tovább. Vállat vont és visszament a hölgyekhez, a közös szobába.

*

— Ah, — ásitott miss Mary, — hát szolgálatban van? Most mondja, mit csináljak, kit keltsek föl, hogy legalább négyen legyünk. Isten bizony, így még nem utaztam. Kész neveltség, a hajón tizenkét férfi utazik és nekem csak két udvarlóm van.

— Kettő? — kérdezte szürke csodálkozással, cigarettára gyújtás közben a fiatal amerikai, — kicsoda a másik?

— Hát a kapitány.

— A kapitány? No arra nem leszek féltékeny. Miss Helén, üljön ide kérem, zongorázzon valamit.

Miss Helén a másik hölgy csapottan szöke volt, orra körül néhány sápadt szepölővel, nagyon fehér nyakkal és alatta szinte kék, minden fényre megborzongó mellel. Mindig hallgatott és ha zongorához ült, lánynya ábrándok és barcarolák usztak az ujjai alól. Negyedóra múlva a barcarolák észrevétlenül belejártasodtak a különféle avemáriákba. A kapitány viharban, napban meg tisztult szaglása valami gyerekes illatot érzett rajta és egyszerűen undorodott tőle.

*

A huszadik pohár pálinka után a kapitány vérében mindig olvadni kezdett a lira. Ilyenkor csak holdat és csillagokat látott az éjszakában, mint a földi szerelmesek és nem égitesteket, mint a tengerész. Arcán meglazultak a vonalak, szája husosabb lett, lelke pedig fájt, mintha esti szürkületben monoton zenét hallgatott volna vagy mintha félórán át játszott volna fülébe valaki a skálát. A kormányos dolga volt, hogy a kigöngyölt érzéseket helyénvalóknak találja és bólogasson hozzájuk.

Tíz óra tájt a kapitány vére már körülbelül áttörte a rózsaszínű kerítést. Nézése hosszúak voltak, kortyai szintén. És csendes jó lett, mint valami öreg anyakönyvvezető.

— Huzzon egy kortyot barátom, — sugta a kormányosnak és odacsusztatta a második megkezdett palackot, — de csak egyet, vigyázzon, mert éjjel vihar lesz.

— Vihar lesz, — ismételte a kormányos, engedelmesen, mintha parancsnok határozta volna el a vihart.

— A hölgyek hívtak az imént, — nyugtózott a kapitányból a langyos mese, — nem mentem hozzájuk. Jobb is, kit tudja, hátha valami ostobaságot csináltam volna, ha lemegyek. Aztán örülök, ha nem látom azt a másikat. Most már valósággal undort. Minek is marad fenn, mért nem döglik ilyenkor?

— A néma angyal, — jegyezte meg fintorral a kormányos.

A parancsnok széles fekete orrlyukai kitértek.

— Igen, a néma angyal. Tudja, ma délután lestem a hidról. És kéjelegtem. Az undorban kéjelegtem. Ennek a vére se lehet piros, hanem fehér. Tej, mondom, hogy tej, valahányszor látom, tejszagot érzek. És én amióta az eszemet tudom, nem izleltem tejet.

Mind a ketten köptek. A kapitány most már majdnem dadogott. Füle piros volt, mint a véres kagyló.

— Nekem vihar kell, édes barátom, tűz, fagy, vakmerőség. Hóhér és boszorkány legyen az a valaki, édes barátom; máglya, kinlódás: ez a játék kell nekem. Miss Mary igazi tengeri ördög, villámló bikacsök az égen, a nézése, úgy megcsap, mint a víz, ha laposan ugrasz bele. Gyüri, borzolja az ember véréit, akár a forgó szél a habot. Ma éjjel barátom, ha átesünk a bajon, be fogok menni a szobájába.

— És mi lesz a néma angyallal? Az is ott alszik mellette.

— Marha vagy barátom. Miss Helént belököm a tengerbe, mihelyt kitér a szélvész.

*

A vihar éjjel után jött. Tíz perc múlva kettőt recsent a hajó melle. Lentről két hangon csendesen muzsikált a beömlő víz, a kapitány rekedt hangja káromkodta hozzá a basszust.

— Léket kaptunk. Vége a hajónak.

Titokban egyszerre kiürítette az egész üveg tartalmát, hogy nagyobb bátorsága legyen a többihez.

*

Az utasok akkor már mind fenn szorongtak. Az amerikai kérdezés nélkül ledobta a két apró csolnakot és a kötélműcsőt. A professzor leghátul vacogott, hálóingben, de a kalap fején volt és ernyőjét, táskáját is a kezében szorongatta. Miss Mary kétségbeesetten sikoltozott, nevetett, ingét tépte. Helén összeszorított szájával állt mellette, a vihar vastag fekete testét, a jajgató vizet nézte szinte

értelmetlenül, mint a hirtelen fölébredt gyermek.

— Csend, — döngött a kapitány, — vigyázz! Senki ne mozduljon!

De a fiatal amerikai akkor már lenn volt az egyik csolnakban.

— Mary, — kiabált észnélkül, — édes miss Mary, senkire ne hallgasson, ugorjon le azonnal! Mary.

— Halt, — ordított a kapitány és hosszasan kibővítve közrebocsátotta az összes eddigi káromkodásait. Hangjában szinte képekké gyultak a csunya szavak.

— Halt, ne mozdulj! Jack, hozd ki a revolveremet!

Már majdnem mind lenn voltak. Miss Mary fetrengett, jajveszékelt, kapkodott a menekülők után, szeméből az elfáradt rémület kéken vert vissza minden ráesett sugarat. Helén kissé idegesen forgatta kisujján a gyűrűt, de hallgatott és még mindig a távot, a posztós eget bámulta. Kettejük mögött még ott szaglászott a tanár ur, ostoba alig ijedt kérdőzködéssel, hogy mit csináljon.

— Halt, vigyázz! — recsegett megint a kapitány szava. A kiáltozó misst, aki már térdencsuszva, kezét összekulcsolva nézett a csónakra, mintha imádkozna hozzá, egyszerűen félrerugta. De ebben a pillanatban valahogy jobban szemügyre vette a másik nőt is.

— Ni, hisz ez egészen nyugodt — észlelte szinte örömmel. Kézilámpájával arcába világított és akkor hirtelen szabaddá tette az elállt utat a halálra vált miss előtt.

— Menjen!

Az amerikai tovább lármázott a csónakban.

— Miss Helén, még egy hely van. Miss Helén!

— Helén, Helén — jajgatott miss

Mary is észbe kapva — siessen! Helén! Siessen!

Helén egy kis lépést tett a kötélretra felé, de a kapitány ráordított.

— Maradj! A professzor megy!

A leány engedelmesen visszahúzódt. A professzor egy kézbe kapta kalapját, táskáját, ernyőjét, de a másik nem volt elég ahhoz, hogy jól megfoghassa a kötelet. Lábaival se tudta mit tegyen. Mintha három lábón járt volna mindig és most a harmadikat ott felejtette volna a kabinban. A kapitány megunt az ügyetlenkedést, belökte a vízbe. De két matrónak oda szólt.

— Huzzátok vissza, ne engedjétek a csónakba!

*

— Helén, Helén!

A sikoly már csak olyan volt mint a holdsugáron forgó ködfoszlány. A csónakból valami sarlóalakú fehérség látszott mindössze. A kapitány odafordult a didergő lányhoz.

— Fél?

A lány megrázkódott. Alig hallhatóan válaszolt.

— Nem félek. Csak fádom, de nem nagyon.

— Érdekes az ilyen finom kis vihar, mi? — kérdezte jobb hangon a mogyorva tengeri farkas és dőlt belőle a pálinkaszagú nevetés.

— Nagyon érdekes.

A kapitány úgy határozott, hogy azért három percre várni fog. Ha ez a nyafka fehér teremtes megkérdezi, hogy most már itt vesznek-e mind, akkor mégis csak bedobja a vízbe. Különbön rá se figyelt, tengerészhez illő egykedvűséggel köpködött a csillagfénytől zsloros habokra.

*

Három perc múlva maga elé vezényelte az egész személyzetet.

— Hányan is vagyunk összesen, kormányos?

— Nyolcan, kapitány. A professzort szerencsésen kimentettük.

— A szél nem tart soká, ugy-e?

— Nem, kapitány, a szél azonnal megszűnik.

— Mikor merül el a hajó teljesen, mit gondol?

— A víz délen kezdi előnteni a földézetet kapitány. Este már csak az árbóc fog látszani.

A kapitány egyideig gondolkozott.

— Én is épen így számítottam. Akkor délig van elég idő, csinálhatunk egy biztos dereglyét.

— Csinálunk, kapitány.

— Szóval megmenekülhetünk.

— Meg fogunk menekülni kapitány, — hangsúlyozta jelentésszerűen a kormányos.

A kapitány megint eltűnődött.

— És azok?

Ujjával az elevező csolnakok felé bökött. A kormányos csak félpillanatig habozott.

— Egy óra múlva mind halott lesz, kapitány.

— Helyes, — mondotta rá katonásan a kapitány, — matrónok azonnal a szlattyuhoz, miss Helén, Ön lemegy az én kabinomba és nyugodtan aludni fog. De adjon egy kis helyet a professzornak is. Fél?

— Picit, — felelt mosolyogva a lány és elpirult, mert ez a hirtelen füttyös száju csunya, durva és talán mégis finom kapitány nevetve olyan sütsőt csapott a meztelen karjára, hogy a bőrén, a tejszagu, fehér bőrén két óra múlva is vörösen fog füstölni a kellemes, tréfás fájdalom.

Rade Drainac:

Tékozló fiu testamentuma

Barátom! Üdvözlét helyett elküldöm néked ütberemet, Nézzél most fel a júniusi égbe s evezd át lelkemen, Itt a partokon, ahol árnyak arabeszkjei sorakoznak Az ifjuság alszik, a hatalmas fiatal hold, az erdők mélyén olyan sárga; Feledve akkor engem Dalolj más hajnalért, ha indulsz új utadra Gyujts rá a dalra, hogy vidékünk falva felett Hulljon le egy meteor, azzal a bus áridával, amellyel utolsó nyikordul a gémeskut.

És a száraz partmenti malom szakadékja mellől felsikolt majd a kakas.

Szívem két hosszú sin nyomán a hajnalcsillaggal olvad el a gyorsvonat mozdonyzik-mikor távoli pferik mellett elsuhan. [rúban]

Mintha lehelteddel megmosná azok sebeit, Akik a kontinenseken szenvednek, Gyujts rá a dalra, míg vágyakozva nyujtom a kezem A mérhetetlen mértődeken, ahol tájdalom tépte rongy-hogy gyüllöljem meg már a kikötőket, [gyd a szót, ahol testemet pihentetem.

Ha csavargó vagyok bár kalandvágyó szívem miatt is, Aludjam el nyugodtan a napokkal, melyek üresek, mint a füst.

Mert fájó, fájó anyánk vércseppje, mely a Kárpátok az alkunkra hullott! [felhői mellől] Óh, csókold most meg a holdnak aranylapját, a falvak cigányhegedűt és hegyeknek hőseit!

Midőn az ősz halálos álommal fonja át erdeink nyireseit Gondold, hogy a szerencsétlen Rudjín vagyok, Kimagányosan bolyong a messzi utakon...

Óh te, kinek keze szőröcsomókkal és déli szentimentá-Fejtsd meg álmaim! [Izmissal van tele] Vatakinék a jövőben meg kell mentenie a banalitástól, Ma mikor iszom és cserélgetem a vonatokat, egészen átadva magam a hatalmas szláv fatalizmuskak.

Hajtsad át csónakod hát vérem tudsán, mielőtt hajam [megöszült] S úgy lesz, mintha a szemétdomb kakasa felkejtette [Volna gyermekkoromat]

Csöbre az ég tulsó oldaláról egy csillag szívébe dövve mely már a reggeltől sápadt. Fejtsd meg szerelmem, tájdalom és napjaim csodáját Bolyongásom a testvériséggel, sarokról az egyenlítőre, Az isten ott nyitja fel szemét, ahol ezen az átvirrasz-Megszűnik az álom. [fött éjszakán]

Fordította Csuka Zoltán

RÁDIÓAMATŐRÖK

szakvéleményt adok, készülékek felülvizsgálását, javítását végzem, új készülékek szakszerű felállítását, mindennemű alkatrészt szállítok legolcsóbban

CZUCZY EMIL OEL. MÉRŐK
SUBOTICA,
MASSARIKOVA 25. 181

AZ ANYA

A két oroszországi filmtársaságnak, a *Goskino*-nak és a *Sovkino*-nak bécsi képviselete az elmúlt héten mutatta be a mozgóképszínház-tulajdonosok és a sajtó számára rendezett külön előadásokon a jövő szezoni orosz újdonságait, körülbelül tíz filmet. Az újdonságok nagyrésze csak-propaganda-film, különösebb művészi törekvés nélkül; sablon-darabok, de ez a sablon még mindig százszor különb az amerikai átlag-termelésnél, hogy a német filmekről ne is beszéljünk. Kihoztak ezáltal néhány vigjátékot is, amelyek csupán közvetve szolgálják a bolsevik propagandát, amennyiben erősen satirikus megvilágításban mutatják be a polgári társadalom felszűnését és hazugságait. Legjobb ezek közül a »Három tolvaj« című vigjáték, igen mulatságos film-parafrazisa annak a régi igazságnak, hogy »a kis tolvajt felkötik, a nagy tolvajt futni hagyják«. A nagy tolvaj — szovjetfilm! — természetesen: a kapitalista. Ilyen indirekt-propaganda-darab a »Rettenetes Iván«-film is, hátborzongató epizódok a hirhedt cár életéből, remek színészekkel, kitűnő rendezésben. A nagy sláger azonban, amit a bemutató-sorozatban is utolsónak hagytak, a megfilmesített Gorkij-regény, »Az anya«.

Nem szégyenlem, hogy végigsírtam ezt a darabot. Meghatottságomban két nem-egészen klasszikus verssor járt egész előadás alatt az eszemben:

»Nem vagy te giccs,
Nem rendezett Lubitsch«.

Ilyen az ember. A legmélyebb ellágyulás pillanatában a Tutankhamen-kupléból vett citátummal üdvözlö a nagy élményt.

»Az anya« — élmény. Mint most egy esztendeje a Potemkin-film volt.

Amiben az orosz film legjobban különbözik az amerikaitól: nem ötletekkel akar hatni, hanem *intenzitással*. Az oroszok fordulatok mese helyett feszültséget teremtenek. Eisenstein, a »Potemkin« rendezője felfedezte film ritmusának — azt mondhatnám, a hangsúlyos és hangsúlytalan szótagok megfelelő váltakozásának — törvényét és »Az anya« rendezője eltanulta ezt tőle.

A legdrámaibb jelenet után tíz méter egy fa koronájának legfelső csücskére. Két gally *premier plan*-ban. Így is lehet a tavaszt érzékelni, a tavaszt és a szabadságot, a szelet és az életet.

Egy rab ennyit lát a börtön ablakán keresztül.

A darab:
Sztrájkra készülnek a gyárban. Paskának, egy fiatal lakatosnak átadnak röpiratokat és néhány revolvért, hogy rejtsen el. A sztrájk kitor, sztrájkterő munkások és katonák leverik. Paska apja a sztrájkterők egyik vezére, elesik a harcban. Pasha elmenekül. Éjjel hazatér a lakására, ott találja apját kiterítve. »Ki tette ezt?« — »A te barátaid«, — feleli az anya.

Házkeresést tartanak Paska lakásán. Nem találják semmit. Újabb házkutatás. Az ezredes megfenyegeti Paskát, ha nem vall, felakasztatja. Az anya megijed, kéri a fiát, hogy valjon. A fiu nem ugrik be a parancsnoknak, aki bántatlanságot ígér neki, ha vall. Az öregasszony azonban, hisz az aranyoztatás tisztornak, előszedi a padló alól a röpiratokat és a fegyvereket, boldogan az öléberakja az ezredesnek. És a tiszt ököllel képébe üt a fiunak, szuronyos katonák közrefogják Paskát és viszik.

Az öregasszony csak áll és néz. Nem érti.

Néz.
Beleélheti magát színésznő így egy szerepbe? Néhet így valaki, akitől nem ragadtak el szuronyos bakák a fiát, aki csak játszik, komédiázik?

A főtárgyaláson megint csak néz. Egyik bírő folyton az akták alá rejtett óráját nézegeti. Unja az ügyet. A másik egy lovat rajzol a perlatokra. Kihirdetik az ítéletet. Tizenöt év. A vádat bebizonyították látják a megtalált fegyverekkel és röpiratokkal.

Az öregasszony most érti meg, hogy a fia neki köszönheti az elítélést.

Néz.
Nem sir.

Csak néz.
Május elsején a politikai foglyok kitörnek a börtönből. Paska belerohan a munkások tüntető körmenetébe, ott találkozik az anyjával. Átölelik egymást. A kozákok sortűzet adnak a tömegre. A fiu holtan rogy össze, a tüntetők elmenekülnek. Az anya egyedül marad a holttestek között.

Es felkapja a sárba taposott zászlót, kitarítja a szélbe: áll és néz.

A kozákok lóra ugranak. És a *svadron megsturmolja az öregasszonyt*. Négy-százan egy ellen.

Az anya áll és néz

TERE-FERE

Beethoven bejérezésénél. A nagy zeneszerző, miután unokaöccse öngyilkosságot követett el, följajította *Breuning* Istvánnal való régi barátságát. Ennek a fia, Gerald hűséges barátja ápolója lett betegségeiben, holta napjáig kitartott mellette.

Gerald csak tíz éves volt, a mester közelében lakott, gyakran átment hozzá, tegezte őt azokon a cédulákon, melyeket — beszéd helyett — a süket felistenhez intézett.

Ezek a párbeszédok, melyeknek csak fele maradt meg, — az, amit a fiúcska írt — nagyon megindították. Egy mondat-törédket olvasunk, nem halljuk a választ, melyet Beethoven adott rá. Ime néhány ebből a felelőzések:

— A hagedűd tele van porral.
— Milyen levest akarsz holnapra?
— Leapadt a hasad? Izzadnod kell.
— Elolvastad Walter Scott-ot? Akarod Schillert olvasni?
— Az apám még nálad is türelmetlenebb.

A mester fölépült a tüdőgyulladásból, a vízkórból, a máibaiból. 1827 februárjában, egy hónappal a halála előtt a kis Gerald ismét ott áll az ágya feiél, ezeket ígyzi föl:

— Ma tudtam meg, hogy a poloskák folytonosan csipnek s minden pillanatban fölébresztenek. Neked aludnod kell. Maid hozok valami szert, ami megöli a poloskákat.

— Holnap vánkost is hozok neked.
— Sikerült a műtét? Fá? — A kályha meleg.
— Schindler nem szereti a sonkás makarónit.

Haláltusa két napig tartott. 1827 március 26-án délután 3 órakor ágya köré gyülekezett *Schindler, Breuning* István és *Gerald, Beethoven* Jánosné. *Telscher* festő és *Anselm Hüttenbrenner*. Háromtól ötig Beethoven eszmélet nélkül hörögött. Öt óra felé óriási orkán keletkezett. Szélrohamok rázták az ablaktáblákat villámok cikáztak, azok világitották meg a haldokló arcát.

— Viharban halt meg. — iria az élete írója — mendörgés közben. Idegen kéz zárta le szemét.

Hírek a Fehér Házból. *Fraccaroli*, ki most Amerikában tartózkodik a washingtoni Fehér Házról ír. A Fehér Ház, melyet *Adams* elnök avatott föl 1800-ban, lángok martaléka lett, mert tizenégy esztendő után az angolok fölvitották. Négy esztendő múltán újra rendbe hozták, akkor már olvan volt, mint most. Két emeletes kastély ion oszlopokkal, tornáccal az első emeleti szárnyon az elnöki lakással. Ma már a Fehér Ház bizony rozoga s a vakolat alig tudja e takarni rohadéseit. Ódon épület. Ami száz esztendő, az Amerikában már ódon.

Az új elnököt a jövő év nvarán vá-

Aztán elterül a földön. Összetaposva. Nyitott szemmel. Holtan.

Es néz.

A Potemkin-nak nem voltak főszereplői. Kollektív dráma akart lenni, amit a tömeg játszik. Érdekes kísérlet volt és sikerült tökéletesen megoldani, de — az oroszok ezt helyesen felismerték — a kollektív filmből elég volt egy. A film megkivánja a főszereplőt: a tömeg csak akkor érdekes, ha egyénből áll. »Az anya« proletárfilm maradt a két főszereplő köré kristályosított történéssel is.

Dlőszeghy Tibor.

lasztiák. A pártok — a két köztársasági és demokratikus párt — máris mozgolódnak. A Wall Street forrong. Ezelőre a nép közömvös. Nemsokára azonban működésbe jönnek az amerikai választások hatalmas — eszközei: különvontok századoznak, a jelöltek beíriák az összes államokat, naponta ötven beszédet tartanak, ezek és ezek kezét szoritják meg, hangosan-beszélok továbbtiák szavaikat, repülőgépek lángbetűket írnak az égre, hangversenveket, propaganda előadásokat tartanak a mozikkban, hogy fölmelegítsék a különben hideg amerikaiakat.

Nagy kérdés, vajon Coolidge a mostani elnök föllép-e. Mióta az Egyesült Államokat megalakították, még sohase történt meg, hogy egy elnök harmadszor is föllépien. Washington sem fogadta el a jelölést.

Calvin Coolidge azonban szokása szerint hallgat. A Fehér Házban egészen szorongalmasan végzi teendőit. Amerikai gvorsasággal fogadja a feleket. Abban az országban, ahol nincs semmi-féle kitüntetés, az egyetlen érdemrend az, hogy az elnök kezét szorit valaki-vel.

Coolidge a kézszorítás terén gvorsasági rekordot állított föl. 1000 ember kezét tudja megszorítani 22 perc alatt. Legutabban pedig 1200 küldött kezét szoritotta meg 27 perc alatt, vagyis egy perc alatt átlag 47 emberrel fogott kezét.

Ilyen teljesítménvről eddig még nem emlékezett meg a világtörténelem!

Bethleem abbé az erkölcs öre. Párisban is van már erkölcsrendészet. Ott nem iárnak az üdvhadereg katonái furcsa ezveruhájukban, a körutakon nem pörög a dob, nem osztogatnak kiáltványokat s nem gyűitene az erkölcsvédelem célaira, mint Angliában. A legvilámbabb, leghohémbb főváros az ilvesmit nevelésébebe fullasztaná.

Az erkölcs öreinek nem kis öröme szolgál, hogy egy erkölcsvédő egyesület indítványára több már nem engedélyezték egy plakát kiragasztást, melyen a reklámkép egy meztelen nő volt. Csakhogy ott, ahol az úisághódékban megannyi szemle, képeslap fogal helyet (nem mindig erkölcs nemesisó képekkel), ott, ahol esténként a sok kabaréban, orfeumban, mulatóban a legképtelenebb mutatványokat, jelentéseket íátsszák, az erkölcs öreinek vaimi nehéz a dolguk.

Bethleem abbé ennélfogva egyéni akcióra határozta el magát s — amint már megirtuk — önhatalmulag széttépte azokat a képes úiságot, melyek finnyás erkölcsi érzékét sértették, maid a törvény elé állt, mint az erkölcs hőse. Az abbé ba noki természet, szigorú arcu, teknőc-keretes pápaszemét visel. Az úi-

Szembeötlően terjednek az egész S. H. S. államban kiválóságnál és tartósságuknál fogva a

RENAULT

AUTÓTAKSZIK
ÉS LUKSZUSKOCSIK

RENAULT

AUTÓ-OMNIBUSZOK
ÉS TEHERKOCSIK

RENAULT

TÜZOLTÓKOCSIK
ÉS FECSKENDŐK

Valamennyi azonnal szállítható!

Az összes alkatrészek raktáron a Renault-művek vezérképviseleténél

KRAUSZ EDUARD

NOVISZAD 403

ságárosok lélnék tőle, mint a tüztől.

Mikor nevezetes támadását elkövette, néhány társa vette körül s óvatosan löpözött oda az úisághódéhoz. A párisi tömeg körülvette a padot, aki vharos beszédben belvegezte meg az egyre elharapódzó erkölcsietelenséget.

Az abbé hetenként egyszer működik szombaton, mikor mezeiellenek a képesúiságok. Fotoroporterek után, már filme is fölveték amint szakgatja az úiságot.

Bethleem abbé maga is irodalmár, a *Revue des lectures* című lapot szerkeszti. Itt kiténti, hogy működését tovább is fogja folytatni. Amint ismeretes, első lapszaggatásáért 11 frank pénzbüntetésre ítélték. Az abbé a bíróság előtt is hangsúlyozta, hogy nem adia be derekát és Herriot, a mostani közigatásúgyi miniszter titokban helyesli föllépését. Berengernek, a párisi városi tanácsnoknak, akit a nép »a szemérem atviának« nevez, tehát erélyes követőie akadt.

Churchill emlékiratai. A világháborúhoz rendkívül becses adalékokat szolgáltat az a testes név kötet, melyben Winston Churchill megírta emlékiratait. »A világválság« — ez a munkájának a címe — mindenütt általános föltűnést keltett s a ráncs, gunv, harag villáma it idézte a szerző feiére. Egyes bíráló azt lobbantják szemére, hogy meglehetősen szerénytelen, egyedül akar bírálania lennie a közeli eseményeknek és kortársainak, kik fölött csakis egy távolabbi kor, a világtörténelem ítélezhet.

Churchill azt a nézetet vallia, hogy a hosszúra nyult, ellassodott világháborúban a szövetségeseeknek állandóan védekezniök kellett volna, nem pedig támadniök, champagne és somme-i el-lentámadások alkalmával az angolok, franciák veszteségek sakkal nagyobb volt, mint a központi hatalmakké, noha egyáltalában nem értek el döntő eredményt.

— Általában — iria Churchill — mi az ellenség csak egy embert veszített, két francia, vagy esetleg angol is elesett. Veszteségünk kétszer annyi, mint a németeké.

Ennek a botor embergazdálkodásnak tulajdonitja, hogy 1916 kezdetén a német hadsereg még mindig nagy emberfölséggel rendelkezett. A németek csak *Ludendorff* emberparazlása folytán veszítették el fölvüket.

De az emlékirat írója *Wilsont* sem kiméli. Ezt iria róla:

— Amit 1917 áprilisában tett, azt 1915 máiusában kellett volna megtennie. Ha akkor teszi meg, akkor a vérontás sokkal rövidebb lett volna sok házba visszatérhettek volna azok, akik sohase térnek vissza többé.

Még szigorubb *Joffre*-vel szemben, aki — szerinte — állandóan lucullusi lakomákat evett, mindennap este úzkor lefeküdt, még akkor is, mikor Verdunnél a németek pörölve morzsolta a frontot.

Természetes, hogy az emlékiratot támadák a franciák s az angolok is. Ebből az alkalomból fölmelegítik *Asquith*-nek egy mondását, mely szerint Churchill tulokat ír, tul sokat beszé: olvan mint a jó tyúk, mely mindennap tojik egy tojást.

A legideálisabb

bőrápoló-arckrém

„CREME ELEKTRA“

Egyszeri használat után jól ülő lehet lennek találja. Illatosítva

ROSA CENTIFOLIA

parfümmel, amely a vörvörös rózsza nagy-szerű illatát adja vissza a legcsodálatra-méltóbb természetében.

Kapható tubusban és tegelyben minden illatszertárban. — Kérjen levelezőlapon ingyen mintákat.

J. F. Schwurlose Schne, Berlin

Vezérképviselet:

H. I. Važnji, Veika Kikinda

A SASFIÓK TITKA

Napoleon fia osztrák herceg lesz

A történelemnek kevés alakja izgatta annyira a költők és népek fantáziáját mint Napoleon szerencsétlen véget ért fia, Reichstadt szomorú hercege. A Sasfiók figurája köré fonódott legendák között ma már alig lehet megtalálni a valóságot. Ezért kétszeresen szenzációs értékkel bír az a dosszié, amelyet a bécsi császári udvar titkos levéltárának hét lakat alatt őrzött kincsei között most felfedeztek. Egykorú udvari krónikák, levelek, jegyzőkönyvek, okmányok és — számlák követik a Sasfiók bécsi életét és ezek a dokumentumok nemcsak hiteles megvilágításba helyezik Napoleon császár fiának, a Római királynak, az osztrák hercegnek életét és halálát, hanem döbbenetes erővel bontakozik ki az elsárgult papírosok közül a hontalan fiatalember tragikus élete és misztikus halála.

*

Mint »Róma királya« született, »II. Napoleon császárrá« kiáltották ki, amikor apja utolsó kétségbeesett kísérletét tette, hogy megmentse a trónust. A párisi béke Paarma hercegevé tette, néhány év múlva Reichstadti herceggé degradálják. Ezt a nevet nagyapjának I. Ferenc császárnak egy szinte ismeretlen csehországi birtokáról kapata. Mint Reichstadti herceg halt meg.

Már ezek az állomások is mutatják mily viharos volt ez a 21 esztendeig tartó élet. Pedig a nevek csak külső jelei, mérföldkövei egy emberi sorsnak amelynek mélyeséges tragédiája egyedül áll a történelemben. Amikor megszületett, őt világrészen ünnepelték, mint egy most kialakuló új világbirodalom trónjának várományosát. Bölcsőjéhez fedelmek siettek kitüntetésekkel és ajándékokat küldeni. Nyolcnapos korában nagyobb udvartartása és nagyobb jövedelme volt, mint az utolsó német császárnak hatalma teljében.

Mindent elvettek tőle. A világbirodalom trónusát, a császárságot, a pármái hercegséget. Elszakították apjától, anyjától, boldog gyermekiségének kísérőtől, francia nevelőitől és szolgáitól. Elvesztette a szabadságát, az anyanyelvét, még a nevét is. A gyermek, aki a keresztelésben a Napoleon nevet kapta Franz névvel írta alá leveleit és osztrák uniformisban temették el.

Édesapja, amikor az ellenséges csapatok már Páriszt fenyegették, ezt írta testvérének, Bonaparte Józsefnek, akit a felesége és fia védelmével bízott meg:

»Inkább elviselném a tudatot, hogy a fiam megfojtva a Szajna fenekén fekszik, mint hogy Bécsben osztrák herceggé neveljék.«

Földi pályájának 21 esztendejéből a kis Napoleon tizenhét évét Bécsben és csak három Franciaországban. Természetes tehát, hogy a bécsi Házi Udvari és Állami Levéltár mérhetetlenül gazdag aktákban és dokumentumokban, melyek a fiatal herceg sorsáról szólnak. Az iratok nemcsak a Bécsben töltött tizenhét évről, hanem a három párisi gyermekévről is vonatkoznak. Mária Lujza sűrű levélváltásban állott atyjával, I. Ferenc osztrák császárral és Napoleon gyakran írt császári apósának. A római király születését Napoleon hosszú, sajátkezűleg írt levele jelenti be. A levelet Napoleon már néhány órával a gyermek születése után írta és külön futárral küldte azt Bécsbe. A francia eredeti levél szövege fordításban így hangzik:

Kedves Testvérem és Apósom!

Tegnap, 19-én 7 órakor délután a császárné kéretett, hogy látogassam meg. A chaiselonguen fekvő tájlatán akkor érezte az első vajudási fájdalmakat. Este nyolc órakor lefeküdt és ettől fogva reggel hat óráig erős fájdalmak voltak, amelyek azonban egyáltalán nem sietteték a szülést, mivel inkább oldalfájásai voltak. A szakemberek úgy gondolták, hogy a szülés csak 24 óra múlva következik be, ezért hazaküldtem az udvart és azt mondtam a szentitásnak, a vá-

rosi képviselőtestületnek és a párisi klérusnak, akik szintén a palotában gyülekeztek, hogy egyelőre visszavonulhatnak.

Ma reggel 8 órakor izgatottan behoztam hozzá a szülész és jelentette, hogy a gyermek oldalt tekszik, a szülés rendkívül nehéz lesz és a gyermek élete a legnagyobb veszélyben forog. A császárné, dacára annak, hogy a fájdalmak rendkívül elgyengítették, végig azt a bátorságot mutatta, amelynek már oly sokszor adta bizonyosságát. Kilenc órakor, mikor az orvosi lakítás kijelentette, hogy nincs több veszteni való perc, a legnagyobb óvatossággal, de kitűnő sikerrel lefolytatták a szülést. A gyermek kitűnően érzi magát és a császárné is jól van, mint ahogy az ő állapotában lehetséges. Már aludt egy keveset és valami táplálékot is vejt magához. Ma este 9 órakor királyi kenik fel a gyermeket.

Tekintve, hogy a keresztelést hat hét múlva akarom megtartani, megbízom kamarásomat, Nicolai gróft, aki ezt a levelemet átadja, hogy kérje fel Felsőgedet, váltsa unokaöccsénél a keresztapai tisztségét.

Felsőged nem fog kételkedni abban, hogy örömet, amelyet az esemény okozott, erősíti az a gondolat is, hogy ez megőrökíti a bennünket egymáshoz fűző köteléket. Imádkozom Istenhez, hogy őnt, kedves Testvérem és Apósom, szent védelmében megtartsa.

Páris, 1811 március 20.

*Császári Felsőgednek mindig jó testvére és veje
Napoleon.*

CSAK AZ IGAZAT!

Harminc éves volt már Tóbiás, mikor rájött, hogy nem ér semmit az az üságrás, amit ő gyakorol. Az emberi élet ugyanis tele van hazugsággal, miért támogatni ezt a főrekvést? Kezdett undorodni önmagától, aki frázist hazudott frázis után s fogadalmat tett, hogy csak igazat ír. Ezekből közli az önök alázatos szolgálója a következő szemelvényeket.

*

— *Személyi hír.* Városunk képviselője ma néhány napi pihenőre hazaérkezett. (Hogy ez kit érdekel, azt magunk is szeretnők tudni. Miért közöljük mégis? Egyszerűen azért, mert a képviselő ur nagyon szép levélben fölkért rá bennünket, sőt ha szó szerint adjuk közre a sajátkezűleg írott hirt, akkor benne maradt volna a képviselő ur »közszeretethen álló« jelzője is, ami mindenestre túlzás.)

*

— *Betörés.* Keszeg Imre lóköti ma reggelre ismeretlen tettesek kifosztották. A rendőrség jegyzőkönyvet vett föl az esetről s nyomban irattárba helyezte az aktát, várva a véletlent, vagy a besugót, amely kézrekeríti a tolvajt. (Együttal bejelentjük, hogy a rendőrség érvelés nyomozásáról szóló frázissal szakítottunk. A rendőrség csak a részeg emberekkel szemben érvelés.)

*

— *Halálozás.* Kovács Pálné, az aranyozott bronzkereszt tulajdonosa, a jótékonyági egyeslet elnöknője, meghalt. A hozzánk beküldött kommuniké áradozva emlékezik meg nemes szívről, ami a király figyelmét sem kerülte el. Ebben csak annyi a tévedés, hogy a meghaldogultnak az ura hónapokig gyilkolta a jóispánt, míg az végre megcsinálta az előterjesztést a kitüntetésre. Éppen választások előtt állottunk ugyanis. Kovács Pál pedig kezdett ellenzékieskedni. Egyébként száz dinárt adunk annak a szegény embernek, aki Kovácsnéétől bármikor

Napoleon bukása után nemcsak a hatalmat vesztette el, hanem megszünt férj és atya lenni. Szolgálatkészségtudósok szorgalmasan iparkodnak bebizonyítani, hogy a Mária Lujzával kötött házassága ezer oknál fogva érvénytelen már csak azért is, mert az első feleségétől, Jozefinától való válása nem történt a szokásos formások között. Ezenfelül a Bécsben kötött per procura házasság egyháziogilag megtámadható, mivel a Mária Lujzával kötött házassága a párisi esküvő előtt már de facto konsumáltatott s. A bécsi udvarnál ennek a szívesen látott jogkiforgatásnak a legmesszebb mértékben levonták a konzekvenciáit. Mária Lujza nemcsak, hogy nem volt már Napoleon felesége, hanem az aktákban állandóan a következő néven szerepelt: »Felsőged Mária Lujza főhercegné«. Ugyanez történt Napoleonnal fiával is. Ebben az időben már csak az anyjának a gyermeke volt, az apja egyszerűen nem létezett. A bécsi titkos levéltárban őrzik egy különösen szellemes jogtudós szórszálhasogatását, amely élénk fényel, ha nem is mindenben logikusan, világít bele ebbe a nagy misztikus és bonyolult ügybe. A fejtegetésnek a címe a következő:

»LA MORT CIVILE DE NAPOLEON BONAPARTE.«

Ezt az iratot I. Ferenc császár számára szerkesztették és ő azt szívesen vette. A szerző igyekszik bebizonyítani, hogy Napoleonnak a bécsi kongresszuson a szövetkezett hatalmak által történt kiközösítése által Napoleonnak már életében bekövetkezett halálának összes magánjogi következményei. Nem esoda, hogy Napoleon édesanyja, Madame Mére ezek miatt a machinációk miatt végképp elkeseredve, gunyosan igyekezte meg, hogy Ausztria császára ezek szerint a leányát metreszül adta fiának.

Ernst Ottó dr.

egy fityinget is kapott.

*

— *Eljegyzés.* Topf Manó külvárosi szatócs eljegyezte Hold Irénkét Szakál-Höbényről. (Topfot, aki husz dinárt ígért, ha nagykereskedőnek írjuk, kidobtuk a szerkesztőségéből. Mégis csak szemtelenség, hogy valaki husz dinárért akarjon rangot szerezni!)

*

— *Ünnepelt adóvégrehajtó.* Börböri Andor adóvégrehajtót abból az alkalomból, hogy huszonöt éve működik közpályán, meleg ünneplésben részesítette az előkelő társadalom, amely a banketten emelkedő hangulatban a hainali órákig egygyütt maradt. (Ezt a hirt így küldte be hozzánk Börböri ur fia.) Az ünneplés voltaképpen négy végrehajtó együttes lumpolásává zsugorodott össze. Egy vak harmonikás a »nyuzad csak, nyuzad csak keservesen« című népszerű közdalt játszotta, majd éjfélkor tányérozásra indulva, leköpte az ünnepelet, mivel az azt mondta:

— Mit akar? Hiszen csak most jöttem!

Társadalmunk előkelőségei egyébként annál kevésbé lehetnek jelen, mert nekünk sem társadalmunk, sem előkelőségünk nincs.

*

— *Tanulmányut.* Azt közlik velünk, hogy Viza Ábris tanár, a kiváló történettudós, engedve a kultuszminiszter rábeszélő tehetőségének, elfogadott egy külföldi stipendiumot és tanulmányutra indult. A kalmat erre legutóbb megjelent és nagy feltűnést keltő könyve adott. Ezzel szemben az az igaz, hogy a könyv még mindig teljes anflágban, felvágatlanul hever a kiadó padlásán s ott kelt az egerek közt feltűnést. A stipendium Viza Ábris nagybátyjának lelkén szárad. A bécsi osztályfőnök a kultuszminiszteriumban s főnökének fogalma sincs róla, hogy mit ír alá.

(*) *Színházi hír.* Coullissa B. Mór aldozatokész-színigazgató jól szervezett társulata már egy hete működik városunkban a nagyközönség hathatós pártfogása mellett. Az előleges színházi jelentésnek eddig minden pontját beváltotta s költségeit és fáradságát nem kimélve hozza színre a legjelesebb színpadi termékeket. A társulat legnépszerűbb tagjai B. Coullissa Mór és neje C. Rövidkey Tusi, a nagy soubrette, akit naponta virággal áraszt el a közönség. Ma számos új costume és díszlet érkezett. Ajánljuk a színigazgató urat állami segélyre, egyben gratulálunk a nemzetiségi vidéken teljesített kulturmissziójához. — (Elemezzük csak a dolgokat. A hirt maga az igazgató írta, ami első sorban a »soubrette« és a »costume« szavakból állapítható meg. Ezt ilyen formában már csakis vidéki direktorok alkalmazzák. Ugyancsak megerősíti szerzőségét az államsegélynek illetlen forszírozása, nemkülönben az önmagának való gratulálás. Ilyesmire más nem képes. Az igazgató urnak utóljára három év előtt a sógora gratulált, mikor egy kocsmai verekedésben csak négy fogát verték ki. Mert kiverhették volna valamennyit. Ellenben igaz a hirt ama része, amely az előleges színi jelentést említi. A nyomda, valóban, előlegezte a költségeket. Nem is kapja meg soha. Aztán... hogy a direktor beváltott volna valamit? Vagy ki? Nem. A társulat tagjainak zseboráit zálogba csapta ugyan, de nem váltotta ki. A díszletek beszerzésének híre is oda redukálódó, hogy az igazgató tegnap vett kéz alatt egy fűzöt, — mert a hőszínelmes a régít dugóhuzónak használja, — továbbá végigsétált a zsidó piac ócska ruhás osztályán. C. Rövidkey Tusi tényleg kapott a lódoztortól két szál muskátlit. Ő a társulat háziiorvosa is.

*

— *Uj bank.* Régen érzett hiányról beszél holnap valamennyi lap-társunk, soronkint számítva fel a közleményt. Uj bankról van szó, amely a tervezők szerint az ipart és a kereskedelmet akarja fellendíteni. Azt híresztelik, hogy a bank segítséget nyújt a kisembereknek, akik től betéteket is elfogad mindenkinél magasabb százalék mellett. Álljunk itt meg egy pillanatra. Az uj bank régen érzett hiányt pótol, de csak a Rokonstein-familiában. Rokonstein Manónak Samu nevű fia ugyanis hiába szerezte meg az ügyvédi oklevelet, a kis kutya se bizza rá a pörét. Most bankügysz lesz, azaz szerveznek egy bankot, hogy ő ügyész lehessen, különben ellefejtí azt a kis tudományt is, ami tíz évi jogászoklás alatt nagynehezen bemászott a fejébe. Szeretnők látni azt a kisiparost, aki ezektől a piócáktól egy garas hitelt is kap. De azt a félbolondot is, aki az ismert hamisbúró kincstárra bizza a betétjeit. Amihez ezek nyultak, ott mindig szó szerint értelmezték a »régén érzett hiányt.«

— *Hangverseny.* A »T. A. Sz. Ü.« (Társadalmilag állandóan szereplő ügyefogyottak) közművelődési egyesülete írja nekünk, hogy a város másról sem beszél, mint az ő vasárnapi hangversenyükről, amelyen a szenzációs tehetségű Prützkövi Márta kisasszony több apróságot ad elő. Ez a jelentős hazugság. Vegyhallgattuk ma a várost, de biz ott beszéltek hivatali áthelyezésről, kormányválságról, albán kérdésről, Mus-soliniról, Bethlenről, házbérusoráról, kifizetetlen számlákról, nyaralásról, szerelmi viszonyokról, cselédmizériákról, csak épp a kisasszonyról nem. Itt-ott szóbakerült ugyan, de abban a formában, hogy a nagybátyja hazal az érdekében gyűjtővel, virágcsokorral. Az is magyarázatra szorul, hogy milyen apróságokat ad elő a kisasszony? Egyet éppen hét év előtt adott elő titokban, de az ártatlan jószág hamar meghalt aszkóiban.

Ez a pár sor csak szemelvény Tóbiás szerkesztő lapjából. Sokkal több hír nem is jelent meg a kiváló sajtótermékben, mert a reformokra szomjas fiatalembert a harmadik napon bevitték a bolondok házába. Az orvosi kar és a társadalom együttes erővel állapította meg, hogy közveszélyes örült.

Öreg riporter.

A szabad királyi városok utolsó órái

Az új városi törvénytervezet megszünteti a szabad királyi városok jellegét

Az új városi törvénytervezet a szabad királyi városokra is kimondotta a halálos ítéletet: megszűnnek a szabad királyi városok, elvesztik több évszázados privilégiumaikat és egyenlő sorba kerülnek más városokkal.

A bácskai városok közül Szubotica, Szombor és Noviszad voltak szabad királyi városok. Ujvidék szabadalmi levele 1748-ból származik: Terézia adományozta a városnak. Amikor Mária Terézia került a trónra, a bajor fejedelem, a porosz király, a lengyel király egymásután más és más követelésekkel állottak elő. Az egyik Sziléziát, a másik Ausztriát, a harmadik Stájerországot akarta. Ennyi veszedelemtől fenyegetve ment el Mária Terézia a pozsonyi diétára, melyen a királynő újabb és újabb áldozatokra kérte a magyar nemzetet. A nemesek, a városok, a községek egymással vetélkedve keltek a királynő trónjának védelmére. A »Pétervárad Sándor« lakossága 80.000 forintot ajánlott fel a királynőnek. Ez az áldozatkészség nagyon meghatotta a királynőt, aki 1748 február elsején a »Pétervárad sándor« mezővárost szabad királyi városi rangra emelte.

A szabadalomlevél elismeréssel emlékszik meg a város nagy áldozatkészségéről, a 80.000 rajnai forint adományáról, melyet a háború szükségleteinek fedezésére fordított. A királynőt a közös jót és érdekét is érintő szempontokból és okokból a Duna tulsó részén Bács megyében és a Zajlovónak nevezett területen fekvő pétervárad kamarai mezővárost királyi hatalommal és tekintélyével szabad királyi várossá emelte... »s eltörölvén régi nevét, mellyel Pétervárad Sándor és Mezővárosnak hivatott, ugyanannak Neoplanta, magyarul: Uj-Vidég, németül pedig Neusatz nevet és címet adunk és engedélyezünk«.

Mednyánszky József királyi biztos hozta a szabadalomlevelet Uj-Vidég-re és egyttal vezette a szabad királyi város első hivatalnokkarának választását, mely alkalommal városbíróvá Havil Ignác, városkapitányá Nikolics Száva (előbb granicsárkapitány a Pétervárad Sándorban), tanácsnokokká Milankovics Pánta, Bogdanovics Sztójics, Radkovic Dávid, Rubetic Lázár, Raskovics Mihály, Sverteczki József, Thyr József, Csamandely György választottak meg.

A szabadalomlevél többek közt a következő privilegiumokat adta a városnak: Ujvidék az ország negyedik rendében szavazati jogot és helyet kapott és ugyanazokat a jogokat élvezte, mint a többi szabadkirályi város. Hatósága és polgárai »gyűjtő névvel az ország valószínű és kétségtelen nemese gyanánt tartassanak« és harmincadmentességet élveztek. A »szokásos városi utlevél«-ek ellátott polgárok kapu- és hidvámmentességet élveztek és a város által »viaszba nyomott pecséttel ellátott utlevél« mindenütt hiteles okiratok gyanánt lettek elfogadva. A város határául »e helynek katonái és polgári lakosai által tényleg birtokolt terület« tekintetű. A kincstár által addig birt jogokat: »husfogyasztást, sör- és pálinkafőzés jogát, piaci és vásári helypénzeket, halászati jogot, az izraeliták illetményeit, tégláégetési jövedéket és minden földesuri jogokat a jövőben a kincstár helyett bírhatta.« Szent György napján megválaszthatta a »hatóságát« valláskülönbség nélkül, »mindazonáltal csak katolikuskokat, görög egyesült és nemegyesülteket«. Érdekes pontja volt a szabadalomlevelének, amely a városnak pallosjogot adományozott, »mely szerint a területén esetleg található gonosztevők ellenében büntető joghatóságot gyakorolhasson«.

»Szabadságában állván kömvészek által készített pellengért és kispadot is állíttani...« Megkapja a város a kegyuri jogot a katolikus és görögkeleti egyházak felett. Megengedte a városnak, hogy az örökösök nélkül elhalt polgárok vagyona a városra »háramoljon«. A város

görögkeleti polgárai által birt régi kiváltságok épségben maradtak. Megengedte a királynő, hogy Uj-Vidégben hetente kétszer, kedden és szombaton hetivásár és évente négyszer országos vásárt tartsanak. Az »idegenre« háramlott vagyont, ha az illető a polgári jogokat meg nem szerezte, a város polgárai közt feloszthatta. A város lakossága »minden erőszakos elszállásolástól« mentesek voltak. Mindezek a jogok csak a katolikus és görögkeleti polgárokat illették. Más fele-

kezetű nem volt a város kötelekbe felvehető és ha véletlenül már előzőleg fel volt véve, azonnal törölték.

Az új városi törvény mindezekről a »szabadalmaktól« megfosztja a szabad királyi városokat és ha a pallos jog gyakorlásától már rég elűtetett, ami legkevésbé sajnálatos, mégis volt számos olyan kiváltsága, amelynek elvesztése nemcsak történelmi emlékeket rombol le, hanem jogoktól fosztja meg az eddigi szabad királyi városokat.

ORVOSI DOLGOK

Az egész világ sportol

Fényűzés, vagy életszükséglet-e a testedzés?

Rövid néhány évtizeddel ezelőtt még szeszélyes hóbortnak tekintették a sportokat és félbolondnak nézték a sportolót. Békés nyárspolgárok érthetetlennek tartották, hogy miért futkározik annyit a komoly meglett ember, miért strapálja le magát, amikor nem is fizetnek érte semmit. Ugyan mi értelme van és micsoda jószág van abban, ha sikerül a kis gummilabdát az ütővel visszaütni? Vajon nem okosabb dolog: azt a nagy erőt valami hasznos munkára fordítani? Ebben az időben a női termetet szoros halsontos fűzőkbe préselték össze és a serdülő leányok egyetlen »sportja« a kézimunka és a harisnyakötés volt. Még egy negyedszázaddal ezelőtt a gimnáziumi tanárok is esküdtek ellenségei voltak a testedzésnek. A tornatanárokat lenézték, fölényesen kezelték. A latin tanártól tanultuk meg hogy csak *ep testben lakik ép lélek*, de ugyanazon latin tanár tiltott el bennünket a tornajátékoktól, a szabadkézi sportoktól, mert szerinte mindez hátráltatta a tanuló ifjúság tanulmányi előmenetelét. Abban az időben a jó tornász történetesen mindig gyenge tanuló volt, az eminens diákok nyápicok, nyavalyások, idegesek, sápkórosok, véznák voltak. Csodálatos képen: az életben ezek az eminens tanulók rendszerint semmire se vitték.

A közelmúltban lenézett és elhanyagolt sportok ma már meghódították a világot. A divatok századjában a legfőbb divat a sport lett: ugyanaz, mint ami volt a régi klasszikus görögök idejében.

A sportolás olyan régi mint maga az emberiség. Az ősember is »sportolt«. A kínaiak már háromezer évvel ezelőtt felfismerték a testedzés és a mély légvételeket igénylő testgyakorlatok szükségességét. A ma sportja tulajdonképpen csak halvány másolata a régi, klasszikus görög időknek. A régi görögök vezették be először a profizionizmust ugyanezek ők tartottak először fizetett trénereket is. A római császárság alatt a különböző testedzések, kocsis versenyek, párvíadalok nagy népszerűségnek örvendtek. A középkori lovagtornák is a testedzés jegyében folytak le. Az ujkori sportok reneszánsza a tizenharmadik század közepére esik, amikor a svéddek dánok a szertornákat és a szabadgyakorlatokat, az angolok és a németek a szabadtéri sportokat vezették be. Ezernyolcszázkilencvennégy óta a világ összes kulturálmái, négy évenkénti olimpiászokon találkoznak.

A testedzés: életszükséglet, amire minden emberi lénynek szüksége van. Kivétel alá csak a szabad levegőn dolgozó fizikai munkások esnek. Sportolásra tehát első sorban azoknak van szükségük, kik a nap legnagyobb részét zártlevegőjű helyiségben kénytelenek eltölteni. Áll ez az irodában dolgozó szellemi, a gyárban dolgozó fizikai munkásra, a tanuló ifjúságra és mindenkire, akit a kenyérkereset négy fal közé zár. A sportolás nem ismer korhatárt: a bölcsönél kezdődik és agykornál fejeződik be.

Ujabbban a sportolást már a csecsemőknel kezdjük. Célja: a csecsemők izmainak, izületinek, csontrendszerének erősítése. A gyermekek testedzéséről nemrég külön cikkben emlékeztünk meg és hangsúlyoztuk, hogy csak a szülők, a tanítók, tanárok és az iskola or-

vosok egyttés működésével érhetünk el kedvező eredményeket.

Hogy milyen sportokat üzenek a felhők, azt teljesen az illető »gyéniségétől« anyagi és társadalmi helyzetétől, hajlamától és korától kell függővé tenni. A különböző sportok közül mindig a szabadtéri sportokat kell előnyben részesítenünk.

A szabadtéri sportok edzik az ember szervezetét, felrisszítik idegrendszerét, erősítik az izomzatát, a tüdőket, elősegítik az anyagcserét, a hőmozgásokat. A normális keretek között mozgó sportok erősítik a szívet. A mai tréningrendszer mellett mind ritkábban észlelik az u. n. »sportszívet«. A sportember szíve alig nagyobb, mint a nem sportolóé. A tüdőtágulás is a legnagyobb ritkaságok közé tartozik, jóllehet a sportoló tüdőjének perccenkinti levegő szükséglete egy literrel hetven literre is felszökhetik.

A sportpropagandát ma már orvosok klinikusok vették át: rájöttek, hogy az alkoholiszmus és a nemi betegségek leküzdésére a sportok propagálása a leghatásosabb eszköz. A sportoknak különben erkölcsnemesítő és jellemképző hatásuk is van. Elvonja a fiatalság figyelmét az erkölcsrontó szórakozásoktól, éjszakai táncoktól, míg a jellemképzés a rivalizálásban rejlik.

A szabadtéri sportok közül első helyet

az uszás

illetti meg, mint amely sport a test valamennyi izmait egyenlően fejleszti ki, de erősíti a szívet s a tüdőket is. Az uszónak bőségesen jut a tiszta levegőtől és a napsugárból. Az uszókra nézve szabály, hogy a gyomor ne legyen tele, a víz hőfoka 18—24° C. között ingadozzék és az egyhuzamban való vízben tartózkodás ne haladja meg a fél órát. Uszók részére elsőrangú sport a vízpoló, a mely sok ügyességet, leleményességet és kitartást igényel.

Az evezés

az uszással egyenrangú, egészséges sport. Az ideális sportolás minden kelte meg van az evezésnél: testedzés, mozgás, friss levegő és napsugár. A rögzített padokkal való evezés csak a felső testet erősíti, míg az angol gördülő pedokkal és kettős evezőkkel való evezés a test összes izmait igénybe veszi. A hegymászás korecsolyázás és sífutás következők sorrend szerint. A fő keltelek: friss levegő, testedzés itt is meg van szász szelvényekben, erősítik a testet, lelket. A »kimerültségről« panaszkodó városi ember kedvenc sportjai ezek: a legdrágább orvosságnál is biztosabban hatnak.

Az Angliából importált

tenniszezés

egészséges, könnyű sport, főelőnye, hogy a szabad levegőn üzhető és hogy lekötö a játékos figyelmét erősíti a test összes izmait, nagy hátránya azonban, hogy költséges, nehezen hozzáférhető.

A könnyű atletika.

valamennyi ismert ága: a futás, távol- és magasugrás, gyaloglás, rudugrás, sít futás, súly, gerely és diszkoszvetés már a régi görögöknél is nagyon népszerűek voltak. Igazán előnyös csak a passzióból üzött atletizálás lehet, míg a tul-

zásba vitt tréningek, versenyek a szívre nagy megterhelhetést róhatnak. Különösen veszedelmes lehet a negyvenkét kilométeres marathoni futás, amely távoltság megfutása már nem egy jeles atlétának került az életébe

A futball

a legnépszerűbb tömegsport és ha eltekintünk a vele járó súlyos testi sértésektől és a bikaviadalra emlékeztető durvaságoktól: egészséges sportnak mondható. Nagy előnye, hogy a nyár kivételével minden évszakban kultiválható és hogy a legszélesebb néprétegek számára is hozzáférhető, hátránya, hogy csak a tüdőt és a lábizmokat erősíti.

A biciklizés

az egészségtelen sportok közé tartozik. A biciklizésnél káros: a por belégzése, a test túlerőltetése, a görbe testtartás, a hasi szervek összenyomása és a sablonos lábizmokképzés. Erős ellen-szél mellett a kerékpár versenyző teljesítménye elég gyakran kerül »holtpontra.« Gyenge szívűek, öregek, érlemezsedésben és tüdőtágulásban szenvedők ne kerékpározzanak, vagy legalább is ne versenyezzenek.

A szoba sportok

csoporthoz tartozik a vívás, szertornázás, boxolás, birkozás, amely sportok bár pótolni tudják a téli hónapokban a szabadtéri sportokat, nagy hátrányuk, hogy a tüdők nélkülözik a friss levegőt és hogy rendszerint csak egyes izomszövetek fejlődnek ki erősebben. Így a vívónak a jobb karjuk és a combjuk, a birkozóknak a nyakuk és a felső testük, a tornászoknak pedig a »bicepsz« dagad meg néha ijesztő nagy arányokban. A szobatornákat mindig nyitott ablak mellett végezzük, pormentes levegőben. A szobatornák közül nagyon népszerű a Müller-féle testedzés.

A felsorolt sportok valamennyit üzhetik a nők is. A nők számára legalkalmasabb sportok: az uszás, evezés, hegymászás, korecsolyázás, sífutás, tenniszezés, hokki, a vívás és az atletizálás. Nem felel meg a nő karakterének a futball, a box, a birkozás és a biciklizés. Minden nő válassza ki a maga egyéniségének, alakjának, hajlamának, fizikumának és társadalmi helyzetének legjobban megfelelő sportokat és azokban tökéletesítse magát. A női sportolás fő célja: a szórakozás mellett az egészség és a test anatómiai formáinak megerősítése, a lélek nevelése. A félreértések elkerülése végett alá kell huznunk, hogy a tánc nem sport! A tánc tisztára az erotika szolgálatában áll és csak arra alkalmas, hogy a lányok elnyomott szexszusát — tanuk előtt — felszabadítsa. Ha a tánc — sport, akkor a csokolózást és az ölelést is a sportok közé kell soroznunk. De akkor sport a sarkantyú pengetés, a kardcsörgetés és az ostopattogatás is.

Hátra van még az ugynevezett »öreg« testedzése. Azt soha senki se állíthatta, hogy a sportolás kizárólag az »ifjúság« privilégiuma, a fiatalságé. A »fiatalság« nagyon relatív fogalom. Ismerünk koravén, erősten, kiölt, kávéházban ülő huszéves aggastyánokat és ürge, eleven, rugalmas testre és lélekre nézve valóban ifju meglett kóru embereket. Melyikük a fiatal? Az angol profi futballisták közül sokan az ötven felé járnak de senki se nézné őket harmadiknál idősebbeknek. Az amerikaiak hetven éves korukban még vígan golyoznak, tenniszeznek, az ötven évesek meg base-ballt játszanak. Különösen a világhírű uszók, és hosszú távfutók között találunk »javakorabell« embereket. A turisták között közismerten sok az öreg ember.

Idősebb egyéneknek csak a mérsékelt sportok és sportteljesítmények valók: uszás, gyaloglás, hegymászás, vívás, golyozás, evezés, müllerezés. Tiltsuk el őket a biciklizéstől és a boxolástól.

Csakis egészséges szervezetű egyén sportoljon és a testedzés célja, sohasem szervezet megerősítése, hanem mindig a test erősítése legyen.

Kristály István:

Isteni színjáték

Ó: néha már nem érzem a rabságot...
két kezem is szépen szívemre teszem
s ott bent élűnek a vad rohamok —
ülni, ölelni érdemes-e? —
és mosolygok a titkokon:
amikhez eddig nem értettem

Én tudom már —
hogyan az ölelés melege és az ütés
mind-mind az én szívembe hull,
hogyan mindenki önkarába hull:
mikor feleletet vár!

Igen: valaki a szívünk mélyén lánj —
a legszebb gyermek —
kinek tejarcán még nem vonaglott
lájó, felmárt anyai száj —
aké minden könnyünk,
aké minden örömünk!

Ó az: aki sugaras, megtaláló
szemmel mindig — Énrám vár.
Az én szememben mosolyog és sir
ő — aki egyszer majd megszületik
egy szép reggelen: isszonyu, vajdó éj-
[szakán —
amikor majd letépi magát szívemről,
amikor alkunk egy sóhajban
egymáshoz ér — egy csókban
egymásnak mindent megbocsájtón.

Uj sajtópalota Londonban

Londonból jelentik: Londonnak komoly technikai és sajtószenzációja van. Az elmúlt napokban egy új Northcliff-házat avattak, a »Daily Mail« palotáját, amely vetekedik a leghatalmasabb amerikai újságpaloták berendezésével.

A megnyitás a welsi herceg jelenlétében történt, az angol trón várományosa volt az, aki üzembehelyezte az új gépeket azzal, hogy egy elektromos gombot megnyomott. A »Daily Mail« új palotájában három ezer munkás talál foglalkozást és a huszonnégy oldalas újság naponta közel kétmillió példányban kerül ki a hatalmas rotációsok alól.

Ötven kábel- és telefonhuzal központja áll a ház egyik pavillonjában. Az épület föl van szerelve ezenkívül egy pneumatikus csatornarendszerrel, amely lehetővé teszi, hogy pillanatok alatt jusson el a palota legtávolabbi részéről a szerkesztőségi, vagy kiadóhivatali központhoz a kézirat, vagy az egyes osztályok irásos közlései. Legcsodálatosabb a »Daily Mail« újság-könyvtára. Ezrekre menő skatulyarendszer őrzi meg az utóbbi évtizedek mindazon eseményeinek leírását, amire minden jól informált újságnak szüksége van. Emberekről politikai, kulturális és művészi eseményekről, ugyancsak szívesen kifogyhatatlan anyaga van.

Külön simrendzert fektettek le a gépen szedett sor betűtömegeinek a központi öntődébe való szállítására. Előbb az oldalba »tördelt« szedéshől aszbesztformákat ütnek le, majd félhengereket öntenek erős, címzett ólomból. A megfelelő számban elkészített öntvényt pedig ugyancsak sínekben, elektromos hajtóerővel vizik le a gépházba, ahol nem kevesebb, mint negyvenkét gép önti az újságokat. A gépek úgy vannak megkonstruálva, hogy egymással összekapcsolva is használhatók. A gépek ilyen módon képesek óránként harmázezer példányt, vagyis másodpercenként tíz lepedőnagyságu újságot előállítani.

A papirosipogasztás sem megvetendő a »Daily Mail«-nél, amelynek londoni kiadása egyedül négyszáz papirhengert fogyaszt el naponta. A papiros szélessége pontosan megfelel a lap négy oldala nagyságának, hossza pedig pontosan négy métföldnek. A rotációsokat festékkel két tank táplálja, amely tíz tonna festéket fogad magába. Komprimált levegő segítségével a tankvagonokból rezervoárokhöz közvetítik a nyomdafestéket és hasonló technikai rendszerrel juttatják el csatornákon az egyes gépekhez. Egészen sajátos és újszerű liftrendszer viszi a csomagoló helyiségbe a kész lapokat. Egy egész tér hosszában állanak a pultok, amely előtt zsbongának az elárúsítók, a vállalat autóiainak

soffőrjei, kiket olyan gyorsan kiszolgálják, hogy ők akarnák, itt épüget lehelten, mint a kisebb újságszállítóknak.

A rotációs gépek termeiben a levegő kibírhatatlan lenne, ha nem szereltek volna fel egy olyan szellőztető apparátust, amely percenként tíz tonna friss levegőt közvetít. Hasonló rendszer mellett szellőztetik a szedőtermeket és az öntődéket. Külön készülékek védik a gépek vibrációtól a gépterem közelében levő helyiségeket. Tűzveszedelem ellen a legmodernebb tűzbiztonsági készülé-

kek beállításával gondoskodtak. Elektromos órák jelzik a legpontosabban az időt és egy ellenőrző óra másodpercekre van beállítva. A helyiségek pormentesítését saját porszívógépek végzik, ivóvizet saját artézi kut szolgáltat. Nyolcvanféle Linotype-rendszerű szedőgép van állandóan üzemben. Két társulat elektromos központja szolgáltatja a villanyt, úgyhogy, ha egyik központban zavarok állanak be, az más nem jelenthet zavart a »Daily Mail« előállításában.

A monacói herceg 100.000 fontos játéknyszeresége

A montecarlói játékbank horribilis jövődelme

Montecarlóból jelentik: A montecarlói kaszinónak meg sem kottyan az a kis veszteség, amelyet a zsetonhamisítók okoztak neki. Ugyancsak csak egy pénzügyi bolhaesipés volt a montecarlói kaszinónak az a pár ezer frank, amit a zsetoncsalóknak sikerült kiszippantani a kaszinó duzzadt pénzeszsáckójából. Amit ez a társaság elvitt azt a kaszinó busásan megkereste a többi vendégen, akik az idén ismét sok pénzt hagytak a zöld asztalokon s ha egynehány nagyjátékos nyert is nagyobb összegeket, az a több ezer ember, mely egy szezon folyamán mindig elmegy Montecarlóba, a maga kis pénzét megint csak otthagya és így a kaszinó a »Kleine Fische gute Fische«-jövődelmekből bőségesen fedezte a zsetonhamisítók és a nagyjátékosok által okozott károkat. A tulajdonos Blanc-család meg lehet elégedve az eredményével.

A Kaszinó most zárta le üzletét, amelynek folyamán a Kaszinónak aránylag kis területén sikerült egymillió angol fontot tisztán megkeresnie. A sors iróniája talán az is, hogy éppen akkor, amikor a zsetoncsalók ügye napvilágra került, a Kaszinó részvénye Párisban 500 frankkal emelkedett és elérte a 12.900 frankos nívót. A Kaszinó 175 százalék osztalékot fizetett. A játékosok bőre alv sikerült több mint 1.400.000 fontot kilapátolni ünnepies keretek között a Kaszinónak s mivel a belépti-díjakat szigorúan beszedik még a fiataloktól is, ezen a címen is 90 ezer fontot vettek be. Ebből sikerült kielégíteni a monacói herceget, aki az idén 100.000 fontot kapott. Sokáig kerül a Kaszinó részvényeinek párisi jegyzési díja is, mert ez majd-

nem annyiba került a Kaszinónak, mint a monacói fejedelem, a monacói vár összes rozsdás ágyuinak tisztítási és szidolási költségeivel, valamint a tengerészeti muzeum halainak friss tápláléka. A kotirozás 110.000 fontot emészt föl évenként a párisi tőzsdén, de ez sem lehetett rossz befektetés, mert az 5 font névértékű részvény most 120 fonton áll.

A Kaszinó rájött, hogy a vidék természeti szépségeit üzleti szempontból még nem használta ki eléggé s elhatározta, hogy a friss montecarlói levegőből is aranyat fog csinálni. Huszonegy tennispályát épít, melyekből tetszés szerint vagy a tengerbe, vagy a kaszinóba lehet majd lépni. A klubkert félmillió fontba kerül s bérleti díjak jóval nagyobbak lesznek, mint a floridai pályáké. A klubkertetől valóságos földi paradicsomot várásznak s rövid időn belül a legelőkelőbb európai társaságok közkedvelt szórakozó helye lesz.

A kaszinói bevételeket a kitűnő Blanc-család söpri be ebben az évben is a régi évtizedes gyakorlattal. Új tulajdonosok is vannak, a Radziwill és a Bonaparte-családok, mert Sir Bazil Saharoff felesége halálakor eladta részvényeit. Hagyományozás útján a monacói klérus is kapott néhány Kaszinórészvényt, amelynek jövődelméből most két templomot építenek. Ellenzéki kiserésvényesek nem voltak a Kaszinó közgyűlésén, amely a napokban zajlott le fényes külsőségek mellett. A közgyűlési teremben az elsőosztályú őszi kruptik assisztáltak az igazgatóságnak, a melynek tagjai irakk feszült. A közgyűlés után 14 fogásos dinert adott az elnök, aki a vacsora után osztotta szét a tantímeteket, de nem zsetonban, hanem egy nagy francia bankra szóló csekkben.

Utazás anyikkal és anyik körül

Mintha a most tervbevelt Anyák Napja máris elektrizálta volna az asszonyokat, hogy egyszerre így mindenütt láthatókká virultak ki, mint a buzatáblák piros pipacsai, körülfogva rakoncátlan bimbóikkal. Soha ennyi anyát és gyereket utrakelten! Mint egy varázsűvöla hangjára megindult tarka sereg, lepik el a vasútállomásokat. A jegypénztár előtt pólya, a várótermekben pólya, a vasuti kocsik pedig mint a kisdédvők. Pólyától az elemiig. Lányok és fiúk vegyest. És az anyák persze... A gyerekek larmáznak, az anyák társalognak. Önagsága mama három ülőhelyen otthonosan kényelembe helyezkedve szedi ki csipkéi közül a dus fehér forrást. A feketekendős soványképi, rosszfogu, sárga arcu anya kiflit rág csócsának és tömködi a kis sápadt esemetéjébe.

— És nem lessz beteg tőle — kérdezi a finnyás mama miközben megtiltja a matrözruhás Lacikának, hogy a leejtett gyöngyvirágot fölvegye a piszkos pallórol és ez jó, mert így Milesike boldogan veheti tulajdonába, mert neki viszont a narancshéjat is szabad fölvennie.

— Tabaszt — mondja egy nagy szöke mama a perronon és lábát egymásra rakva, ikreknek is elegendő duzzadó keblét magától értetődve, sőt mondhatni kacéran dobta ki a nyilvánosságra minden tekintet nélkül a himnemű utasokra. El-

egymást, aztán összemosolyogtak, mint a cinkosok. Az előbbi mama mellett egy két esztendősi pirospozsgás fiucska üldögélt nézdegélve és nem értette, mért kezd vele zsörtölődni a mamuci és igazgatja a sípkát, ami csakugyan egész eszedesen trónolt a szöske fürtökön. A másik, a kis mama pedig a fodrokat vette munkába és minél láthatóbbra simogatta szét a hófelér csipkés takarót. Aztán hirtelen fájdalmasan felszisszent. A csöpp kis fehérség gyorsan eltűnt és a baba újra sírni kezdett. Vörösrre dagadt pojikával fujta kitartóan a riadót és szemmeláthatólag ragaszkodott az édes forrás újabb birtokbavételéhez.

— Még éhes — állapította meg a szöke mama szakértelemmel, aki még mindig kitárlultan isteni nyugalomban türe az ostromot.

— Nincs elég tejem — mondta a piruló asszonyka és irigyen nézte a hatalmas meztelen keblű és pufók babáját.

A nagy szöke mama is lepillantott a gazdag bársony tömlőire, aztán lefejtve magáról a kis piócat, aki ugvis pukkadásig szivattyuzta már teli magát, elvette a másik, a keservesen síró csecsemőt és fölé hajlott. A parányi szájaeska mohón kapott a párás bimbókba és pár perc múltán megelégedett gögicseléssel pislogott föl az idegen arcra.

A kicsi gyerekasszony jeleretlen ámulással nagy könnyektől fényes szemével csak nézte, nézte, mint lapad borsóg megelégedéssel az idegen emlőhöz az ő édes egyetlen hűtlen babuskája.

P. Gergely Boriska

KÖNYVEK

A „Korunk“ májusi száma

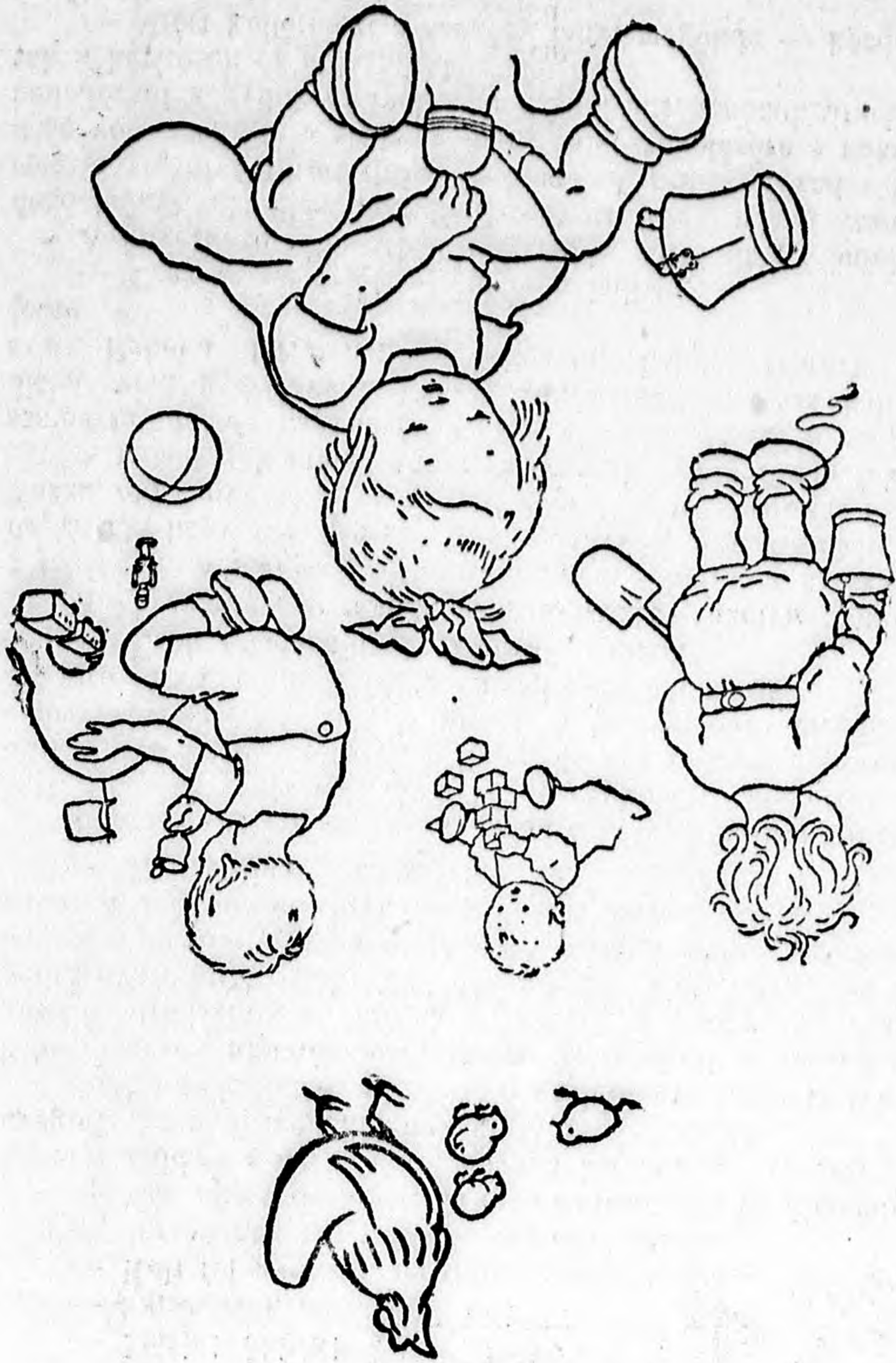
Chwolson, a leningradi egyetem híres fizikatanára tollából hoz a »Korunk« új száma egy igen érdekes cikket a Fényelméletek harcairól, amely frappánsan világít rá a modern fizika világnézeti válságára. Hutvany Lajos Egy zsidómagyar monológja cikkében, a magát magyarnak érző s a zsidó és magyar lajvédők két malomkeréke között lelkiileg felőrlődő magyar kulturájú zsidó kétségbeesett helyzetét rajzolja meg szubjektív színekkel. Elekes Miklós Okkult tudomány és természettudomány című cikkében a modern természettudomány kifogásait mondja el az okkultista kutatással szemben. Lakatos Imre befejezi a Forrongó Kina bonyolult képét tisztázó tanulmányát. Hozza még ez a szám Hans Siemsen Testvérem története novellájának befejezését és a Mister Pókhas folytatását.

A Kulturkrönika rovatban az Optika válságáról, a Fordizmusról a mezőgazdaságban találunk érdekes cikkeket. Neufeld Béla a szlovenszkói kisebbségi politikáról, Kállai Ernő a modern zenészeknek Beethovennel szembeni állásfoglalásáról, Kemény Gábor Gyóni Gézáról ír, a most lezajló Gyóni-ünnepségek alkalmából.

A különösen gazdag Szemle rovatban Benedek Marcell ír a Mohács-centennárium regényeiről (Krudy és Gulácsy Irén regényeiről), Moindár Antal a budapesti zenevádról, Székely Béla a képregényről, Salamon Ászló az Erőrl és szóról, Erdélyi Kálmán az új szocialista irodalomról. Ismerteti még a szemle rovat W. St. Reymont új regényét, Vályi Félix tanulmányát Európa szelleméről és Ázsia problémájáról, az Új Föld francia antológiáját, Palasovszky Ödön Punaluáját.

A Korunk nyolcvan oldalon jelenik meg. Előfizetési ára félve 110.— dinár, negyedévre 60.— dinár. Mutatvány-számot ingyen küld a kiadóhivatal (Cluj, str. Regala 47.).

Simon Menyhért: Életünk lényege. (Versek. Munkács.) Egy jószándéku, lelkes férfi gyónásai ezek a versek: nincsenek új mondanivalók, nem tartoznak számunkra meglepetéseket, de amit ad, az tiszta, lélekből fakadó líra. A harc, a szerelem, de a napi aktualitások is helyet kaptak ebben a kötetben is és ez, például a daytoni majompörről írott költemény eredeti színezetet ad a verskönyvnek. A csinos kiállítású kötet a szerző kiadásában jelent meg.

RAJZOLD UTÁNA

nak, mert ő Rebekát támogatta, hogy le ne forduljon a szá-
márról. S a nap mind magasabbra hágott, elmaradt az utolsó
fűszál, lábuk alatt a forró homok, fejük fölött a tropikus nyár-
tól izzó levegő. Előttük a végtelen síkság, amelyen szinte rez-
zeg a forróság. A sebesült már az állat nyakán feküdt. József
erős karjai óvták a leeséstől. Rettenetesen gyötörte szegényt
a láz, de szó nélkül, hősiessen tűrte a szenvedést. Néha fel-
sóhajtott:

— Csak őt ne érje baj!

Pedig sebéből még mindig szivárgott a szép, piros vér,
az élet.

Óra óra után mullott. Végtelenségnek látszott minden
perc. József körülnézett, kezével elernyőzve szeméit, nem
lát-e valahol csak egyetlen fát! Sehol semmi.

Dél is elmúlt már, amikor a távolban kis zöld folt jelent
meg. Ujult erővel irányították arra lépteiket. De bizony a
nagy kimerültség miatt mégis órák teltek el, míg odaértek.
Oázis volt. Kristálytisztá, bővizű forrás körül datolyapálmák-
ból álló, árnyas liget terült el. Alatta puha gyepszőnyeg. Meg-
váltás a sivatag fítkadt, elcsigázott utasainak. A fákon méz-
édes, érett gyümölcs.

— Akár ne is menjünk tovább — szölt Mária. —
akármennyig éhetünk, senki se talál ránk.

— Menjünk kell. Pihentünk egy napig, datolyát és v-
veszünk magunkhoz és Isten nevében tovább indulunk. Az
gyal Egyiptomot jelölte meg végeél gyanánt.

— Én már nem megyek sehova. Szép csendesen megha-
lok — sugta alig halhatóan a sebesült, akit lefektettek a pá-
zsitra. Itt jó lesz megpihenni.

Mária és József riadtan fordultak feléje. Valóban nagyon
roszul volt szegény. Aligha utazik tovább holnap. Viszont itt
nem hagyhatják nyomorultul elpusztulni! József ekkor letér-
delt és buzgón imádkozott a Mindenhatóhoz, hogy ne engedje
meghalni azt a szegény leányt, aki saját testével fogta fel a
kis Jézus szívének repülő gyilkos nyilvesszőt. Amint áment
mondott az ima után, ismét megszólalt gyenge hangon a beteg:

— Ha abból a szép piros gyümölcsből ehetném, úgy ér-
zem, visszatérne az erőm.

Meglepetve látták, hogy alig három lépésnyire majdnem
ökölnyi, vérpiros, gerezdes gyümölcsök függtek egy alacsony
bokron. Mintha csak vérrel lettek volna tele. Ismerték a nö-
vénynt. Tudták, hogy valami apró, zöld, gerezdes bogyó belse-

mi minden történt még akkor éjjel.
vájatok szépen a jövő hélig, akkor meg fogjátok tudni, hogy
és mozgalmas volt. Nem is akarok most róla beszélni. Azért
zellig zavartalanul alhattak. Ez az éjszaka igen nyugalmasan
Azonban csodálatok, gyerekek, ha azt hiszitek, hogy reg-
küdték a számaira és mindjárt el is aludtak.

Elfogadták az ajánlatot és bevonultak a fészerbe. Lefe-
szalmát.

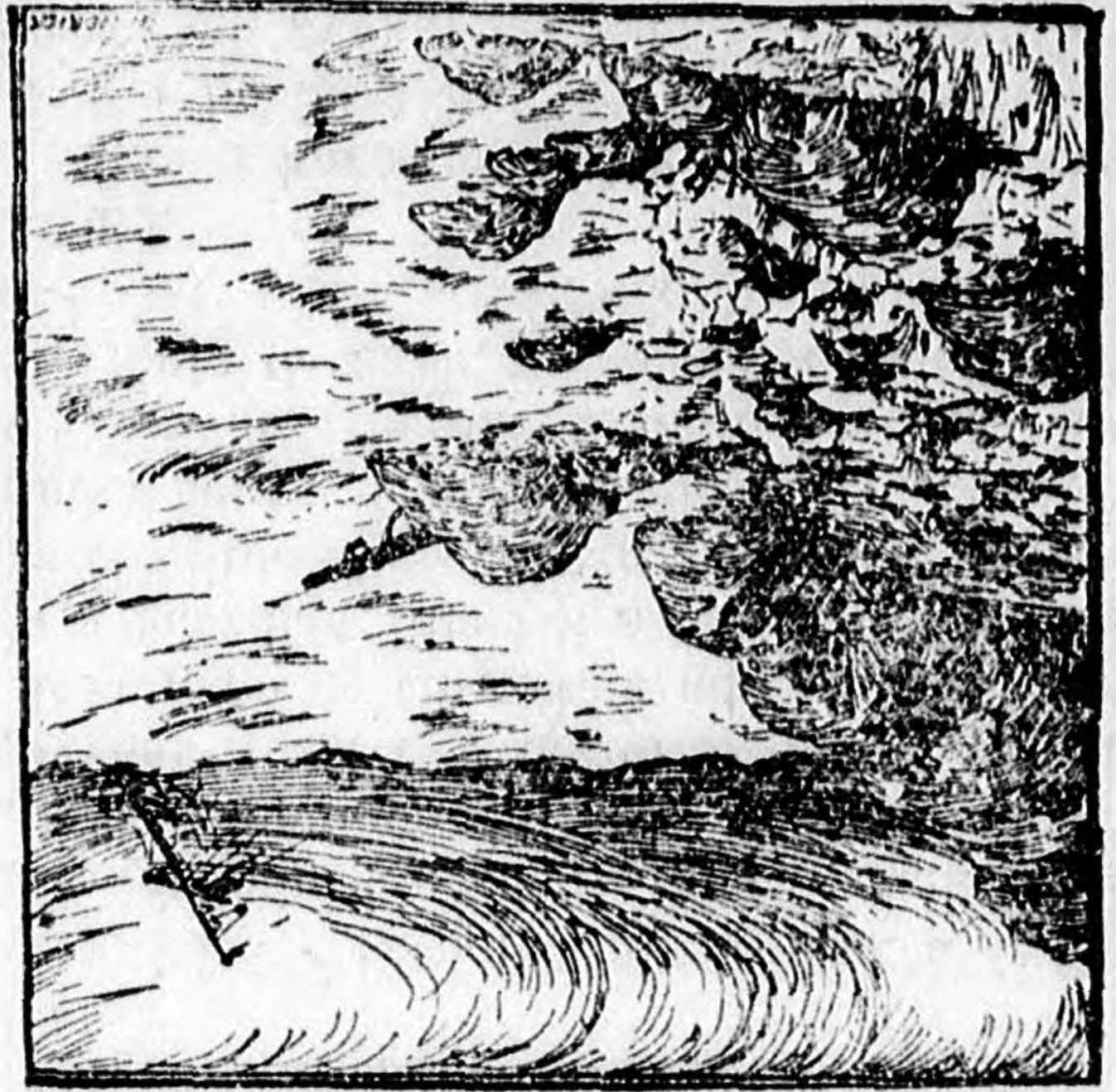
— Aludjanak az urak a fészerben, majd hintünk oda friss
curkóval együtt úgy a fészernek, mikor a kocsmáros megszólalt:
határozta el magát, hogy könyökökkel az asztalra dőlve, Mun-
ja, ahol vendégek aludhatnak. A nemzetes ur már-már arra
Hát kiderült, hogy a kocsmárosnak nincs olyan szoba-
gó Mackó nemzetes uram.

— Magánál akarunk aludni, mordizomadta, — felelt Mor-
ros kíváncsian.

— Hát a két városi ur hol alszik? — kérdezte a kocsmá-
a komájához és ott alszik.

márostól és kijelentette, hogy annak segítségével elvámszorog
aki már fel tudott állni a lábára, botot kért kölcsön a kocs-

Hol a hajó örött?

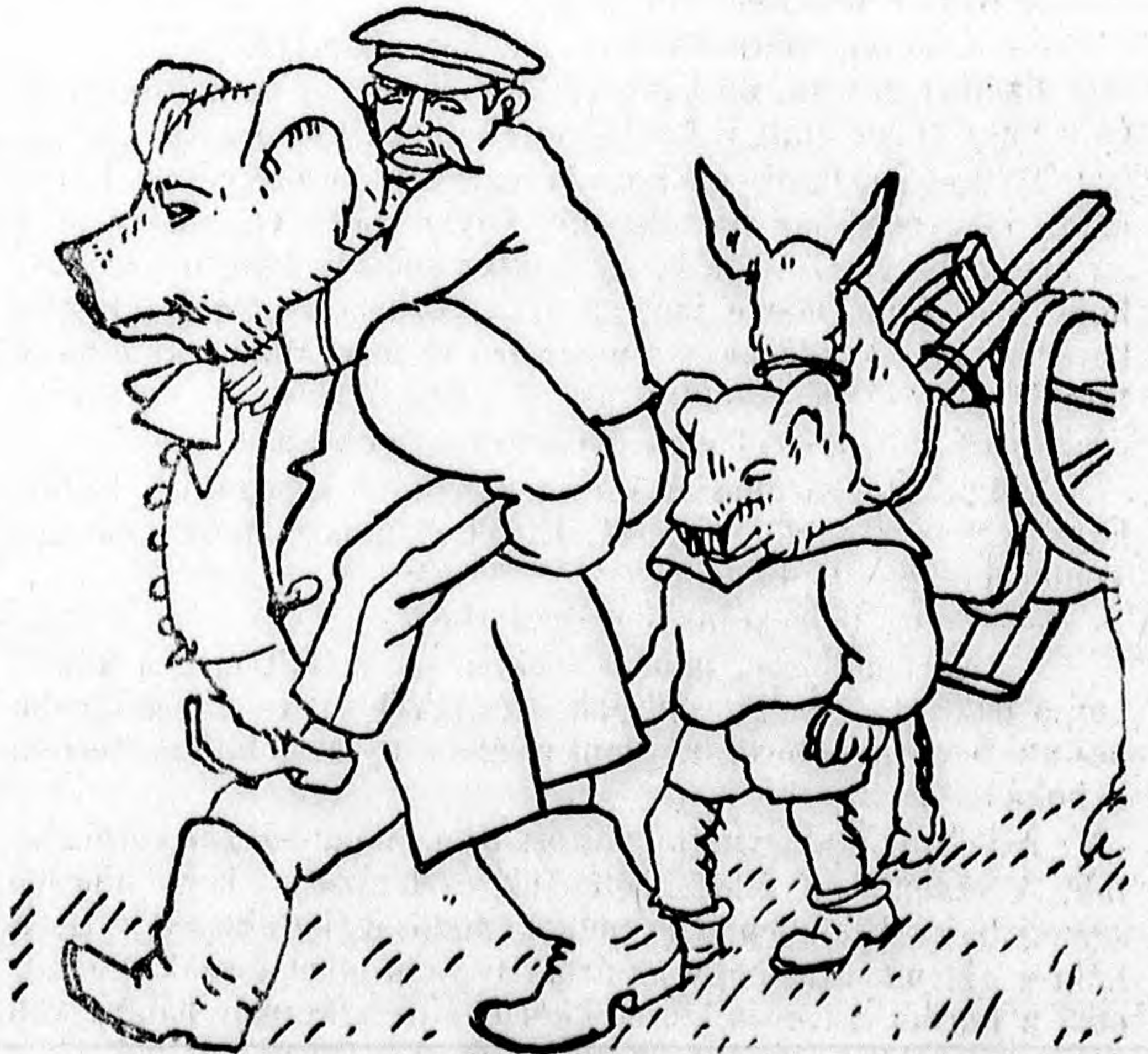

REJTETTKÉP

kat és én beviszem magukat a kétkerekű kordémon a faluba.
Nem volt más választás, el kellett fogadni a bakter aján-
latát.

— Jól van, mordizomadta, — mondta a nemzetes ur, —
vigyen be minket a faluba, de előbb szóljunk az állomásfőnök
urnak, hogy a holmikat itt hagyjuk.

— Az állomásfőnök már tudja.

— Hogy-hogy?

— Hát ugy, hogy itt én vagyok az állomásfőnök, a pénz-
táros, a raktárnok és minden egyéb.

A koffereket betették egy szobába, amely iroda és háló-
szoba volt egyben. A bakter bezárta az ajtót, aztán a fészer-
ből kihuzott egy kétkerekű kordét, a közeli istalóból pedig
szamarat vezetett elő.

— Já, já, já. — kiabált a szamar Muncurkó felé.

— Látod, Muncurkó, — szölt a nemzetes ur, — üdvözöl

Komlótermelők!

Permetezzék a komlót!
Óvakodjanak a peronoszpórától!
Saját érdekükben vegyenek
fecskendőket a németországi, által-
lam képviselt gyártmányból!

Kérjenek ingyenes, ábrákat tartal-
mazó leírást az „APOLLO” 60 lite-
res és „BARAVIA” 90 vagy 160 li-
teres szabályozható magasság-
szórával ellátott fecskendőkről.

Henrick Eckstein

Novisad, Jevrejska ul. 2

Telefon: 24-40

Sürgöny-
cím:
Hmejl

3 91

REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„D. Feleki”

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt keresztsoros rejt-
vény helyes megfejtése:

Vízszintes: 2. Sanda, 5. Idusa, 9. Kefe, 10. Vre-
me, 11. Ráma, 12. Izlám, 14. Mikor, 16. Aden, 18.
Ute, 20. Apró, 23. Létalap, 24. Drei, 26. Alür, 28. Kor,
30. Démon, 32. Tar, 34. Ideát, 36. Arany, 38. Lélek,
39. Termő, 40. Arriv, 43. Albin, 46. Mai, 47. Lelki, 48.
Akó, 49. Sodó, 51. Raab, 52. Tóth Mari, 55. Alap, 58.
Oil, 59. Élet, 61. Árvát, 63. Diderot, 65. Anór, 66. Le-
ráz, 67. Znam, 68. Anyám, 69. Sértő.

Függőleges: 1. Kend, 2. Sein, 3. Dvã, 4. Armut,
5. Immel, 6. Dei, 7. Arra, 8. Amor, 13. Lili, 15. Kupa,
16. Álaki, 17. Endre, 19. Talmi, 21. Párta, 22. Óváry,
25. Eltéved, 27. Lia Mara, 29. Odera, 30. Duell, 31.
Noemi, 33. Antik, 35. Áli, 37. Röl, 40. Ambra, 41. Ris-
ka, 42. Elemi, 44. Babilon, 45. Nogat, 50. Ótév (vétó),
51. Riad, 53. Totem, 54. Áldás, 56. Link, 57. Pára, 59.
Érző, 60. Etap, 62. Álá, 64. Izé.

KÉSZ RUHÁK

Férfiak, nők és gyermekek
számára. Bluzók, szok-
nyák, felöltők saját ké-
szítmény és bécsi divat
szerint, valamint kalapo-
kat, fehérneműket, ha-
risnyákat, nyakkendő-
ket és az összes divat-
cikkeket csodálatos ala-
acsony árakon szállítja

R. STERMECKI nagyáruháza
CELJE, 27. szám, Slovenija.

Kérjen mindjárt képes árjegyzéket több ezer ábráva-
500 dináron felüli rendeléseket bérmentve. Még nem felel
lőt létesítem, vagy a pénzt visszaküldöm

RAKETHURT

a legfinomabb kivitelben
és legolcsóbb árban,
csak a gyárban kaphat

Bélipar d. d. za izradu creva
Subotica, Halaški put.

CSÉPLŐGÉPEK

részére ajánlunk
bel- és külföldi

SZENET valamint TŰZIFÁT

„CARBON”

Adolf Nathan & Co. K.D.
Novisad

Trg Oslobođenja 6 Telefon 24-83

Bérmálásra megkezdődött az olcsó óra- és ékszerárusítás!

14 karátos arany női gyűrű már 50 din.
Valódi arany női karóra . . . 390 „
14 karátos női arany nyaklánc 90 „
Valódi arany karcsat-lánc . . . 290 „
14 karátos arany függők, párja 90 „

Valódi ezüst női karóra . . . 190 din.
1 pár 14 kar. arany jeggyűrű 150 „
Valódi China ezüst ridikül . . . 90 „
Valódi briliáns női gyűrű . . . 390 „
Valódi ezüst cigaretta szipka . 30 „

14 karátos arany férfi lánc . 290 din.
14 kar. arany kézelőgomb párja 290 „
Valódi ezüst sétabot . . . 190 „
Dupla ezüst férfi óra . . . 290 „
China ezüst cigarettatárca . . 90 „

Ádám Imre órás és ékszerésznel Subotica, Rudić ul. 6 (Sugár fűszeres-ház)

1 drb Badénia tu/hevített 8-as magánjáró

továbbá 1 drb 8-as láncos ma-
gánjáró használt, de gyárilag
teljesen átjavított állapotban
raktáron

Gustav Findelsen I Drug

NOVISAD

Hotel Orient-épület

4363

A szőlőmoly elleni védelem megoldva!

ARZOLA MOLEX

arzénpermetezőszersz arzenporozószer

Bordói léhez már a
legelső permetezéstől
kezdve állandóan ke-
verjen 100 literenként
30-40 dg ARZOLÁT

Virágzaskor és julius végefelé egyszer-kétszer porozza meg a fürtöket MOLEX arzenporral

Kérjen ismertetőt! Vizszonteladók kerestetnek

Arzola din. 44 kg-ként

Molex d.n. 30 kg-ként

KAŠTEL D. D.

KARLOVAC

»TOBLER«
a világhírű
csokoládé-, cukorka
és kakaógyár
gyártmányai az ország területén
2000 üzletben kaphatók.
Az utolsó évben vevőinknek
1200 gyönyörű jutalmat adtunk ki.
Vezérképviselet és raktár: „OBOROT” Beograd
Trgovačka — Telefon 31-89

JUNIPER
ZÖLD SÓSBORSZESZ
minden más gyártmánynál
hatásosabb
Győződjön meg róla. Kérjen a
fűszerkereskedőjénél egy ingyen
minta üveget leírással
Mr. Alfred Blum Subotica

AUTOMOBILOK

Benjamin
ujjonnan leszállított áron!

1927 évi modellek:

2 üléses	5 liter benzín 100 km-re	Dinár 20.000
3 „ „ „ „ „	6 „ „ „ „ „	35.000
3 „ Grand Sport 7	„ „ „ „ „	45.000
6 „ Torpedo 8	„ „ „ „ „	65.000

Autopalace
Beograd Rajičeva 12

Falburkoló
FAYENCE-LAPOK,
cseh és belföldi cserépkályhák,
samott-tégla, liszt
állandóan gyári áron árho 6
Schomann és Bauer
Novisad, Jevrejska ul. 9. Telefon 316.

SZENTI ÉS VIRÁG

épület- műbutor-asztaloséri ipartelep
Subotica. Telefon: 3-83.
Készítenek: műbutort, épület, portál, parkett,
üzletberendezést stb.
Nyári, kerti és tonett székek raktáron és olcsón
kaphatók.
Árajánlatot díjmentesen küldünk bárhová.

ARSOTIN

Kitűnően bevált preparát, mely szerzői biztos eredménnyel kizusztal a

**Szőlőmoly
Honca (pókhálós hernyó)
Almamoly**

és az összes szőlő-gyümölcsfák rovar és hernyó kártevői
Kérjen díjmentes használati utasítást

PERIOD

RÉZKÉNPOR

por ószer lisztharmat és peronoszpóra ellen.
Évek óta az ország minden nagyobb szőlőgazdaságában
a legjobb eredménnyel használatban.

Lajčo M. Šveiger, Subotica

Tolstojeva ul. 17 — Telefon 85

Viszontelárusítók kerestetnek

4527

OSIJEKI VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR R. T. OSIJEK

Mielőtt komlószárítót vesz, kérjen
tőlünk árajálatot új rendszerű

komlószárítónkról

Nagy teljesítőképesség. — Olcsó ár — Szolid kivitel

Vezérképviselő:

Reith Mihály, Novi-Futog

Akar Ön is a
csuztól, reumától
halsenschusstól
és ischiastól
veszélytelenül és biztosan meg-
szabadulni?

A reuma rettenetes, nagyon el erjedt betegség, amely nem
himél meg sem garda ot, sem szegényit, eldozatait egyfor-
mán szedi a kunyhokban és palotákban. Nagyon sokféle
alakban létezik ez a betegség és nagyon sok olyan baj
van, amelyet másképpen ne ezünk ugyan, de a végered-
ményben semmi más, mint

REUMA.

Hol vőtag és ízületi fájdalmak, hol vőtagdagynato ban, e örbült kezok
és lábok alak abaz, majd pedij sragatások, szurások formájában j lentkozik,
sőt igen gyakran a szemgugyoség sem más, mint reuma vagy csuz egyik meg-
nylvánu asa.

Amilyen sokoldalu maga a betegség, oly sokféle, sőt gyakran lehetetlen
gyógyszer, keveske ot, kenőc öket, stb. ajánlanak a beteg emberiségnek. A leg-
több ilyen gyog szer a onban nem gyógyit, l gjobb esetben csak muló javulást
okoz.

Amit mi ajánlunk Önnek, az egy ártalmatlan ivókura, amely már
sok szenvedőn segített!

Ez a kura kit nő és gyorsan hat.

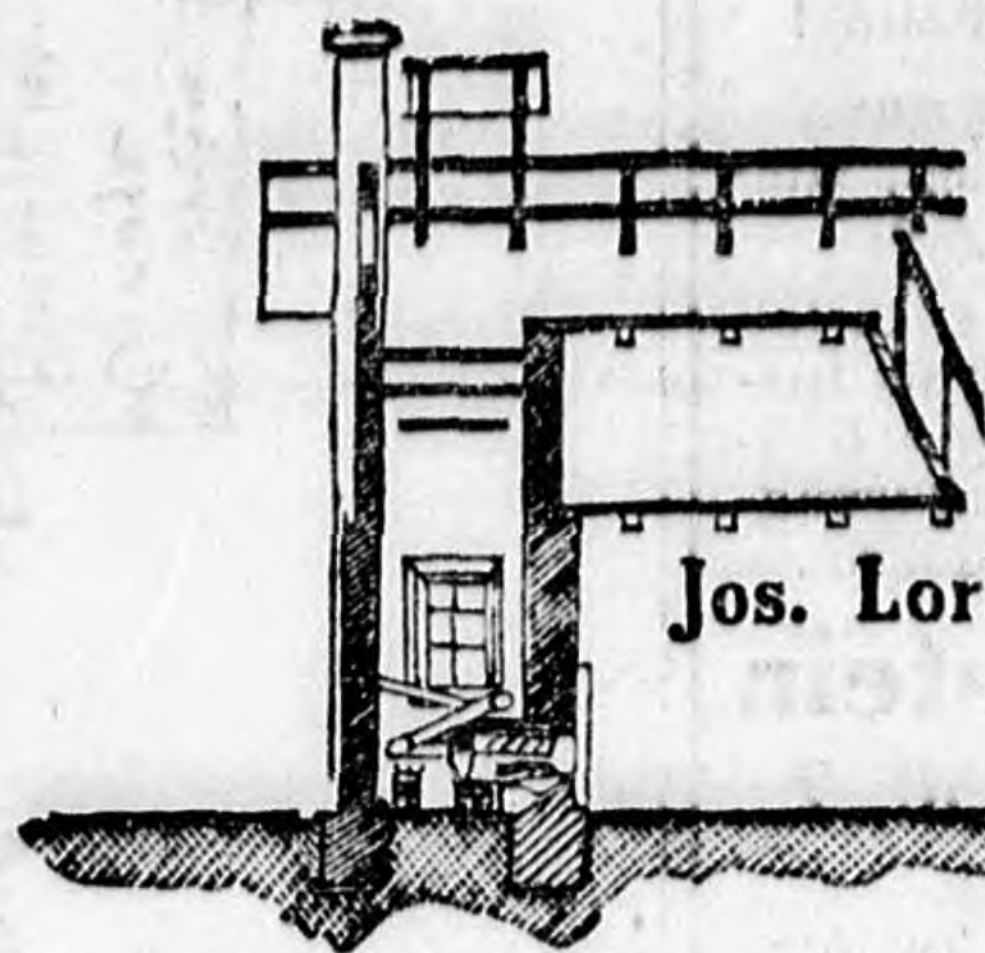
elhanyagolt krónikus esetekben is.

Csunk, hogy minél több beteg emberen segítségünk és épen ezért arárkinek, aki
hozzánk fordul, megküldjük a mi érdekes és nagyon tanulságos ismertetésünket
teljesen ingyen.

Akit fájdalmak kínoznak és aki betegségéből gyorsan és veszélytelenül meg
akar szabadulni, az írjon még ma a köve kezé címre:

August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalersrasse Nr. 5. — Abt. 313. 4537

Figyelem! Komlótermelők!

Komlószárítóra

ne halassa rendelését! Ha azt sür-
gösen nem tenné, akkor bizonyára
késik! Később „LORBER“-gyár ren-
deléseket fel nem vesz! Önnek az
által nem szakszerűen szárított kom-
lója lesz!

Jos. Lorber és társa komlószárítógyár
Zalec, Slovenija

Vezérképviselő:

Henrik Eckstein, Novisad
Jevrejska ul. 2 Telefon 24-40
Sürgönycim: Hmelj

Ne cserélje fel a „LORBER“ szerkezetű szárítót mással, mert ezek a legkiválóbbak!
800 — 800 darabnál több van a termelőknél használatban

Friedmann szerencsésejékolosszális!

6,000.000 dinárt

(750.000 sillinget) nyerhet esetleg egyetlen sorsjeggyel. Nyeremények 500.000,
250.000, 100.000 silling stb. készpénzben, minden levonás nélkül

A világ legelőnyösebb sorsjátéka!

100.000 sorsjegy — 50.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer. — Huzás
(I. osztály) 1927 június 21 és 23-án

Sorsjegyárak osztályonként	1/8	1/4	1/2	1/1
	S. 4.—	S. 8.—	S. 16.—	S. 32.—
	Din. 35.—	Din. 70.—	Din. 140.—	Din. 280.—

Rendelje meg azonnal!

A rendelés kézhezvétele után elküldjük az eredeti sorsjegyet a hivatalos játéker-
vezetellel együtt. Fizetendő a sorsjegy kézhezvétele után. Rendelések zárt borítékban
a következő címre intézendők:

Ludwig Friedmann, Wien, I., Saizgries 12/52

Az V. osztály 100.000 sillinges (800.000 dinár) főnyereményét a nálunk vásárolt
54.524-es sorsjegy nyerte

4109

RUSZANDA

Iszapfürdő, Melence (Bánát) Megnyitás május 15-én

Különleges gyógyfürdő: Köszvény, csuz, ízületi lobok, mirigydaga-
natok (skrofutosis) és hűdési betegségek eseteiben. — Gyógyeszközök:
iszap-, lég- és napfürdők, pakolások, massage és villamos kezelés. — Gyógy-
terem. — Speciális fürdőorvos. — A gyógyfürdő viláii új ágyakkal
felszerelve, szépen rendezett és tetemesen megnagyobbított parkban álanak.
Zene. — Olcsó árak. — Telefon. — Felvilágosítással készségesen szolgál az

Igargatóság

Gyenge férfiak-

nek 10 dinár beküldése esetén
hírműve kiadom szabadalm-
zolt szexuációs találmányomat
ismertető könyvet. — Cim
„Patent 608“
Cluj (Kolozsvár) 1022
1. sz. postafiókbérlét.

Épület - bútortor - par. ell.

Állandó raklár
FISTER 12076
géperőre berendezett épület-
és bútortor üzemeiben
Subotica, Cajeva 33
Tel: 4-20 Árjajlatdíjmentes

90 dinártól

konyha és szobafestést, azon-
kívül előnyösen vállalat templom
és kápolnafestést
Horváth Almáski József
Skotus Viator ul. 75. 2544

„AIDA“

SUBOT CA, Csirkepiac
(Kisköz)
Mindenfajta géphímzés.
Kézimunka, selyem'estés,
end izés és fehérneműkészi-
tés. 4347

Fél gyógyulást jelent, ha

Hotel „RUZSA“ Szállodában
lakik, közvetlen a fürdő mellett. Kényelmes, tiszta szobák és
ágyak. — Elisőrendű konyha. — Kitűnő italok. — Napi olátás
(lakás és há emozor ot ezén) 35 din r.
Melence, RUSZANDA-fürdő
Megnyitás május 15-én. — Sziason előjegy 1!
Bernát Ferenc, tulajdonos

A legrégibb bécsi szarvasmarha- és sertésbizo-
mányi és exportüzlet

Otto Benedekovits
Wien, III/4 — St. Marx
Telefon interurbán 92-402. Alapitva 1868
Éjjeli tel. 98-402
Sanatorium Semmering
(ezelőtt Vácsev Semmering) Tulajdonos:
Otto Benedekovits
Telefon Semmering 10. Egész éven át nyitva!

MAGASÉPÍTÉSI RAJZOLÓT

felsőbb ipariskolát végzett, praksissal
bíró, homlokzattervezésben jártas valamint
költségvetésben, szerbül tudót, keresek
alkalmazásra. Fizetési feltételek és belé-
pési idő megjelölésével ajánlatokat kérem

Martin Orban inžinjer, Zemun

Tüzifa, porosz darabos szén

vagontételekben üzemek, magánosok
részére. — Szolid kiszolgálás!

„Ignis“ J. Wirth

tüzianyagkereskedésnél. Iroda: SUBOTICA, Agina ul. 13. Telefon 503

Urnjačka Banja

vendégeinek figyelmébe ajánljuk a

„Balkan“-villát és a „Sotirović“-szállót

Ugy a villa, mint a szálloda a legmodernebbül berendezve, új butorokkal. Minden verseny kizárva. Árak májusban különösen olcsók. Bármilyen felvilágosítást készséggel nyújt

Stevan Belić i Sin szállodás Telefon 15

Gyümölcsfa- és szőlőpermetezők figyelmébe!

Kékkő, montecatini 990/0
Rézkénpor, 10- és 200/0
Kénpor, forienstella
Keserü A ve Schweinfurti 4557

zöld 990/0

Klormész 1150/0

Quassija Légyforgács

Riffia, extra majunga

legolcsóbban beszerezhető

nagyban és kicsinyben

Kurteš Miloš

fűszer- és

csemege kereskedésében

Subotica, huspiac. Tel. 483

Üzletáthelyezés!

Fűszer- és élesztő-üzletemet

Vilsonova ul. 8.

alá, Vas Adámmal szemben

(volt Steinfeld-féle üzlet)

helyeztem át, ahol is a ve-

vőimet a legkifűnsőbb ki-

szolgálásról biztosítom és

kérem további szíves párt-

fogásukat. **Herzl Vilmos**

4485 Telefon 5-40

Vámmentes

k é k k ő

99 % -os

kapható

Sugar Manó

Subotica, Telefon 47.

Api ott száraz bükk

TÜZIFA

házhoz szállítva

Din. 33.-

Matija Engler i drug

fakereskedésében

Subotica, VI., Mil. 5 Obilje 6

Székely divat.

N y á r i r u h á r a

legalkalmasabb szintartó

selymes mosó popelinek

a legújabb csikos és kockás mintákban

méterenként már 26 dinártól

120 cm széles bordűrös popelinek métere 55 és 60 dinár

SUBOTICA FŐTÉR

Mindenki érdeke

hogy üzletünk **50 éves** fennállása alkalmából rendezett **jubileumi vásárt**, mely **május 21-ig** tart, kihasználja, mert ezen idő alatt az összes raktáron levő árukat, u. m.:

tavaszi szövet és selyemköpenyeket, blouseokat és modelleket, selyemruhákat, férfi és fiu felöltőket és ruhákat

vám elengedésével ugyszólván **beszerzési áron** árusítjuk ki. — Ezzel akarjuk hálánkat igen tisztelt vevőinkkel szemben leróni

Róth Manó és Fiai Novisad, Wagner palota

LOKOMOBILOK

MOTOROK Diesel és szivószák

GATTEREK PINI és KAY

kompl. fűrészek

kedvező fizetési feltételek

Braća Fischer

D. D.

ZAGREB,

Pantovčak 1 b.

5828

Tanaton-Extrakt

gyümölcsfák, szőlő és komló permetezésére, továbbá marhákrihességének gyógyítására. Kapható **nagyban és kicsinyben**

M. Todošević

nagytrafikjában

Subotica

Aleksandrova ulica 8

Autósok figyelmébe!

Autójavítások

Fiat-alkatrészek

Motorolaj

kaphatók a legolcsóbban

Burány János

garázsában Senta

4290

„SANITAS“ szanatórium, gyógyintézet és üdülő-otthon Uršac (Bánát)

Elektromos lég-, nap- és vízfürdő

Szezonnyitás május 8

A legtöbb külföldi szanatóriumban a fizikális-dietikus gyógymóddal nagyszerű eredményeket értek el, még olyan esetekben is, ahol egyéb gyógyeljárások eredménytelenek maradtak; ezen számtalan esetben elért feltűnő jó eredmények következtében a szenvedő emberiségnek melegen ajánljuk a „Sanitas“ fizikai és dietikai gyógyintézetet.

A gyógyintézet fekvése és berendezése:

általános és részleges **külső és belső** (Thure-Brandt) **masszázzsal**, a szabadban végzett **gyógytornászati** és megfelelő **diétával** a legtöbb betegségnek kedvező gyógyhatást eredményeznek. Az intézet a legmodernebb diagnosztikai segédeszközökkel van ellátva (mikroszkop, vegyi és bakteriológiai vizsgálatokhoz szükséges eszközök.)

A fizikális-dietikai gyógymód különösen ajánlatos:

a) **Az idegrendszer betegségeinél**, mint: ideggyengeség (neurasthenia) minden alakia mint álmatlanság, nyomási érzés a fejben, szédülés, szivdobogás, túlingerülttség nagyfokú kifáradás, ideges emésztési zavarok, tériszony stb., méhszenv (hysteria), kedélylehangoltság, kedélykór (hypochondria), ideges fájdalom, féltudati fejszába (migräne), üllidegzsába (ischias) és egyéb idegzsabák (neuralgia), ideggyulladás, hátrgerincbajok, hűdések, szélhűdések következményei, vidtánc (chorea) stb. b) **A légzőszervek betegségeinél**, mint az orr, torok és gége hurutjai és gyulladása, légcső és tüdőhurutok, lézrekedés (astma), tüdő-tágulat, mellhártyagyulladás következményei, hurutok és meghülésre való hajlam és az influenza utóbai. c) **A szív és vérérdények bántalmainál**, mint: billentvü-bai, szivizom megbetegedés, szívelhártyasodás, vértör-lődások, vérérdények elmeszesedése, viszértágulatok

és azok következményei, viszértágulatok és vérkeringési zavarok. d) **Az emésztési szervek betegségeinél**, mint: gyomor- és bélhurut, gyomortágulás, máibajok, epekövek, vakbélgyulladás és annak következményei, aranyér, a has puffadtsága és bővérűsége, idült székrekedés, a hasfalak és hasi szervek petyhűdtsége. e) **Mindennemű idült női betegségeknél**, különösen olyanoknál, amelyek idegzavarokkal járnak, havi vérzés rendellenességek, hurutok a méh alak és helyzet változásai, az altesti szervek gyulladásaival stb. f) **Vese, hólyag, húgyvese és dülmirigy (prostata) bántalmaknál** és azok következményeinél. g) **Alkati betegségeknél**, mint: vérszegénység, sápkór, általános testi gyengeség, köszvény, húgysavas diathézis, Basedow-kór, cuz (rheuma), cukorbetegség, túlhízottság, nagyfokú lesóványodás, görvélykór (skrofulózis), golyva, idült mérgezők (ólom, higany, alkohol és dohány (nikotin)). h) **A mozgási szervek betegségeinél**, mint: csont- és ízületi bántalmak, izomgyengeség, a gerincoszlop elferdülései. i) **Éghajlati betegségeknél** (pl. malaria) és azok következményeinél. Villanvillagítás és minden komport! A gyógykezelés mindenben orvosi előírás szerint történik. A vezető orvos egyike a legkiválóbb specialistáknak.

Kérem ingyen prospektust.

4813

A Gyógyintézet R.-T. igazgatósága.

CIPŐKERESKEDŐK!

Beogradi fiókunk végleges felosztás a folytán eladjuk
Bőr- és Vászoncipő-raktárunkat

**≡ nagyon olcsó ≡
kiárúsítási áron**

nagyban is

Saját érdekében látogasson meg bennünket!

SALAMANDER

BEOGRAD, Knez Mihajlova ul. 17

**TREBAŠ LAKA?
- UZMI OVOG!**
MOSTER TVORNICA LAKA i BOJA D.D.
ZAGREB
KR DVORSKI DOBAVLJAC.

Legjobb

és a legolcsóbb szén téglagyárak,
malmok részére és cséplési célokra

LASKÓI és TRIFALJI SZÉN

trifalji, laskói, rajhenburgi (savski brestovac), zagorjei, hrastniki és
kočevljei szénbányákból

A szén szigoruan szortirozott és mosott!!

Közvetlen eladás a

TRBOVLJANSKO UGLJENKOPNO DRUŠTVO, LJUBLJANA
(Trifailer Kohlenwerke A. G.) által

EKSPOSITURA

Vuka Karadjica ulica 11/1 BEOGRAD Távirat: Trbovgalj. Tel. 33-74

Elsőrendű mész az elismert zagorjei mészégetőkörkemencéből!

Kenyérsütő
pékeknek eladó
modern egykaru
dagasztó gép

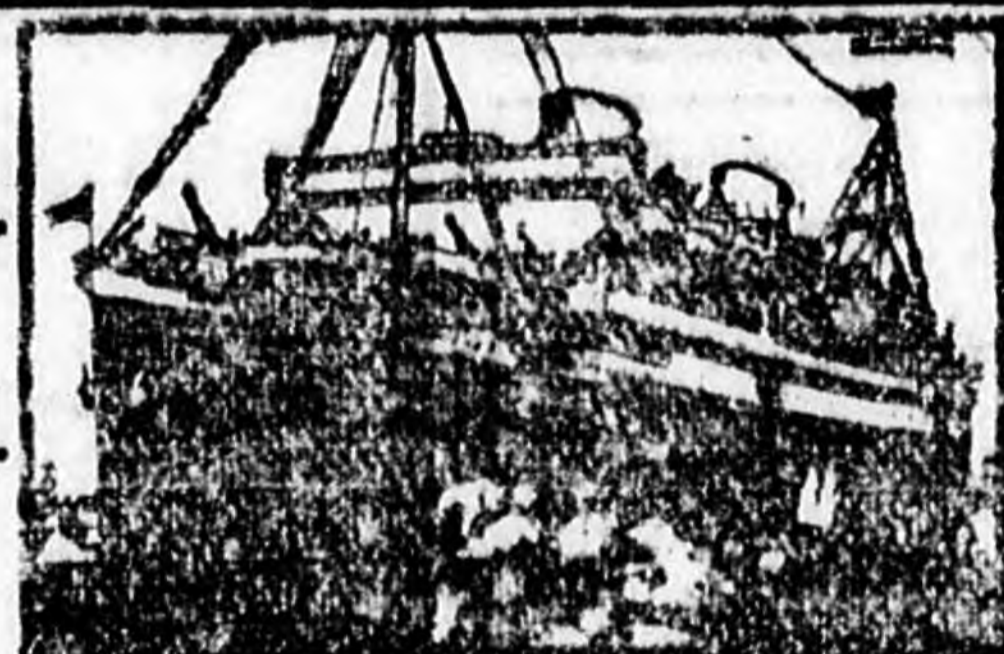
2 darab vasteknövel,
forgatható keréken,
darabonkint 180 kgr
űrtartalommal

Alb. Mohr & Co. Halle. a. S. gyártmány

A meghajtó erő hozzá 1 drb 2 1/2 HP AEG gyártmány

Az egész gépezet komplett, kitűnő állapotban, jutá-
nyos áron kapható dinamó nélkül is

Kiss Gábornál, Vel. Kikinda

Angol Királyi Gőzhajózási Vonal
ROYAL MAIL LINE

DÉLAMERIKÁBA

Brazília — Uruguay — Argentina
és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen:

Beckerek — Obala Princeze Jelene 7.

Beograd — Karadjordjeva 91.

Sombor — Kraj Gjordja 3. Kosta Dodić.

Osijek — Župnitska 34. Drag. Blažević. 1913

Ausztriában élő magyarok figyelmébe!

Hét szé:

Bauer, a szerencse fia osztálysorsjegyei szerencsével játszanak

Rendeljen ezért még ma zárt borítékban egy I. osztályu sorsjegyet!

Minden rendelést
azonnal végre-
hajtunk

Fizetés a sorsjegy
vétele után

Huzás után fel-
kérés nélkül küld-
jük a hivatalos
nyereménvjegyzé-
ket és a hivatalos
játéktervet

Huzás már 1927. június 21-23-án!

ALBERT BAUER, WIEN

IV., FAVORITEN STR. 4.

Egy osztálysorsjeggyel nyerhet Ön

750.000 Schillinget

és **6 millió dinárt!**

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény! Az összes sorsjegyek-
nek a fele nyer! Össznyeremény érték 10,640.000 Schilling!

Az elmúlt sorsjátékos egy 25.000 Schillinges, több 10.000 Schillinges, ezenkívül számtalan
kisebb és nagyobb nyereményt nyertek a nálunk vásárolt sorsjegyekkel!

Az I. osztályu

sorsjegy árai:

1/8 Schill. 4.—

Din. 35.—

1/4 Schill. 8.—

Din. 70.—

1/2 Schill. 16.—

Din. 140.—

1/1 Schill. 32.—

Din. 280.—

Jégszekrények

mészárosok, hentesek, vendéglősök és
magánháztartások részére
40% Jégmeztakarítás

BRAČA GOLDNER
SUBOTICA
TELEFON: 134.